

Opće i pojedinačno

Za nepuno desetljeće od kada je hrvatska manjina i službeno priznata u Srbiji, i nepunih osam godina od kako je počelo ustrojavanje profesionalnih institucija, čini mi se da je najčešće izgovarana riječ bila »zajedništvo«, a najčešće izgovarana rečenica ona kako bismo trebali vlastite interese podrediti općim interesima. I čini mi se kako bismo, barem neko vrijeme, trebali prestati izgovarati tu riječ i tu rečenicu jer od toga, pokazao je neuspjeh popis, hrvatska nacionalna zajednica nema ama baš nikakve koristi. Ukoliko uopće možemo govoriti o zajednici, ili trebamo govoriti samo o 70.000 pripadnika hrvatskog naroda u Srbiji među kojima ne postoje spone zajedništva.

Možda bismo trebali prestati inzistirati na zajedništvu, kad je više nego očividno da se prostim ponavljanjem te fraze spone zajedništva između atomiziranih pojedinaca ne mogu izgraditi. I zašto tražiti od drugih i zaklinjati se u odricanje od vlastitog interesa radi nekih općih interesa, koje do sada u takozvanoj hrvatskoj zajednici nitko još nije uspio jasno artikulirati? Uostalom, odakle ideja o suprotstavljenosti pojedinačnih i općih interesa? Zašto bismo se morali odreći vlastitih ciljeva ukoliko se želimo angažirati na ostvarenju nekog zajedničkog cilja? I tko je na to spreman? Jesu li na to spremni oni koji ponavljaju te riječi i rečenice?

Ukoliko bi se više pažnje posvetilo, umjesto ponavljanju fraza, artikuliranju općih interesa hrvatske zajednice, možda bi Hrvati u Srbiji prepoznali da se njihovim ostvarenjem ostvaruju i njihovi vlastiti, mali, pojedinačni interesi. A ne samo interesi izabranih i postavljenih, ponekih i dobro plaćenih, predstavnika hrvatske zajednice. Pri tome, da ne bude zabune, ne vidim nikakav problem u tome da političari, dužnosnici, voditelji udruga, zaposleni u hrvatskim institucijama budu plaćeni za posao koji obavljaju. Dapače, profesionalizacija je nužna i trebalo bi biti još više uposlenih. Ali, uz profesionalizaciju ide i odgovornost, i možda bi se riječ odgovornost, za učinjeno i neučinjeno, trebala više rabiti.

J. D.

INTERVJU

Dr. Mirjana Dokmanović, međunarodna konzultantica za ljudska prava i rodnu ravnopravnost

NITKO SE NE BAVI STVARNIM UZROCIMA KRIZE...12-13

DOPISNICI

Uz 96. obljetnicu smrti Antuna Gustava Matoša

MUZIKA JE NAJLJEPŠA EVOKACIJA VJEČNOSTI.....23

Nastavljeni radovi na uređenju Šokačkog doma u Sonti

VOLJA JAČA OD BESPARICE.....25

KULTURA

Znanstveni kolokvij ZKVH-a o regionalnom pristupu književnosti

PROVOKACIJA SLOŽENOG PROJEKTA.....34

SPORT

Povratak na veliku scenu

SUBOTICA JE PONOVO GRAD SPORTOVA.....47

SADRŽAJ

AKTUALNO

Izvršni odbor Hrvatskog nacionalnog vijeća razmatrao izvješća, te plan i program rada

JOŠ JEDNA TEŠKA GODINA.....7

Glumici Mariji Crnobori dodijeljeno visoko hrvatsko odličje

RED DANICE HRVATSKE ZA VELIKU GLUMICU.....8

TEMA

Raspisani izbori za nove sazive nacionalnih vijeća nacionalnih manjina

HRVATI U NADMETANJU ZA ELEKTORE.....9-11

Problemi u HKC-u Bunjevačko kolo polako izbijaju na vidjelo

ŠUTNJA I PEGLANJE MINUSA.....14-15

U utorak sjednica Skupštine Vojvodine

Zastupnici pokrajinskog parlamenta na sjednici zakazanoj za 23. Ožujka raspravljat će i donijeti odluke o radu Skupštine i Vlade AP Vojvodine, te o drugim aktima koja se usklađuju s novim Statutom pokrajine. Odlukom o Skupštini regulira se rad pokrajinskog parlamenta, njegove nadležnosti, prava i dužnosti zastupnika, međuregionalna suradnja i druga pitanja.

GENERALNA KONZULICA RH U SUBOTICI LJERKA ALAJBEG
POSJETILA VRDNIK, RUMU I HRTKOVCE

Hrvatima je potrebno zajedništvo

Generalna konzulica Republike Hrvatske u Subotici *Ljerka Alajbeg* boravila je prošlog tjedna u Srijemu. Na poziv rumskog župnika *Željka Tovila* i predsjednika Hrvatskog kulturno-umjetničkog društva »Santa Barbara« iz Vrdnika *Ivana Karačića*, *Ljerka Alajbeg* i konzul *Ante Franjić* posjetili su Vrdnik, Rumu i Hrtkovce.

Bilo je riječi o uvjetima u kojima žive Hrvati u ovom dijelu Srijema, a gosti iz Generalnog konzulata imali su prigodu iz prve ruke čuti svjedočenja o događajima iz 90-ih godina. U Hrtkovcima je domaćin bio tamošnji župnik *Ivica Živković*, a u Rumi su posjetili četiri generacije obitelji *Rakoš*.

Zaključeno je kako bi dužnosnici iz hrvatske zajednice trebali više pozornosti posvećivati Hrvatima u Srijemu, te da je svima potrebno zajedništvo, a ne razdvajanje po političkim strankama.

I. K.

DEMOKRATSKA ZAJEDNICA HRVATA O POSLOVANJU NIU
»HRVATSKA RIJEČ«

Tko je odgovoran za gubitak?

Usvezi s informacijama o poslovanju NIU »Hrvatska riječ« objavljenim u medijima, Demokratska zajednica Hrvata izdala je priopćenje sljedećeg sadržaja:

»Demokratska zajednica Hrvata posredstvom svojih vijećnika upozoravala je još na sastancima Hrvatskog nacionalnog vijeća na pogubnost i štetnost tada donesenih odluka glede poslovne politike 'Hrvatske riječi', a koje su iznuđene političkim pritiskom tijekom proteklih događanja, kada je bez ikakvih argumenata i razloga te prava na obrazloženje i saslušanja smijenjeno kompletno vodstvo 'Hrvatske riječi' – Upravni odbor NIU i Nadzorni odbor NIU. Tada je odluka o smjenama pravdana nedostatkom rezultata u radu tada aktualnog vodstva 'Hrvatske riječi' i njenih nadzornih tijela, iako za takvu odluku nije postojalo opravdanje. Danas, kada je gubitak u radu 'Hrvatske riječi' evidentan i iznosi pogubnih 1,7 milijuna dinara, šutke se prelazi preko istinitih podataka i činjenica glede načinjenih propusta u radu odgovornih te nenamjernog trošenja sredstava namijenjenih za praćenje rada hrvatske zajednice.

Ovakvom politikom djelovanja, postalo je sasvim jasno da je sumnja u namjere i stručnost ljudi koji su tada došli na čelna mjesta bila opravdana. Stavovi rukovodećih ljudi u 'Hrvatskoj riječi' su neprihvatljivi za našu zajednicu, njihov odnos prema utrošku financijskih sredstava namijenjenih za cjelokupnu zajednicu je neopravdan. Ovakvim odnosom jasno su dali do znanja da za njih nema mjesta u budućem radu i donošenju ključnih odluka u interesu hrvatske zajednice.

Minimum koji se zahtijeva od odgovornih ljudi u NIU 'Hrvatska riječ' je da podnesu ostavke, te da podnesu detaljno izvješće i polože račune za sve što je urađeno u proteklom razdoblju. Dakle, prije ili kasnije morat će se obrazložiti koga je sve i na koji način financirala 'Hrvatska riječ', te kako je došla u situaciju da napravi gubitak u od 1,7 milijuna dinara za proteklu godinu, kada se zna da se sredstva iz proračuna moraju trošiti strogo namjenski.

Odgovore na ova i mnoga druga pitanja naša zajednica nestrpljivo očekuje. Hoćemo li uskoro dobiti odgovore na postavljena pitanja ili nakon izbora novog saziva Hrvatskog nacionalnog vijeća, ostaje da se vidi.«

NAJAVLJEN TRILATERALNI SUSRET MAĐARSKE, HRVATSKE I SRBIJE

Šoljom predložio, Josipović prihvatio

Mađarski predsjednik *Lászlo Solyom* izjavio je kako je, tijekom jednodnevnog posjeta hrvatskog predsjednika *Ive Josipovića* Budimpešti, svom gostu iznio inicijativu o organiziranju trilateralnog susreta Mađarske, Hrvatske i Srbije, kao i da je predsjednik Josipović tu inicijativu prihvatio, prenosi Glas javnosti.

Mađarski je predsjednik poslije sastanka s Josipovićem pojasnio kako ta trilaterala ima određenu tradiciju, budući da su se bivši hrvatski predsjednik *Stjepan Mesić*, srpski predsjednik *Boris Tadić* i on sastali već u Kopačkom ritu, gdje su pokrenuli određena politička pitanja.

»Prije tri dana bio sam u Vojvodini, tamo sam se sreo s predsjednikom Tadićem. Mislio sam da je vrijeme da se ta inicijativa obnovi i siguran sam da će predsjednik Tadić prihvatiti«, rekao je Solyom nakon susreta s Ivom Josipovićem.

Hrvatski je predsjednik naglasio kako su suradnja i sigurnost u regiji, kao i dobrosusjedski odnosi, jedan od glavnih ciljeva koje Hrvatska želi ostvariti u vanjskoj politici. Josipović je izrazio zadovoljstvo i zbog činjenice da Zagreb i Budimpešta dijele zajednički pristup regionalnoj politici.

»Upravo zato su važne inicijative poput ove, koju je iznio mađarski predsjednik, i ja je, naravno, pozdravljam«, rekao je Josipović.

SVETI JOSIP, 19. OŽUJKA

Praznik hrvatske zajednice u Srbiji

Danas je 19. ožujka, blagdan Svetog Josipa, datum koji hrvatska zajednica u Srbiji obilježava kao svoj dan.

Odlukom Hrvatskog sabora iz 1687. godine, sv. Josip je izabran za zaštitnika hrvatske domovine, a Hrvatko nacionalno vijeće je 2005. godine ovaj dan izabralo za praznik hrvatske zajednice.

IZVRŠNI ODBOR HRVATSKOG NACIONALNOG VIJEĆA
RAZMATRAO IZVJEŠĆA, TE PLAN I PROGRAM RADA

Još jedna teška godina

Izvršni odbor Hrvatskog nacionalnog vijeća prošle je godine raspolagao s oko 20,6 milijuna dinara i premda je godina bila teška zbog neredovitog financiranja ipak su uspješno provedeni svi programi zacrtani u planu, izvijestila je predsjednica IO HNV-a *Slavica Peić*, na sjednici održanoj u petak, 12. ožujka. Podnoseći izvješće o radu u prošloj godini ona je rekla kako je ukupan iznos dobivenih sredstava iz: proračuna

Republike Srbije, Pokrajinskog tajništva za propise, upravu i nacionalne manjine, donacije iz Republike Hrvatske za stipendiranje studenata, donacije Generalnog konzulata Republike Hrvatske, »Subotica-plina«, »Pogrebnog«, te prihoda od kamata iznosio 12.819.032 dinara, a HNV je na svom kontu imao i 6,5 milijuna dinara za kupovinu zgrade.

»Premda je to bila izuzetno teška godina, sve ono što smo u planu bili zacrtali to smo i proveli, prije svega mislim na financiranje određenih pothvata iz obrazovanja – kao što su ljetovanje djece u Novom Vinodolskom, nabava udžbenika, razni seminari za nastavnike. Što se tiče financiranja udruga također smo pomogli sredstvima koliko smo to mogli, ali pri tomu udruge su prilično relaksirane i pasivne. Održali smo nekoliko seminara za njih, stojimo im kao servis na usluzi kod pisanja projekata, ali i dalje su pasivni, indiferentni i relaksirani. Ne znam što je razlog tomu, vjerojatno je u vodstvu udruga, ali mi na to ne možemo izravno utjecati, možemo ih samo ohrabrivati i pomagati im, a ne možemo umjesto njih pisati projekte«, ocijenila je Slavica Peić.

U planu i programu rada za 2010. godinu za sada su mogla biti uzeta u obzir samo dva sigurna prihoda, i to od Ministarstva za ljudska i manjinska prava 10.593.808 dinara i od Pokrajinskog tajništva za propise, upravu i nacionalne manjine u iznosu od 3.373.000 dinara.

»Svjesni smo činjenice da će i 2010. godina biti izuzetno teška, možda i teža nego prošla, ali se nadam da ćemo barem redovito dobivati sredstva svakog mjeseca. Planirali smo zamrzavanje plaća i honorara, kao i značajno smanjenje svih drugih troškova na koje objektivno možemo utjecati. Prošle godine osnovali smo fundaciju Hrvatski dom putem koje bismo mogli povlačiti sredstva ne samo u Republici Srbiji i Hrvatskoj, nego i iz pretpripravnih fondova EU. Vjerojatno u ovom sazivu HNV-a ta fundacija neće zaživjeti, ali se nadam da će naši nasljednici imati dovoljno vizije i snage da sve ono što smo mi priveli kraju po pitanju fundacije – i ozakone«, rekla je Slavica Peić.

Ona je iznijela kako je u planu za 2010. godinu za obrazovanje predviđeno oko 1.520.000 dinara, za informiranje 410.000, a za projekte kulturnih udruga 686.358 dinara. Inače, na ovoj sjednici Izvršnog vijeća usvojena su i izvješća Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata i NIU »Hrvatska riječ«.

S. M.

ODLUKA VIJEĆA DSHV-A

Na elektorske izbore samostalno

DSHV će na elektorske izbore za novi saziv HNV-a izaći samostalno, odlučeno je na sjednici Vijeća stranke održanoj u ponedjeljak. Stranka će imati 60 elektora, 33 s područja Subotice, 15 iz Sombora i okolice, 8 iz južnog Podunavlja i 4 iz Srijema.

Odlučeno je također da će središnja proslava 20. obljetnice postojanja stranke biti 17. srpnja u Dvorani sportova. Uz 2000 članova DSHV-a, očekuje se da će na proslavi biti i predsjednici *Boris Tadić* i *Ivo Josipović*, te brojni dužnosnici iz Srbije, Hrvatske i AP Vojvodine. Tim će povodom biti snimljen i polusatni film o dva desetljeća političkog djelovanja DSHV-a, te objavljena monografija-katalog.

SÁNDOR EGERSI NA POKRAJINSKOM ODBORU ZA SIGURNOST

U 2009. najmanje međunacionalnih incidenata za posljednjih šest godina

U Vojvodini je u 2009. godini bilo najmanje međunacionalnih incidenata za posljednjih šest godina, izjavio je prošlog tjedna predsjednik Skupštine Vojvodine *Sándor Egeresi*. Nakon sjednice Pokrajinskog odbora za sigurnost, kojim predsjedava, Egeresi je rekao kako se stanje sigurnosti u Vojvodini može ocijeniti kao znatno povoljnije, s obzirom da je smanjen i broj najtežih kaznenih djela.

On je precizirao da je tijekom 2009. godine smanjen broj prekršaja protiv javnog reda za oko 5 posto, što je iznad smanjenja prekršaja na razini Republike Srbije koji iznosi 2,5 posto.

»Zabilježeno je opadanje broja počinjenih fizičkih napada, ispisanih parola, grafita i iscrtaavanja simbola. Jedino je broj verbalnih sukoba između pripadnika nacionalnih manjina povećan«, rekao je Egeresi.

Govoreći o dijelu izvještaja koji se odnosi na borbu protiv organiziranog kriminala, Egeresi je precizirao kako je tijekom 2009. godine u AP Vojvodini otkriveno 6 narko-kriminalnih skupina i zaplijenjeno oko 21 posto od ukupne količine zaplijenjenih narkotika.

»U Subotici je zaplijenjeno dva puta više opojne droge nego u 2008. godini«, naveo je Egeresi i dodao kako je Područna policijska uprava u Novom Sadu podnijela najveći broj kaznenih prijava, na razini Republike Srbije, zbog trgovine ljudima i to 14. On je također naveo i da je na granici prema Mađarskoj najjači intenzitet ilegalnih migracija.

»Značajni rezultati su ostvareni u borbi protiv korupcije, a 68 posto od ukupnog iznosa opranog novca otkriveno je upravo u AP Vojvodini«, rekao je Egeresi.

Pokrajinski odbor za sigurnost usvojio je i nekoliko zaključaka, a jedan od njih odnosi se na nužnost zabrane djelovanja svih skupina koje svojom ideologijom i aktivnostima ugrožavaju temeljne vrijednosti antifashiizma, tolerancije i ravnopravnosti svih građana. Odbor je pozvao sve mjero-davne institucije da, primjenom zakona i poštivanjem ustavnih odredbi, primijene postojeću zakonsku regulativu koja prepoznaje djela izazivanja nacionalne, rasne i vjerske mržnje i netrpeljivosti kao kaznene prijestupe.

M. M.

HRVATSKA I SRBIJA UJEDINJENE U BORBI PROTIV KRIMINALA

Stvaranje zajedničke banke podataka

Ministarstva unutarnjih poslova Hrvatske i Srbije uskoro će formirati zajednički centar za borbu protiv organiziranog kriminala, sa zajedničkom bazom podataka o organiziranom kriminalu u regiji, izjavio je ministar unutarnjih poslova Hrvatske *Tomislav Karamarko*. Ukoliko sjedište bude u Beogradu, vodit će je netko iz Zagreba i obratno, izjavio je Karamarko za Jutarnji list.

O ubojstvu srpskog narkodilera u Zagrebu *Cvetka Simića*, u Beogradu su razgovarali zamjenik ravnatelja hrvatske policije *Milijan Brkić* i ravnatelj policije Srbije *Milorad Veljović*, koji je izjavio kako ni Srbija ni Hrvatska neće biti utočište bilo koje organizirane kriminalne skupine.

MORNARSKA PISMA

Bračanin Zane

Piše: Milorad BIBIĆ MOSOR

Znam da sam bio mali, a vjerujte mi da sam i ja sa svoja današnja 204 centimetra visine jednom bio mali, kad sam zapamtio rečenicu jednog splitskog ribara barba *Aleke Radmana*, koji je sad »na onome svitu«: »Mile mali, zapanti da su najopasnije tri marčane bure koje pušu 7., 17. i 27 marča«! Stari Splićani su mjesec ožujak zvali marč, odatle ono o tri marčane bure. Isto kao i stara ribarska uzrečica: »U po marča – sipa i komarča!« Što znači: sredinom ožujka najbolje se love te dvije vrste ribe – komarča i sipa! I stvarno, te jake dalmatinske bure, od kojih nema zaštite, koje probijaju sve džempere, jakne, kapute, koje se uvlače u kosti, najžešće pušu u ožujku. I bezbroj puta se poklopilo da najjače zapušu baš ona tri spomenuta ožujaska datuma. Ili dan prije ili kasnije. Kako? Zašto? To nikad nitko nije uspio odgonetnuti. Vjerojatno i neće! S tim da se zna dogoditi da koji put ne pogode baš taj »burni datum«, pa se onda splitski ribari zezaju: »Je li ovo ona bura šta je tribala zapuvat sedmoga marča, pa je zakasnila pet dana ili je ovo ona bura šta joj je red zapuvat sedamnjastoga marča, pa je pet dana uranila!« Ove godine prva marčana bura je nosila sve pred sobom baš – »po zakonu«!

A nakon te prve marčane bure – bonaca! Sunce, bez daška vjetra, mir s okusom proljeća u zraku. I još vikend. Idealno za otići dva dana na otok. I to onaj najbliži Splitu. Na Brač! Skupilo se društvo, svatko je donio nešto hrane i vina. I idemo u uvalu Stipanska na zapadnu stranu Brača. Blizu Milne.

Ta dva dana su bila – povratak miru. Onome unutarnjem, dakako. Ni radija ni televizora, ni mobitela... Riba, netom izvađena iz mora, vino, gitare, pjesma, zezanje... Tad smo sva četvorica prijatelja shvatili kako čovjek može uživati daleko od politike, one domaće hrvatske i one međunarodne, bez vijesti, crne kronike, celebrityja, sporta, kriznog poreza... Nitko ni slova o *Jadranci Kosor*, niti o bilo kojoj političkoj stranci, nikome nije palo na pamet spomenuti Europsku Uniju, granički problem sa Slovenijom, teniski meč Hrvatska-Srbija, debljinu hrvatskog ministra financija *Ivana Šukera*... I što je najzanimljivije: jednako tako ponašali su se i Bračani kod kojih smo dvaput išli nabavljati vino. Jedan od njih, stari barba *Zane*, čak ni sat ne nosi. Niti ga je ikad nosio. Kad mi je to kazao, nisam izdržao ne upitati ga: »Barba Zane, kako možete cili život živiti bez sata!?« Digao je pogled prema meni, začuđeno me pogledao, kazavši: »A šta će mi sinko sat!? Kad se probudin iden u polje ili u vinograd ili na more. Kad se umorin iden doma. Kad ogladnin jiden, kad mi se spava zaspen. Meni je sve isto u koju uru to činim...« Želio sam ga uloviti u nečemu na što neće imati odgovora. Sjetio sam se: »E, ali kako ste se bez sata dogovarali sa ženskim kad ste bili mladi!?« Nasmijao se i odgovorio: »Bez problema. Reka bi joj: Mala, vidimo se kraj crkve kad – padne sunce!«

Znate li šta sam mu kazao, iskreno, od srca: »Barba Zane, zavidim vam!« Vratili smo se u nedjelju uvečer u Split, s vrata sam čuo nekakve televizijske vijesti, spominjao se harač, štrajkovi, HDZ, SDP...

Barba Zane, ponavljam: zavidim vam!

GLUMICI MARIJI CRNOBORI DODIJELJENO VISOKO HRVATSKO ODLIČJE

Red Danice hrvatske za veliku glumicu

Velikoj dramskoj umjetnici, jednoj od najznačajnijih kazališnih glumica na prostoru bivše SFRJ, *Mariji Crnobori*, prošlog je tjedna uručeno odličje Reda Danice hrvatske s likom Marka Marulića. Ovo se priznanje dodjeljuje hrvatskim i stranim državljanima za dostignuća na području kulture, a Marija Crnobori ga je dobila na inicijativu doskorašnjeg predsjednika Hrvatske *Stjepana Mesića*.

Višedecenijskoj »gospodarici dramske scene«, kako i danas o Mariji Crnobori govore poznavatelji kazališne umjetnosti, odličje je uručio hrvatski veleposlanik u Beogradu *Željko Kuprešak* uz skromnu svječanost jer dobitnica priznanja, koja je zakoračila u deseto desetljeće, nije željela »pompu«, ni nazočnost medija.

Zato su u Veleposlanstvo došli čestitati joj samo članovi najuže obitelji te srbijanski ministar kulture *Nebojša Bradić*, upravnik Jugoslavenskog dramskog pozorišta *Branko Cvejić*, dramaturginja i suradnica Istarskog narodnog kazališta u Puli *Jelena Lužina* i djelatnici Veleposlanstva RH Beograd.

Marija Crnobori, supruga *Marka Foteza* koji je osnovao Dubrovačke ljetne igre, rođena je 1918. godine u Banjolama, pokraj Pule. Glumačku akademiju završila je u Zagrebu. Kao mlada glumica nastupala je u HNK u Zagrebu i u Rijeci, na Dubrovačkim ljetnim igrama kao i Čakovskom saboru. Na poziv *Bojana Stupice* i *Elija Fincija* 1946. godine, angažirana je u Jugoslavenskom dramskom pozorištu u Beogradu. Za brojne uloge u kazalištima dobila je sve reprezentativne umjetničke nagrade: Dobričin prsten, priznanje Saveza dramskih umjetnika Srbije za životno djelo, a sada i odličje Reda Danice hrvatske – Marko Marulić. Bila je prva Ofelija koja se popela na Lovrijenac. Na različitim dubrovačkim i splitskim ljetnim scenama bila je Gertruda, Ifigenija, Antigona, Titanija, Fedra, Jokasta...

»Dirljivo je i lijepo dobiti ovakvo priznanje i da ti glasno, nakon toliko godina, kažu koliko vrijediš«, kaže Marija Crnobori za Hrvatsku riječ.

B. O. I.

RASPISANI IZBORI ZA NOVE SAZIVE NACIONALNIH VIJEĆA NACIONALNIH MANJINA

Hrvati u utrci za elektore

*Sudjelovanje u izbornoj utakmici najavili DSHV, DZH i Hrvati iz DS-a, a spremaju se i članovi mnogobrojnih KUD-ova i pojedinci * Izbori zakazani za 6. lipnja, na elektorskoj skupštini u Subotici*

Formiranje posebnog biračkog popisa hrvatske nacionalne manjine nije uspjelo, pa tako umjesto neposrednih izbora za novi saziv Hrvatskog nacionalnog vijeća slijede – posredni, elektorski izbori. Već prema zakonu, ministar za ljudska i manjinska prava **Svetozar Čiplić** prošlog je tjedna raspisao izbore za nacionalna vijeća nacionalnih manjina. Svi će izbori, i neposredni i posredni, biti održani istog dana, i to 6. lipnja 2010. godine. Elektorski izbori za HNV bit će održani u

Subotici, a vrijeme i točno mjesto održavanja elektorske skupštine bit će objavljeni u medijima, piše u ministrovj odluci. Novi saziv HNV-a imat će 29 vijećnika, umjesto dosadašnjih 35, što je rezultat pada broja Hrvata u Srbiji ispod 100.000 prema popisu iz 2002.

Od ukupno 19 nacionalnih manjina koje su pravile svoj birački popis, na elektorske izbore, uz Hrvate, idu još samo Slovenci i Makedonci. Svi ostali prikupili su potpise više od polovice članova svoje zajednice s biračkim pravom

i svoja će vijeća birati na neposrednim izborima.

100 OVJERENIH POTPISA

U Srbiji su se, dakle, i formalno počele odvijati radnje u svezi s postupkom izbora nacional-

nih vijeća, kao tijela manjinske samouprave. I, dok je kod neposrednih izbora procedura relativno jasna, jer se ne razlikuje puno od izbora za predstavnička tijela na lokalnu, u pokrajini ili republici, elektorski izbori malo su kompliciranija stvar. Zato, slijedimo zakon.

Svi oni pripadnici hrvatske manjine koji će se angažirati i žele biti elektori, moraju Ministarstvu za ljudska i manjinska prava podnijeti pismene prijave za sudjelovanje na elektorskoj skupštini, a u prikupljanje potpisa neće moći krenuti bez prethodno pribavljene ovlasti koju izdaje ministarstvo. Svi elektori moraju imati prikupljenih najmanje 100 potpisa ovjerenih u sudu ili u gradskoj ili općinskoj upravi, odnosno mjesnoj zajednici. Elektor mora priložiti elektorsku prijavu koja sadrži izjavu da se osoba prijavljuje za elektorsku skupštinu nacionalne manjine i osobne podatke, zatim potvrdu o biračkom pravu, pismenu izjavu o nacionalnoj pripadnosti, dokaz o prebivalištu, te popunjene obrasce sa 100 potpisa pripadnika svoje nacionalne manjine.

Pravo biti elektorom ima i pripadnik nacionalne manjine koga je za elektora imenovala organizacija ili udruga nacionalne manjine, a on uz sve prethodno, treba dostaviti i

Vijeća nisu nevladine organizacije

Šef misije OEES-a u Srbiji **Dimitros Kipreos** izjavio je kako nacionalna vijeća ne treba shvatiti kao nevladine organizacije, nego kao novostvorene institucije. Na konferenciji za novinare nakon zaključivanja posebnih biračkih popisa nacionalnih manjina, Kipreos je naveo kako Srbija raspolaže zakonima »koji su među najnaprednijima u Europi« u tom području, ukazujući da će, ukoliko budu primijenjeni na pravi način, pridonijeti i rješavanju istog pitanja na području jugoistočne Europe.

rješenje o registraciji organizacije ili udruge i pismenu ispravu o odluci skupštine te organizacije ili udruge nacionalne manjine kojom je određen za elektora. Jedan pripadnik nacionalne manjine može svojim potpisom podržati samo jednog elektora.

Namjera da se sudjeluje na elektorskoj skupštini dostavlja se Ministarstvu najkasnije 30 dana prije održavanja elektorske skupštine, što u ovom slučaju znači do 6. svibnja.

NA IZBORIMA TAJNO GLASOVANJE

Elektorska skupština će birati 29 članova Hrvatskog nacionalnog vijeća, čiji će mandat započeti danom upisa u registar nacionalnih vijeća i trajat će 4 godine. Zakon predviđa da se elektorska skupština može održati ako u njenom radu sudjeluje više od polovice elektora s potvrđenim elektorskim prijavama. Elektorska skupština ne može biti održana ako u njenom radu, ovisno o brojčanosti nacionalne manjine na teritoriju cijele zemlje prema posljednjem popisu pučanstva, sudjeluje manji broj elektora od zakonom predviđenih. U slučaju hrvatske manjine

to znači da elektorska skupština ne može biti održana ako na skupštini bude nazočno manje od 60 elektora. Drugim riječima, da bi izbor novog saziva HNV-a uopće bio moguć, potrebno je prikupiti najmanje 6000 ovjerenih potpisa članova hrvatske manjinske zajednice, što će se, nakon iskustva s formiranjem posebnih biračkih popisa, pokazati nimalo lakim zadatkom.

Zakon dalje kaže kako rad elektorske skupštine od izbora predsjednika elektorske skupštine vodi najstariji elektor. Na elektorskoj skupštini odlučuje se javno, većinom glasova nazočnih elektora, a o izboru članova HNV-a odlučuje se tajnim glasanjem. Elektorska skupština bira nacionalno vijeće po proporcionalnom sustavu, a listu kandidata za članove nacionalnog vijeća može predložiti jedna četvrtina nazočnih elektora. U slučaju minimalnog broja od 60 elektora, listu će, znači, moći predložiti najmanje 15 elektora. Na izbornoj listi najmanje 30 posto mjesta mora biti rezervirano za manje zastupljen spol, s tim da je svako treće mjesto na izbornoj listi rezervirano za manje zastupljen pol.

Elektor svojim glasom može podržati samo jednu listu. Na listi

može biti najmanje pet, a najviše onoliko kandidata koliko nacionalno vijeće ima članova. Redosljed kandidata određuje podnositelj liste. Liste proglašava predsjednik elektorske skupštine, utvrđujući njihov redni broj i nositelja. Mandati se raspodjeljuju primjenom D'Ontovog pravila, što znači da se ukupan broj glasova koji je dobila svaka izborna lista dijeli brojevima od jedan do zaključno s brojem ukupnog broja članova nacionalnog vijeća (29). Dobiveni količnici razvrstavaju se po veličini, a u obzir se uzima onoliko najvećih količnika, koliko se članova nacionalnog vijeća bira. Ako dvije izborne liste ili više izbornih lista dobiju iste količnike na osnovi kojih se dodjeljuje jedan mandat, a nema više neraspodijeljenih mandata, mandat će se dodijeliti listi koja je ukupno dobila veći broj glasova. Mandati koji pripadaju određenoj izbornoj listi dodjeljuju se kandidatima s liste po redosljedu po kome su njihova imena navedena na listi.

POLITIČKE STRANKE

Već je sada poznato da za novi saziv HNV-a ima više interesenata. U prikupljanje potpisa potpore

za elektore ući će obje hrvatske političke stranke (DSHV i DZH), zatim Hrvati okupljeni oko drugih političkih stranaka (DS), te udruge Hrvata diljem Bačke i Srijema, a možda i poneki slobodni strijelac.

DSHV: »Na sjednici Vijeća DSHV-a održanoj 15. ožujka, odlučeno je da će naša stranka formirati listu od 60 elektora i samostalno izaći na ove izbore za novi saziv Hrvatskog nacionalnog vijeća«, kaže predsjednik DSHV-a

Petar Kuntić.

»Na Vijeću smo odlučili da će stranka od ukupno 60 elektora, u Subotici na listi imati 33 elektora, u Somboru 15, u južnom Podunavlju 8 i u Srijemu

4. Također je usvojen i raspored vijećnika DSHV-a po područnicama od broja 1 do broja 29 uzimajući u obzir da svaki treći vijećnik mora biti ženskog spola. Ovako predloženi okvir može se u konačnici korigirati, s obzirom na veći ili manji broj ovjerenih

Rezultati prikupljanja potpisa za posebne biračke popise

Od ukupno 19 nacionalnih manjina u Republici Srbiji, u neposredne izbore ide ih 16, a u posredne 3: makedonska, hrvatska i slovenska. Posebni popisi birača vode se trajno i moguć je i ubuduće upis svih onih koji žele ostvariti manjinsko biračko pravo.

Po popisu stanovništva iz 2002. u Srbiji živi više od milijun građana koji se izjašnjavaju kao pripadnici neke od nacionalnih manjina, što čini 14 posto od ukupne populacije. Devetnaest nacionalnih manjina, koje će birati svoja nacionalna vijeća, po popisu obuhvaća 904.280 osoba, a od toga broja njih 707 tisuća ima biračko pravo.

manjina	Popis 2002.	-20%	Upisano u birački popis	% od ukupnog broja umanjeno za 20%
albanska	61.647	49.318	27.208	55
aškalijska			433	
bošnjačka	136.087	108.870	80.121	74
bugarska	20.497	16.398	10.260	63
bunjevačka	20.012	16.010	8.041	50,26
vlaška	40.054	32.043	16.747	52
grčka			385	
egipatska			1.014	
mađarska	293.299	234.639	128.089	55
makedonska	25.847	20.678	5.336	26
njemačka	3.901	3.121	2.013	65
romska	108.193	86.554	47.227	55
rumunjska	34.576	27.661	15.480	56
rusinska	15.905	12.724	7.891	62
slovačka	59.021	47.217	30.477	65
slovenska	5.104	4.083	942	23
ukrajinska	5.354	4.283	2.598	60
hrvatska	70.602	56.482	13.950	25
češka	2.211	1.769	1.109	63

potpisa u odnosu na zacrtani plan. Podružnice će na svojim sjednicama poimenično odrediti elektore imajući u vidu dosadašnje rezultate pojedinaca na prikupljanju potpisa za izradu posebnog biračkog popisa hrvatske manjine. Kada se završi formiranje naše elektorske liste, tražit ćemo koalicijskog partnera. Tako će se moći formirati konačna lista od 29 vijećnika u novom sazivu HNV-a.«

»Sombor će imati 15 kandidata za elektore, gdje je realno da na listi koja broji 29 elektora prođe

četiri-pet, što znači da ćemo imati toliko predstavnika u krovnoj instituciji Hrvata u Vojvodini. Potrebno je prikupiti stotinu ovjerenih potpisa po jednom elektoru, što znači da je Somboru potrebno 1500 ovjerenih potpisa. Mi ćemo sve organizirati i na vrijeme obavijestiti javnost, te uputiti ljude na mjesta na kojima će ovjerivači biti nazočni«, kaže predsjednik somborske podružnice DSHV-a *Mata Matarić*.

DZH: »U Demokratskoj zajednici Hrvata pristupili smo pripremama za elektorske izbore, te smatramo da je potrebno animirati što veći broj pojedinaca i organizacija, kako bismo svi skupa pridonijeli kvalitetnijem radu budućeg saziva

HNV-a«, kaže predsjednik DZH *Dorđe Čović*. »DZH je u pripreme za prikupljanje elektorskih potpisa službeno ušao 15. ožujka, kada smo i dogovorili konkretne aktivnosti. Ne znamo još točno koliko ćemo elektora kandidirati, ali ono što je izvjesno, jest da će DZH nastojati da ih bude veći broj. Što se eventualnih koalicija i partnera tiče, smatram da je još rano donositi odluke. U ovom je trenutku potrebno raditi na tome da se što veći broj ljudi angažira i kandidira. Naravno, sve one ideje i prijedlozi koji su u interesu hrvatske nacionalne manjine, prihvatljivi su i za Demokratsku zajednicu Hrvata.«

HRVATI IZ DS: »Hrvati iz Demokratske stranke idu na izbore za HNV«, kaže dužnosnik DS-a *Slavko Parać*. »To je odlučeno još

prije nego što je počelo upisivanje u posebne biračke popise, tako da smo mi vodili aktivnosti i na planu upisa u poseban birački popis. Naravno, nakon što je napravljen presjek stanja upisanih u poseban birački popis hrvatske nacionalne manjine i kada je ustanovljeno da će izbori za HNV biti održani na elektorskoj skupštini, nastavili smo raditi na prikupljanju potpisa za elektore. Kad je riječ o Subotici, očekujemo da ćemo osigurati najmanje 10 elektora, a kad je riječ o drugim područjima, najmanje još toliko elektora. Mislimo da je to realno, a sve što eventualno bude preko toga je dobrodošlo.«

UDRUGE

Osim političkih stranaka, za HNV su zainteresirane i pojedine hrvatske udruge.

PUČKA KASINA 1878: »Pripremamo se za elektorske izbore za HNV i radimo na tome da imamo bar 10 elektora«, kaže predsjednik Pučke kasine 1878 *Josip Ivanković*. »Malo će nam problem predstavljati ovjere potpisa, ali i to ćemo uraditi. Moram ipak reći kako su elektorski izbori nepravedni, i da to odgovara samo sadašnjem vodstvu hrvatske zajednice. Na neposrednim izborima ako osvojiš 5 posto glasova imaš 5 posto vijećnika u HNV-u, a na elektorskim izborima ako nemaš 25 posto potpisa ne možeš niti listu prijaviti. Morat ćemo koalirati i u pregovorima smo, no o tome je za sada još rano govoriti.«

KPZH »ŠOKADIJA« IZ SONTE: »Aktivnosti glede formiranja posebnih biračkih popisa nacionalnih manjina privremeno su

obustavljene 9. ožujka, a nakon sumiranja rezultata pokazalo se kako je naša nacionalna zajednica među onih nekoliko koje nisu uspjele u ovoj akciji«, kaže predsjednik KPZH »Šokadija« iz Sonte *Zvonko Tadijan*. »Zbog čega akcija nije uspjela, odgovara li to nekom ili ne, je li u pitanju nerad, neorganiziranost, ili

namjera, ne bih nagađao, to ostavljam analitičarima. Netko će sutra sve svaliti na institucije kulture, međutim, mi smo gurnuti u vatru i prepušteni sami sebi. Iz prostog razloga što nije uspio popis nećemo imati neposredne izbore za svoje nacionalno vijeće, koji bi svakako bili najdemokracičniji. Sada nas čeka novi veliki posao, prikupljanje potpisa za potporu elektorima. Na prvom sastanku Upravnog odbora 'Šokadije' procijenit ćemo naše snage, mogućnosti i potrebe, pa ćemo se sukladno procjenama i postaviti. Naši eventualni kandidati za elektore moraju na sebe preuzeti veliki dio potrebnih aktivnosti. Svakako, moramo obaviti i konzultacije s ostalim institucijama kulture, osobito onima s područja šokačkog Podunavlja, s kojima smo i sudionici u zajedničkom projektu 'Šokci i baština'.«

KUDH »BODROG« IZ BAČKOG MONOŠTORA: »Jedna smo od tri nacionalno-manjinske zajednice koje do 9. ožujka nisu uspjele formirati posebni birački popis«, kaže predsjednica KUDH »Bodrog« iz Bačkog Monoštora *Marija Turkalj*. »U ovom momentu izlišno je tražiti krivice i razloge neuspjeha. Kako su izbori za

manjinska nacionalna vijeća raspisani, moramo zauzeti jasan stav glede prikupljanja potpisa potpore za elektore. Ukoliko institucije kulture ne budu imale vijećnike u novom sazivu HNV-a, bojim se da će najveće posljedice osjetiti najmanji. Kako bismo

preduprijedili neželjene situacije, moramo se međusobno povezivati i nastupati skupa. Očekujem dogovor udruga šokačkog Podunavlja o zajedničkoj strategiji, jer ukoliko smo okupljeni oko projekta 'Šokci i baština', logično mi je da nastupimo koordinirano i u aktivnostima vezanim uz izbor novog nacionalnog vijeća naše zajednice. Glede aktivnosti 'Bodroga' optimist sam, pripravnici smo za akciju prikupljanja potpisa, samo očekujemo smjernice od HNV-a. Jednostavno, moramo uzeti budućnost u svoje ruke, kako ne bismo ovisili o dobroj volji onih, kojima su udruge svojedobno bile samo dobre odskočne daske u gradnji političke karijere.«

HKPD »BUNJEVAČKO KOLO« IZ SUBOTICE: »Mi ćemo imati sjednicu Upravnog odbora na kojoj će biti donesena odluka o tome hoće li HKPD 'Bunejvačko kolo' ići na izbore za HNV«, kaže predsjednik »Bunejvačkog kola« *Ivan Stipičić*.

»Naravno da je u interesu 'Bunejvačkog kola', kao i u interesu svake udruge, da ima nekog u nacionalnom vijeću, jer jedno od četiri područja kojima se bavi nacionalno vijeće jest kultura.«

HKPD »TOMISLAV« IZ GOLUBINACA: »Još uvijek postoje nejasnoće u zakonu o tome hoće li predsjednici ili predstavnici

udruga imati svoja mjesta kao elektori«, kaže predsjednik HKPD »Tomislav« iz Golubinaca *Mato Groznica*. »Što se tiče naše udruge, kao i u prikupljanju potpisa za poseban birački popis kada smo prikupili oko 400 obrazaca, sudjelovat ćemo i u prikupljanju potpisa za elektore za buduću saziv HNV-a.«

Tekst: Zvonimir Perušić
Anketu proveli:
Ivan Andrašić, Zvonko Sarić,
Zlatko Gorjanac i Ivan Radoš

Dr. Mirjana Dokmanović međunarodna je konzultantica za ljudska prava i rodnu ravnopravnost. Magistrirala je međunarodno javno pravo na Pravnom fakultetu u Beogradu na temu »Sukcesija država u oblasti državne imovine«, a doktorirala interdisciplinarnu znanost na Sveučilištu u Novom Sadu na temu »Globalizacija i razvoj zasnovan na ljudskim pravima s rodne perspektive«. Područja njezine stručne ekspertize obuhvaćaju međunarodno pravo, ekonomske integracije, antidiskriminacijsko pravo, ljudska prava, ženska prava i feminističku ekonomiju.

Autorica je više knjiga i stručnih radova iz ovih područja. Kao konzultantica i istraživačica bila je angažirana od strane više međunarodnih organizacija i agencija Ujedinjenih naroda, kao što su Razvojni program (UNDP), Fond za stanovništvo (UNPFA), Fond za žene (UNIFEM) i Komesarijat za ljudska prava (UN OHCHR).

Predstavnica je svjetske mreže Social Watch u Srbiji. Kao članica globalne Ženske radne grupe za financiranje i razvoj i više međunarodnih mreža organizacija civilnog sektora (Women in Development Europe, International Action Network on Small Arms - IANSA, Network East-West Women) sudjelovala je po pozivu na brojnim međunarodnim skupovima posvećenim razvoju, globalizaciji i ljudskim i ženskim pravima, uključujući Konferenciju Ujedinjenih naroda o svjetskoj ekonomskoj i financijskoj krizi lipnja 2009. godine u New Yorku.

HR: Upravo je završeno zasjedanje Ujedinjenih naroda Peking plus 15 na kojoj je razmatrano ostvarivanje Pekinške deklaracije o položaju žena u čijem ste pripremanju i vi sudjelovali. Kakav je značaj ove deklaracije za položaj žena?

Prošle me je godine ured UNIFEM-a u New Yorku angažirao da napravim izvještaj o utjecaju svjetske ekonomske i i finacijske krize na položaj žena u Srednjoj i Istočnoj Europi i taj je izvještaj bio predstavljen na pripremnom sastanku za Peking plus 15 u Ženevi početkom studenoga 2009. godine. Peking plus 15 je u stvari revizija onoga što je učinjeno na ostvarivanju Pekinške deklaracije i Platforme za akciju, koja je donesena na svjetskoj konferenciji UN-a posvećenoj ženama 1995.

godine. Ovo je zbog toga važno što su na toj svjetskoj konferenciji vlade svih zemalja svijeta koje su članice UN-a prihvatile obvezu i odgovornost da će provoditi konkretne mjere strategije, programe i politike za poboljšanje položaja žena u 12 ključnih područja – od iskorjenjivanja siromaštva, ekonomije i većeg broja žena u politici, do obrazovanja, medija i položaja djevojčica. Ove je godine 15 godina od te konferencije u Pekingu i UN je rezimirao što su vlade činile na tome. Bila sam pozvana na konferenciju, ali zbog nedostatka sredstava nisam otišla.

HR: Koji su bili zaključci vašeg izvješća o utjecaju svjetske krize na položaj žena u CEU?

Analiza je pokazala da će žene, migranti i drugi marginalizirani slojevi stanovništva ući u post-krizno razdoblje s većim rizikom od nezaposlenosti i siromaštva, i još težim pristupom zapošljavanju, pristojnim plaćama i socijalnim uslugama. Ovo se pokazalo točnim. Danas smo svjedoci rastuće socijalne, ekonomske i političke nesigurnosti. Razlog tome je što se ni vlade ni međunarodne financijske institucije nisu pozabavile stvarnim uzrocima krize koji se nalaze u neodrživosti ekonomskog i financijskog sustava zasnovanog isključivo na profitu, koncentriranju kapitala i stimuliranju prekomjerne potrošnje. Nacionalne antikrizne politike su u svim zemljama krojene po starom modelu, s ciljem da zaštite postojeću financijsku arhitekturu i bankarski sustav koji po samoj svojoj prirodi nužno proizvodi ovakve krize. Takva je bila i politika »pomoći« i međunarodnih financijskih institucija »zahvaljujući« kojoj je drastično narasla zaduženost ovih država. Uprkos službenom stavu Međunarodnog monetarnog fonda da će napustiti politiku uvjetovanja, u svim zemljama kojima je odobrio nove zajmove (Mađarska, Rumunjska, Latvija, Srbija i Bosna i Hercegovina) zahtijevao je »reformu« javne potrošnje, odnosno smanjivanje mirovina i izdvajanja za zdravstvo, obrazovanje i druge socijalne usluge, što je izravno uplitanje u politički prostor jedne suverene države. One države koje se nisu obratile za pomoć MMF-u su zato uradile više na pomoći najugroženijim slojevima stanovništva. Albanija je povećala mirovine za 15 posto i plaće u zdravstvu i obrazovanju za 10-20 posto. Poljska je vlada donijela antikrizni paket sa

Nitko se ne stvarnim uzrocima

Razgovor vodila: Jasminka Dulić

Ni vlade ni međunarodne financijske institucije nisu se pozabavile stvarnim uzrocima krize koji se nalaze u neodrživosti ekonomskog i financijskog sustava zasnovanog isključivo na profitu, koncentriranju kapitala i stimuliranju prekomjerne potrošnje.

socijalnim mjerama najugroženijim obiteljima i socijalnim povlasticama za zaposlene žene. Slovačka vlada se odlučila jamčiti pravnu zaštitu zaposlenih, umjesto da im smanji prava. Ipak, zajednička karakteristika antikriznih politika svih država Srednje i Istočne Europe je fokusiranje na spašavanje nacionalnih proračuna putem kresanja javne potrošnje, uključujući zdravstvo, obrazovanje i socijalnu politiku, umjesto na nalaženje novih izvora prihoda proračuna i stimuliranje tzv. zelene i drugih alternativnih oblika ekonomije koji će omogućiti ostvarivanje socijalnih i ekonomskih prava.

HR: Kao konzultantica i istraživačica bili ste angažirani od strane više međunarodnih organizacija i agencija UN-a. Kako se stječe status međunarodne konzultantice?

Jednostavno se bavite određenom problematikom, pa vas netko primijeti i angažira da uložite svoje znanje i rad na određenom projektu, analizi, istraživanju. Kao članici raznih međunarodnih organizacija i mreža, i zbog sudjelovanja na konferencijama, primjerice u Ujedinjenim narodima prošle godine u New Yorku na konferenciji o krizi, prišli su mi iz UNIFEM-a i pitali želim li raditi za njih istraživanje o utjecaju krize na žene u Srednjoj i Istočnoj Europi. Isto tako preko istraživanja i knjiga koje sam objavila javljaju mi se i angažiraju me, a ponekad se javim i na neke natječaje kao što je ovo istraživanje za Ministarstvo rada i socijalne skrbi Republike Srbije.

HR: O kakvom se istraživanju radi?

Upravo sam završila analizu zako-

bavi ma krize

**avile stvarnim uzrocima krize
zasnovanog isključivo na profitu,
ne potrošnje.**

nodavstva Republike Srbije iz perspektive rodno zasnovanog nasilja i seksualnog nasilja. Cilj je te analize sagledati koliko su naši zakoni usklađeni s međunarodnim standardima u ovom području i dati preporuke za izmjene zakona i za unapređivanje politike borbe protiv seksualnog i rodno zasnovanog nasilja i zaštite žrtava.

Rezultati pokazuju kako je zakonodavstvo posljednjih godina u priličnoj mjeri usklađeno s međunarodnim standardima na ovom polju, ali je problem u tome što je zakonodavstvo fokusirano na sankcioniranje nasilja i kažnjavanje počinitelja, a puno manje ili skoro ništa na preventivi i sprječavanju nasilja. Na primjer, kod nas je uvedeno novo kazneno djelo nasilja u obitelji. Obiteljskim je zakonom regulirano nasilje u obitelji i uve-

dene su zaštitne mjere od nasilja u obitelji. Međutim, kod nas se reagira naknadno, post festum, kad se nasilje već dogodilo, a skoro ništa zakoni ne propisuju radi sprječavanja nasilja.

HR: Kakve bi izmjene bile potrebne?

Recimo, izmjene obiteljskog zakona u smislu da sud, primjerice, može u roku od 24 sata izreći mjeru rastavljanja počinitelja, odnosno nasilnika od žrtve, za što iskustva drugih zemalja pokazuju da je najefikasnija mjera. Ili da policija reagira čak i prije nego li je nasilje izvršeno ili prije nego li ono kulminira. Na primjer, u nekim drugim zemljama sud u momentu čim dobije prijavu da je nasilje izvršeno odmah može izreći mjeru udaljenja nasilnika od žrtve, zabranu komuniciranja, zabranu približavanja i općenito zabranu proganjanja i uhođenja žrtve.

HR: Predstavnicu ste svjetske mreže Social Watch u Srbiji. Što je zadatak Social Watcha i što konkretno vi radite?

Social Watch je neformalna mreža nevladinih organizacija sa sjedištem u Montevideu u Urugvaju. Tajništvo ove mreže je u Institutu za treći svijet koji već 15 godina izdaje svjetske izvještaje koji sadrže analize o tome kako makroekonomska kretanja utječu na ostvarivanje i zaštitu ljudskih prava i rodno ravnopravnost u oko 80 zemalja svijeta. Postoji globalni izvještaj i nacionalni izvještaji i od 2007. godine pripremam nacionalne izvještaje za Srbiju, posljednje dvije godine skupa s prof. dr. *Danicom Drakulić*.

Kako se bavim temom globalizacije i kako ona utječe na mogućnosti ostvarivanja ljudskih prava, kao članica Women and development Europe sa sjedištem u Bruxellesu, jedne godine sam bila pozvana pratiti njihovu godišnju konferenciju s ponudom da pravim nacionalne izvještaje za Srbiju. Ovi se izvještaji inače promoviraju na globalnoj razini svake godine u Ujedinjenim narodima i Europskom parlamentu. Ovi izvještaji predstavljaju neki pandan svjetskim izvještajima Međunarodnog monetarnog fonda i Svjetske banke koji daju izvještaje kroz makroekonomske pokazatelje. Na primjer – koliki je rast produktivnosti, bruto nacionalni dohodak itd., ali iz tih izvještaja ne možete pročitati kakva je situacija u tim zemljama, kako jedan čovjek živi u toj zemlji i koliko su u stvari povezana ta ekonomska kretanja s našim svakodnevnim životom. Tu vrstu analize priprema Social watch.

HR: Koji su najvažniji rezultati ovih istraživanja. Kako makroekonomska kretanja utječu na ljudska prava?

Kad je riječ o zemljama bivšeg socijalističkog sustava sve se u posljednjih dvadeset godina transformirale u kapitalističke. Pokazalo se, međutim, da su više-manje sve zemlje preuzele negativne strane kapitalizma jer su potpuno otvorile svoja tržišta i preuzele u potpunosti neoliberalnu agendu koja se zasniva na slobodnom kretanju robe, kapitala i ljudi bez ikakvih granica, a u potpunosti su zanemarile socijalni segment. Tako sada imamo situaciju da se tijekom zime ljudi smrjavaju u Poljskoj, Češkoj, Mađarskoj, a što ranije nije bio slučaj, nema više besplatnog obrazovanja, zdravstva, sve se plaća. Imate dostupne usluge ako imate novca, a ako nemate novca onda ste po ovoj agendi sami krivi za to što vas je snašlo. To je ta neoliberalna agenda koja se prodaje u ovim zemljama i kojoj se nevladine organizacije u svijetu suprotstavljaju. Naime, ako se pogleda tko ima koristi od ovakvog modela razvoja onda ćete vidjeti kako samo jedan veoma mali broj ima koristi od toga i da je u svim ovim zemljama došlo do izuzetnog raskoraka između bogatih i siromašnih, dok srednji sloj nestaje. To je danas slučaj u svim zemljama, pa čak i u zemljama koje su nekad nazivane zemljama socijalnog blagostanja.

HR: Imaju li mogućnosti vlade ovih zemalja izabrati neki drugi put? Imaju li nevladine organizacije u svijetu odgovor?

To svi mi pitamo – zašto pristaju na to i zašto ne nalaze svoj put razvoja. I postavlja se u stvari pitanje – a što je razvoj? Je li razvoj to da u potpunosti rasprodamo zemlju? Je li razvoj raditi od jutro do navečer za nekoga, domaćeg ili stranog kapitalista, i čekati mrvicu od onoga što zaradite – ukoliko vas uopće i plate?

HR: Pa postoje i zemlje koje su relativno uspješno provele tranziciju. Slovenija na primjer?

Slovenija se oduprla zahtjevu MMF-a, nisu uzeli tolike kredite i nisu pristali na uvjetovanja, nego su napravili svoj samostalni ekonomski program. U tom bi se smislu svakako trebalo raditi i vidjeti gdje su komparativne prednosti i što bi razvoj trebao značiti za našu zemlju i njene građane i onda raditi na ostvarivanju takvog razvoja. U svakom slučaju, ne putem preskupih kredita od kojih najmanje koristi imaju građani.

HR: Kakve će, po vašem mišljenju, posljedice trpjeti građani zbog uzimanja kredita od MMF-a?

Sredstva od kredita se krčme kao što i privatizacija nije ništa drugo nego jedan oblik pljačke. Vidljivo je da je većina ovih poduzeća koja su privatizirana kupljena samo radi brzog i lakog bogaćenja a ne radi proizvodnje. Pametnom politikom bi se trebalo postaviti kako ova zemlja da poveća svoje prihode. Ono što će biti katastrofalno, a što se pokazalo na primjerima drugih zemalja u tranziciji, je ako se krene u privatizaciju usluga – što znači elektroprivrede, vodoprivrede... Tamo gdje je to urađeno – u Češkoj, Slovačkoj, Bugarskoj itd. – kao rezultat dobijate mnogo nekvalitetniju a skupu uslugu, a s obzirom da se radi o podmirivanju osnovnih potreba, kao što je potreba za vodom, onda je to katastrofalno. Pit ćemo skuplju a nekvalitetniju vodu, jer onaj tko to kupi ima samo jedan cilj, a to je profit.

HR: Ipak, čini se kako su ti procesi nezaustavljivi i da glasovi civilnog sektora nemaju puno utjecaja na realna kretanja?

Ovo su stavovi civilnog sektora koji imaju konzultativni status pri UN-u, međutim, ovi su glasovi slabi, kao i glasovi većine zemalja. Računica je takva da je 20 mnogo više od 172. Ovdje matematika ne funkcionira. Dvadeset najmoćnijih zemalja svijeta je mnogo jače od 172 drugih zemalja koje su sve članice UN-a i trebale bi biti ravnopravne. Ali, neki su jednaki od drugih, a korporativni kapital sve više preuzima ulogu u kreiranju makroekonomskih i financijskih tokova na svjetskoj razini. Napori civilnih organizacija da ukažu na ove probleme možda izgledaju kao donkihotska borba, ali ako se nešto ne promijeni i ako moćne države i velike korporacije ne shvate da se nešto treba promijeniti, bit će velikih problema. I razmah terorizma je jedan način reagiranja na nepravilnu raspodjelu moći u svijetu, pa do urušavanja prirodnih resursa planeta i zdravog životnog okoliša.

Mnoge zemlje također dijele stavove civilnog sektora, a da se nešto polako ipak mijenja pokazuju generalne sjednice Skupštine UN-a koje su okrenute ovim pitanjima – krize, ljudskih prava, terorizma, ekologije i klimatskih promjena, pa će i te zemlje morati polako mijenjati svoju politiku radi vlastitog opstanka.

Šutnja i peglanje minusa

O nesporazumima u najvećoj udruzi hrvatske zajednice, financijskim gubicima i neplaćenim dugovanjima do sada se samo šušalo po kuloarima, a prvo pravo i javno upozorenje stiglo je prošloga tjedna, kada su otkazane redovite probe folklornih skupina

Redovite probe folklornih skupina u Hrvatskom kulturnom centru Bunjevačko kolo u Subotici prošloga su tjedna naprasno otkazane. Djeca su o otkazivanju proba obaviještena preko Facebooka predsjednika Izvršnog odbora *Davora Dulića*, bez navođenja razloga zbog čega se probe otkazuju, a što je pokrenulo brojna nagađanja među članovima folklorne skupine o tome

što se u stvari događa. Folklorci su, ipak, poslije nekoliko dana opet preko Facebooka obaviješteni da se probe nastavljaju u istim terminima, no time nisu prestala i nagađanja što se to događa u HKC-u i što će biti dalje s folklorom, Dužijancem... I dok zainteresirani za rad ovoga kulturnog centra, među njima najviše folklorši i njihovi roditelji, pričaju svoje verzije o problemima financijske i

kadrovske prirode, vodstvo HKC-a nije bilo raspoloženo opširnije govoriti o postojećim problemima – među ostalim, o značajnom minusu na računu i dugovanjima, kao i o nesuglasicama Upravnog odbora HKC-a Bunjevačko kolo s predsjednikom Izvršnog odbora Centra *Davorom Dulićem*, koji je i voditelj folklornog odjela, te predsjednik organizacijskih odbora »Dužijance« i »Velikog prela«.

Osim kratke izjave predsjednika Hrvatskog kulturnog centra *Ivana Stipića*, od članova Upravnog i Nadzornog odbora nismo mogli saznati o kakvim se problemima radi, koliki je minus na računu, niti kako će se sanirati. Dobili smo samo uvjerenja kako će na sljedećoj sjednici Upravnog odbora, a zatim i na Skupštini svi problemi biti razriješeni.

STANJE JE TEŠKO

Tako Ivan Stipić u kratkoj izjavi za Hrvatsku riječ kaže kako postoje određeni problemi u radu Centra, ali ne i koji su to konkretni problemi i zbog čega su nastali.

»Razni problemi se pojavljuju, kao i u svakom radu, ali ih rješavamo u 'hodu'. Upravni odbor te probleme rješava kao i u svom dosadašnjem radu. Na posljednjoj sjednici Upravnog odbora nitko od članova nije podnio ostavku, tako da svi članovi i dalje rade u okviru svojih ovlasti i dužnosti. Probe folklornih skupina su imale kraći zasto, no probe su od ponedjeljka, 15. ožujka, nastavljene. Nije bilo dovoljno priljeva sredstava na početku ove godine, a računi za režijske troškove stižu. Dugovanja za plin i struju se rješavaju. Treba reći i kako je rad Centra otežan zbog usuglašavanja s novim Zakonom o kulturi, posebice dijelom koji se tiče financiranja. Izvješće o radu Centra za proteklu godinu bit će podneseno na redovitoj godišnjoj skupštini, koja se planira za sredinu travnja«, kaže Ivan Stipić.

Voditelj likovnog odjela HKC-a Bunjevačko kolo *Josip Horvat*, odjela koji je poslije folklornog najbrojniji i najaktivniji, bio je najspremniji otvoreno progovoriti o problemima u radu ove udruge.

»Stanje u HKC-u Bunjevačko kolo je izuzetno teško, a posebice financijski. To se moglo i očekivati, jer je cjelokupno poslovanje i djelatnost povjerena jednom čovjeku da on odlučuje i upravlja, čovjeku koji nikad nigdje nije radio, osim što se bavio folklorom i zna plesati. To je već viđeno, kada se pojedinac izdigne iznad institucije rezultat je da svi u instituciji trpe. Tako trpi i cjelokupni

rad likovnog odjela. Puno teže ili gore od toga je što s institucijom HKC Bunjevačko kolo mnogi više ne žele surađivati, a postojeće cjeline izlaze iz sustava HKC-a. U 2008. godini minus u poslovanju je posljednji dan pokrila jedna politička stranka, a hoće li tako biti i za minus u 2009. godini – ne znam, ali ono što znam je da nikad i ništa na ovom svijetu ne može biti za badava, pa će i za ovo jednom svakako stići račun. Ne znam kolika je cijena i koliki će biti račun. Sada je velika odgovornost na svim članovima Upravnog odbora HKC-a naći načina da se postojeći financijski minus eliminira, jer u protivnom paralizirat će se cjelokupni rad HKC-a«, kaže Josip Horvat te dodaje, kako »nitko iz likovnog odjela u tome nije sudjelovao, već je samo trpio i trpi posljedice«.

»Svi iz likovnog odjela, na čelu sa mnom, pomoći ćemo i u tom smislu smo već održali sastanak s predsjednikom Upravnog odbora HKC-a u cilju što bržeg i uspješnijeg prevladavanja nastale situacije. Bojim se i odluke da ponovno ista osoba bude predsjednik organizacijskog odbora Dužijance, a mnogi još čekaju da im se isplate dugovi od lanjske Dužijance. Ukoliko se ne okrenemo suradnji s našim narodom, to vrijedi za sve odjele i sve manifestacije koje organizira HKC Bunjevačko kolo, bojim se bit će nam sve teže opstati kao instituciji koja se zove HKC Bunjevačko kolo. Nadam se da će postojeći Upravni odbor smći snage na 40. godišnjicu rada i postojanja HKC-a riješiti problem, to nam je svima amanet i obveza, radi onih koji nam trebaju doći u Bunjevačko kolo i nastaviti njegovati i čuvati kulturnu baštinu bunjevačkih Hrvata na sjeveru Bačke«, zaključuje Horvat.

OSOBNJE INTERESE PODREDITI INTERESIMA UDRUGE

Član Izvršnog odbora Hrvatskog nacionalnog vijeća zadužen za

kulturu *Željko Pakledinac* za naš tjednik kaže: »Križa koja je zahvatila sve segmente našega društva nije mogla mimoći i područje kulture, koja je itekako značajna i za našu zajednicu. HKC Bunjevačko kolo, kao najveća i najbrojnija udruga u našoj zajednici, nažalost, došla je u tešku situaciju, drugu godinu zaredom poslovanje je završeno s minusom. Koji su razlozi ovakvoga stanja, mogu reći samo oni koji su uključeni u rad i djelovanje društva«, kaže Pakledinac.

Na naše pitanje je li ikada pozivan na sastanke Upravnog odbora HKC-a Bunjevačko kolo, Pakledinac kaže kako do sada, s obzirom da je na ovoj dužnosti nepunih godinu dana, nije pozivan na sjednice UO HKC-a te dodaje kako bi se odazvao takvom pozivu. »To mi je i obveza, koliko god mogu pomoći ne samo ovoj udruzi, nego svakoj koja se obrati za bilo koju vrstu pomoći. Suradnja s najodgovornijim ljudima u Bunjevačkom kolu, kako s predsjednikom Upravnog odbora Stipićem, tako i s predsjednikom Izvršnog odbora Dulićem, je dosta dobra i korektna. Za sada nisam bio uključivan u rad organizacijskog odbora Velikog prela i Dužijance, ali smatram da bi ubuduće trebao netko iz HNV-a biti pozivan, jer se radi o manifestacijama koje su od značaja za cijelu zajednicu, a ne samo za uzak krug ljudi. Na kraju mislim da se iz ove situacije može izaći samo dogovorom i realnim sagledavanjem trenutnog stanja, gdje ćemo svoje interese podrediti interesima udruge, a sve to dovest će do jače i bolje organizirane zajednice, a zajedništvo nam je i te kako potrebno, pogotovo u ovim vremenima«, kaže Željko Pakledinac.

J. Dulić i Z. Sarić

UDRUGA PROTEGO UPOZORAVA NA LOŠE POSLJEDICE PREDLOŽENOG PREUREĐENJA SREDIŠTA SUBOTICE

Prijedlog rušenja, a ne regulacije gradske jezgre

Udruga Protego uputila je vijećnicima Skupštine Grada pismo u kojem traži preispitivanje Prijedloga plana detaljne regulacije Subotica - Centar 1, zona 1. Tim se prijedlogom, naime, predlaže više rušenja u gradskoj jezgri koje dugoročno mogu, prema mišljenju članova Protega, u značajnoj mjeri izmijeniti karakter i izgled središta Subotice.

»Ovi su se predlozi u javnosti pojavili u napisima većeg broja lokalnih, regionalnih i nacionalnih medija i, na osnovi tih napisa, javnost bi mogla steći dojam kako je taj Prijedlog plana već usvojen«, piše u pismu Protega.

»Prema Zakonu o planiranju izgradnji, planove jedinice lokalne samouprave donosi skupština jedinice lokalne samouprave, kao njeno zakonodavno tijelo. Po našim saznanjima usvajanje ovog Prijedloga plana još nije bilo na dnevnom redu Skupštine Grada. Prijedlozi Povjerenstva za planove i suglasnost stručne institucije (Međuopćinski zavod za zaštitu spomenika kulture) predstavljaju vijećnicima u Skupštini Grada samo orijentaciju u odlučivanju, a konačnu odluku donosi Skupština. Ovom odlukom ovaj 'plan rušenja središta' postaje zakon, koji se može mijenjati samo novom procedurom.«

Protego upozorava kako su pogrešne odluke iz prethodnog razdoblja, »kojima je favoriziran kratkoročni interes«, rezultirale nestajanjem nekih bitnih određujućih zgrada, koje su čuvala zaštićenu sliku centra grada. »Urbano sjećanje postupno blijedi i slobodno možemo reći da Subotica polako gubi svoj karakter i identitet. To nije uobičajena praksa u svijetu. Oni kojima je stalo do očuvanja vlastitog identiteta i povijesti, ulažu značajne napore da se stare urbane jezgre sačuvaju, makar u vidu vanjskih fasada, a da se unutarnje uređenje realizira u skladu sa suvremenim tehnološkim i poslovnim zahtjevima.«

Protego je apelirao na vijećnike da pažljivo razmotre Prijedlog plana regulacije, koji je na dnevnom redu Skupštine trebao biti jučer (18. ožujka) i da odluku donesu u skladu s vlastitom savješću, te odgovornošću koju su im građani povjerali i koju su preuzeli polaganjem prisege. »Eventualne pogreške se neće moći ispraviti, čega smo svjedoci u slučaju zgrade bivšeg kina Zvezda, koju je novi vlasnik preuredio na način da novi objekt više nije vrijedan čuvanja i koji ne posjeduje nikakve, niti estetske, niti druge kvalitete (gdje je tu bio Zavod za zaštitu spomenika kulture?). Podsjećamo da je danas neizvjesna sudbina nove zgrade Narodnog kazališta, a šteta koja je u slici grada učinjena danas je svima vidljiva.«

Predlažemo Vam da, kada Predlog dođe na dnevni red Skupštine, od predlagača i predsjednika Komisije za planove zahtevate da obrazlože predložena rešenja i iznesu predviđene efekte na sve aspekte funkcionisanja grada i estetske vrednosti centra Subotice.

PREDSTAVLJANJE NOVE KNJIGE RANKA BUGARSKOG

Europa u jeziku

Knjiga *Ranka Bugarskog* »Europa u jeziku« bit će predstavljena u četvrtak, 25. ožujka, na Otvorenom sveučilištu u Subotici, u dvorani 213. Početak je u 18 sati.

Dr. Ranko Bugarski redovni je profesor Filološkog fakulteta u Beogradu, objavio je veliki broj radova iz anglistike, opće i primijenjene lingvistike i sociolingvistike. Tekstovi iz nove knjige ovog autora veoma

značajni zbog globalizacije koja se zasniva na sve većem i bržem povezivanju civilizacija i kultura što nije moguće bez jezične osnove. Knjiga nudi mnoge zanimljive podatke o europskim jezicima koji su službeni jezici Europske Unije. Od posebnog je značaja poglavlje koje se bavi problemima vezanim za jezike bivše Jugoslavije, kao i poglavlje o primjeni Europske povelje o manjinskim jezicima. Također je interesantno poglavlje o žargonima i raznim novim izvedenicama, budući da je autor prikupio 700 novih.

O knjizi će osim autora govoriti: etnolog, antropolog i osnivač i urednik biblioteke »XX vek« dr. *Ivan Čolović* i profesor za srpskog jezika i književnosti *Dragan Rokvić*.

Temeljem Odluke o obavještanju građana o poništavanju parcela općih grobova (raka), objavljene u sredstvima lokalnog informiranja tijekom 2000. godine i Odluke o obavještanju građana o poništavanju općih grobova (raka) objavljene u sredstvima lokalnog informiranja tijekom rujna 2005. godine, donesenih u skladu s člankom 58. i 59. Odluke o uređenju i održavanju groblja i pokapanju (»Službeni list općine Subotica«, broj 13/98-u daljnjem tekstu: općinska Odluka) i odlukama Upravnog odbora Javnog komunalnog poduzeća »Pogrebno« s 53. sjednice održane 18. travnja 2000. godine i 8. sjednice održane 15. srpnja 2005. godine, Javno komunalno poduzeće »Pogrebno«, imajući u vidu odluku Upravnog odbora usvojenu na 21. sjednici, održanoj 12. ožujka 2010. godine, ovim putem upućuje **zadnji poziv**, odnosno

OBAVIJEST

građanima o poništavanju parcela općih grobova (raka)

za koje je istekao obavezan rok poćivanja od 10 godina, odnosno rok produženog poćivanja od 30 godina i to

na Bajskom groblju – parcela općih grobova (raka) broj 2,

na Kerskom groblju – parcele općih grobova (raka) broj 5 i 6,

na groblju Gornji Tavankut – sve parcele groblja,

na Palićkom groblju – parcela općih grobova (raka) 1, pravoslavni dio i to:

općeg groba (rake) na čijem je nadgrobnom spomeniku ispisan tekst: »*Itt nyugszik KAPÓSZTA SÁNDOR élt 54 évet megh. 1955.XII.16. Ielkünk az urat várja, segítségünk és pajzsunk ő.*« i općeg groba (rake) na čijem je nadgrobnom spomeniku ispisan tekst: »*FLEGO JULIANNA szül. Balogh 1904 – 1960 Én tudom hogy az úr az én porom felett megáll.*«

Obavještauju se obitelji i srodnici, kao i druge osobe, umrlih pokopanih u navedenim parcelama općih grobova (raka) za koje je istekao produženi rok poćivanja od 30 godina, da je *rok* od 6 mjeseci od dana objavljivanja Obavijesti građana o poništavanju parcela općih grobova (raka), predviđen općinskom Odlukom, u sredstvima lokalnog informiranja i u »Službenom listu općine Subotica«, istekao 28. listopada 2000. godine, osim za parcele groblja u Gornjem Tavankutu za koje je rok istekao 6. ožujka 2006. godine, u kojim je rokovima trebalo obaviti prijenos posmrtnih ostataka na drugo osigurano mjesto, isključivo o trošku naručitelja ekshumacije.

Ovim putem upućujemo **zadnji poziv** obiteljima, srođnicima, odnosno nasljednicima ili drugim zainteresiranim osobama da o svom trošku obave **prijenos posmrtnih ostataka i uklanjanje grobnih znaka, spomenika i drugih obilježja** s odnosnih općih grobova (raka) ili da ih prenesu na drugo osigurano grobno mjesto, sve **najkasnije do 30. travnja 2010. godine**.

Ukoliko navedene osobe ne obave prijenos posmrtnih ostataka, niti uklone grobne znake, spomenike i druga obilježja s odnosnih općih grobova (raka), Javno komunalno poduzeće »Pogrebno« će postupiti u skladu s Planom uređenja groblja, odnosno pojedinih parcela.

Istodobno, obavještaujemo obitelji, nasljednike, srođnike i druge zainteresirane osobe da će se na mjestima općih grobova (raka) koja se ne održavaju, odnosno nije izvršena uplata produženja naknade za rok poćivanja i to

na Kerskom groblju – parcela općih grobova (raka) broj 7,

na Senćanskom groblju – parcele općih grobova (raka) broj 8 i 15 i

na groblju Ludoš – parcele općih grobova (raka) broj II/2 (zadnji, odn. gornji dio)

obavljati novi ukopi, kao i da je u navedenim parcelama općih grobova (raka) dopušteno produžavanje uplate za rok poćivanja i na razdoblje preko produženog roka poćivanja u trajanju od 30 godina.

Obitelji, srodnici, odnosno nasljednici i druge osobe umrlih pokopanih u općim grobovima (rakama) za sve detaljnije obavijesti mogu se obratiti grupvođama nadležnim za navedena groblja ili osobno, u poslovnim prostorijama u sjedištu privrednog društva, Trg žrtava fašizma broj 1, svakog radnog dana od 8 do 13 sati, kao i na telefon privrednog društva 024 / 55 48 48.

Direktor Javnog komunalnog poduzeća »Pogrebno«
Vesna Prčić, dipl. pravica, v. r.

SUBOTICA-TRANS obavještauju cijenjene putnike na međunarodnoj autobusnoj liniji, Subotica – Zagreb, važe cijene prijevoza s nizom pogodnosti:

- djeca do 6 godina voze se besplatno
- djeca od 6 do 12 godina imaju popust 50% (cijena povratne karte iznosi 1.225 din.)
- studenti uz prikaz studentske legitimacije (koja se dobiva na autobusnoj stanici) uživaju popust od 20% (povratna karta je 3.332 din., a u jednom smjeru 1.960 din.)

**POPUSTI VAŽE ISKLJUČIVO ZA IZRAVNU LINIJU OD SUBOTICE DO ZAGREBA
U OBA SMJERA I VAŽE 30 DANA.**

VAŠ SUBOTICA-TRANS

Tel.: 024/555-566

SKUPŠTINA AP VOJVODINE NA SLJEDEĆOJ SJEDNICI DONOSI ODLUKU O SAVJETU NACIONALNIH ZAJEDNICA

Savjetodavno tijelo na polju suživota

Novo tijelo pokrajinskog parlamenta brojat će 30 članova, od čega će polovicu činiti pripadnici srpske nacionalne zajednice, a drugu polovicu pripadnici manjinskih nacionalnih zajednica

Dujo Runje

Statut AP Vojvodine, koji je donesen krajem prošle godine, predviđa formiranje Savjeta nacionalnih zajednica. Za sljedeću sjednicu Skupštine AP Vojvodine predviđeno je donošenje pokrajinske odluke o Savjetu nacionalnih zajednica kojom se uređuje način rada i izbor Savjeta nacionalnih zajednica.

Statut ne govori o nacionalnim manjinama već govori o pojmu nacionalne zajednice. Tako se kaže: »U AP Vojvodini Srbi, Mađari, Slovaci, Hrvati, Crnogorci, Rumunji, Romi, Bunjevci, Rusini i Makedonci, kao i druge, brojno manje nacionalne zajednice koje u njoj žive, ravnopravni su u ostvarivanju svojih prava«. Dakle, nacionalna zajednica su, prema ovom određenju, i Srbi.

DJELOKRUG MANJINSKIH PRAVA

Savjet nacionalnih zajednica predstavlja posebno tijelo Skupštine koje će imati 30 članova. Polovica članova Savjeta birat će se iz reda zastupnika koji se izjašnjavaju kao pripadnici nacionalne zajednice koja čini brojčanu većinu (Srbi) u ukupnom stanovništvu AP Vojvodine. Druga polovica članova Savjeta nacionalnih zajednica

birat će se iz reda zastupnika koji se izjašnjavaju kao pripadnici nacionalnih zajednica koje čine brojčanu manjinu u ukupnom stanovništvu AP Vojvodine. Broj članova Savjeta nacionalnih zajednica iz reda zastupnika koji čine brojčanu manjinu u ukupnom broju stanovništva AP Vojvodine utvrđuje se razmjerno ukupnom broju zastupnika u sastavu Skupštine, koji se izjašnjavaju kao pripadnici te nacionalne zajednice.

Ukoliko u sastavu Skupštine AP Vojvodine nema pripadnika neke nacionalne zajednice, pri donošenju odluke obvezno se pribavlja mišljenje vijeća nacionalne manjine, ukoliko ono ima sjedište na teritoriju AP Vojvodine. Kad Skupština AP Vojvodine rješava pitanja iz nadležnosti Skupštine AP Vojvodine, koja su izravno i neizravno u svezi s ostvarivanjem prava nacionalnih zajednica koje čine brojčanu manjinu u ukupnom stanovništvu AP Vojvodine, a naročito u području kulture, obrazovanja, informiranja i službene uporabe jezika i pisma, obvezno se pribavlja mišljenje Savjeta nacionalnih zajednica. Savjet svoje odluke donosi većinom od ukupnog broja članova. Članove Savjeta predlaže Odbor Skupštine nadležan za administrativna i mandatno-imunitetska pitanja.

SAVJETI I MIŠLJENJA

Temeljem dobivenih podataka o nacionalnoj pripadnosti zastupnika odbor sačinjava listu kandidata za izbor članova Savjeta nacionalnih zajednica koji su pripadnici srpskog naroda. Ona sadržava najmanje za 50 posto veći broj kandidata od broja članova Savjeta koji se biraju. Odbor je dužan kod predlaganja voditi računa o omjeru zastupljenosti zastupničkih skupina. Ona bira 15 članova od kandidata koji su pripadnici srpskog naroda. O svakom predloženom kandidatu Skupština se posebno izjašnjava. U sastav Savjeta nacionalnih zajednica ulaze kandidati koji su

dobili najviše glasova. Na osnovi dobivenih podataka o nacionalnoj pripadnosti Odbor sačinjava popis kandidata koji su se izjasnili kao pripadnici nacionalne manjinske zajednice. Na osnovi takvog popisa, Odbor utvrđuje broj mjesta u Savjetu za svaku nacionalnu zajednicu, razmjerno broju zastupnika koji su se izjasnili kao pripadnici te nacionalne zajednice. U sastav Savjeta, bez posebnog izjašnjavanja Skupštine, ulaze kandidati koji su se izjasnili kao pripadnici nacionalne manjinske zajednice izabrani po većinskom izbornom sustavu u jedinici lokalne samouprave u kojoj pripadnici te manjinske nacionalne zajednice čine najmanje 30 posto ukupnog

nova Savjeta pripadnika srpskog naroda, zamjenik predsjednika se bira iz reda članova Savjeta pripadnika nacionalnih manjina. U sljedećem mandatu predsjednika se bira iz reda nacionalnih manjina, a zamjenika predsjednika iz reda Savjeta pripadnika srpskog naroda. Mandat predsjednika i zamjenika predsjednika traje godinu dana.

Savjet razmatra i daje svoje mišljenje i preporuke o pitanjima koja se tiču suživota srpskog naroda i nacionalnih zajednica koje žive na teritoriju AP Vojvodine. U okviru razmatranja pitanja iz svoje nadležnosti Savjet može uputiti prijedloge i preporuke Pokrajinskoj vladi, pokrajinskom

stanovništva. Za popunjavanje preostalih mjesta za izbor članova Savjeta određene manjinske nacionalne zajednice, Odbor je u obvezi napraviti listu kandidata koja obvezno obuhvaća zastupnike iz političkih stranaka te manjinske nacionalne zajednice, uz predlaganje najmanje 50 posto više. U sastav Savjeta nacionalnih zajednica ulaze kandidati koji su dobili najviše glasova.

Savjet ima predsjednika, zamjenika predsjednika i tajnika. On iz svog sastava bira predsjednika i njegova zamjenika. Kada je predsjednik Savjeta izabran iz reda čla-

tijelu uprave ili drugoj organizaciji, ustanovi ili službi čiji je osnivač AP Vojvodina. Savjet u pitanjima iz svoje nadležnosti može uputiti prijedlog deklaracije i rezolucije Skupštini. On može zatražiti i izvještaj od Pokrajinske vlade, pokrajinskih tijela uprave, ustanova i organizacija čiji je osnivač AP Vojvodina, povodom određenih pitanja koja se tiču zaštite i ostvarivanja prava nacionalnih zajednica. Do kraja listopada Skupština je u obvezi formirati Savjet nacionalnih zajednica.

Dujo Runje

Vlastiti biznis kad nema izbora

Prve tri godine poslovanja su najkritičnije za nova poduzeća, ako to prevladaju onda mogu uspješno samostalno poslovati na tržištu, kaže direktorica Poslovnog inkubatora Subotica Ildikó Zödi

Tijekom prošle godine u Subotici je otvoreno 304 malih poduzeća, no koliko ih je uspjelo i opstati u prvoj godini poslovanja za sada je nepoznato. Naime, studije ekonomista pokazuju kako prvu godinu poslovanja preživi tek dvadesetak posto novoosnovanih poduzeća, te da su prve tri godine upravo najvažnije za opstanak novog poduzeća. S ciljem u tom razdoblju poduzetnicima pružiti nekoliko vrsta pomoći osnovan je 2006. godine Poslovni inkubator Subotica (PIS), koji je ovih dana raspisao natječaj za nove stanare.

Tim povodom, u suradnji s Regionalnom gospodarskom komorom, održan je sastanak s gospodarstvenicima koji su svoje poslovanje u okvirima malih poduzeća počeli u posljednjih godinu dana.

»Našim prvim stanarima isteklo je to razdoblje inkubacije od tri godine i sada imamo oslobođena

mjesta za prijam novih. Do nas se može stići temeljem natječaja, a jedan od uvjeta je da je poduzeće staro do godinu dana. Trenutačno inkubator ima 14 stanara, od toga su tri uslužna poduzeća a ostala su proizvodna. Očekujemo da poslije ovoga sastanka dobijemo još zainteresiranih poduzeća koja bi željela naše usluge, jer prve tri godine poslovanja su najkritičnije i ako to prevladaju onda mogu uspješno samostalno poslovati na tržištu«, kaže direktorica Poslovnog inkubatora Subotica kaže Ildikó Zödi.

U Srbiji nema jedinstvenog informacijskog sustava, smatra izvršni tajnik Regionalne gospodarske komore Subotica Ivan Vojnić Tunić, pa se i ne može sa sigurnošću govoriti o podacima koliko se poduzeća osniva i koliko ih se i u kom razdoblju gasi. On ipak ističe kako je prema podacima Agencije za privredne registre u 2008. godini u Subotici bilo 3254 registriranih poduzeća

Posjet Županijskoj gospodarskoj komori Osijeka

Izlaslanstvo Regionalne gospodarske komore Subotica i pedesetak subotičkih poduzetnika posjetit će danas, 19. ožujka, Županijsku gospodarsku komoru u Osijeku gdje će voditi poslovne razgovore s gospodarstvenicima iz Republike Hrvatske, prije svega iz osječke regije.

»Posjet se odvija u sklopu suradnje dviju komora, i očekujemo da će ti razgovori dati novu kvalitetu ne samo gospodarskim odnosima, nego će pridonijeti određenoj relaksaciji odnosa i na drugim razinama. Mislim da takve odnose treba njegovati osobito sa susjedima i treba učiniti da gospodarstvo bude jedan od glavnih oslonaca spajanja dviju regija, dvaju naroda i dviju sredina. I dosadašnja naša suradnja s osječkom i vukovarskom regijom je bila dobra, godišnje organiziramo jedan do dva posjeta, sudjelujemo na osječkom sajmu. Oni ne dolaze još na naš sajam, jer je to kod nas još uvijek nedovoljno definirano, ni sada ne znamo hoće li biti sajma, ali dođu u okviru izaslanstva koje posjeti Komoru i sajam, tako da mislim da je to dobro i za jedan i za drugi grad«, kaže Ivan Vojnić Tunić, izvršni tajnik Gospodarske komore Subotica.

Kreditni za početnike u biznisu

Ministarstvo ekonomije i regionalnog razvoja, Fond za razvoj i Nacionalna agencija za regionalni razvoj raspisali su natječaj za dodjelu kredita za početnike u biznisu u 2010. godini vrijedan 2,2 milijarde dinara. Prema programu kreditiranja, poduzetnici u 2010. godini putem Fonda za razvoj mogu dobiti kredite za pokretanje vlastitog biznisa u iznosu od 500 tisuća do 1,3 milijuna dinara, s kamatom od 2,5 posto godišnje. Rok otplate je od tri do pet godina, s početkom otplate nakon godinu dana. Prednost za dobivanje kredita imat će osobe do 25 godina starosti koje su prošle obuku po programima Nacionalne agencije za regionalni razvoj, Nacionalne službe za zapošljavanje i Business Innovation Programs (BIP). Gospodarska društva mogu dobiti kredit od 500 tisuća do 2,5 milijuna dinara, a prednost u dobivanju zajmova imaju poduzeća čiji osnivači imaju do 40 godina.

Sve informacije mogu se dobiti u Nacionalnoj agenciji za regionalni razvoj u Beogradu i regionalnim agencijama, a rok za podnošenje zahtjeva za dodjelu kredita za početnike mogu se podnijeti do 30. travnja. Ministarstvo ekonomije četvrtu godinu zaredom raspisuje program za početnike u biznisu za koji je izdvojeno milijardu dinara iz proračuna Srbije i 1,2 milijarde dinara iz naplate rata iz prethodnih godina. U prethodne tri godine, zahvaljujući tim kreditima, otvoreno je 6625 poduzeća i zaposleno više od 21.000 ljudi.

od kojih u mala i srednja poduzeća spada 3229 (99,23 posto), a u velika 25 (0,77 posto). Tijekom prošle godine osnovano je 304 novih poduzeća, a od toga trgovinom se bavi 46,5 posto, uslugama

20,7 posto, industrijom 19,6 posto, poljoprivredom 5,5 posto, a građevinarstvom 5,1 posto. On ističe kako se čak u 80 posto slučajeva mala i srednja poduzeća osnivaju pod utjecajem »više sile«, kada se

Ildikó Zödi i Ivan Vojnić Tunić

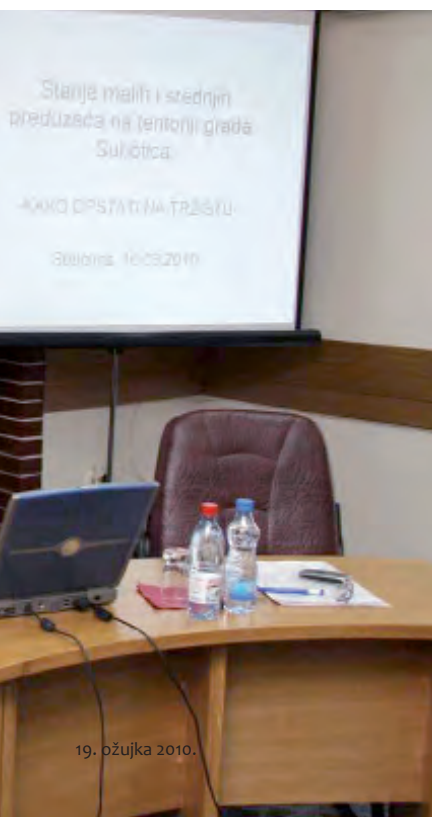
19. ožujka 2010.

zbog ostanka bez posla i radi rješavanja egzistencijalnih problema ljudi odlučuju započeti neki vlastiti biznis.

»Prema anketama najveći problemi u poslovanju malih i srednjih poduzeća su nedovoljna pripremljenost za tržište, što znači da prije svega manjka znanja, ne toliko u dijelu poznavanja struke i onoga čime se poduzeće bavi, već poznavanja tržišta i poslovanja. Probleme pričinjavaju nelojalna konkurencija i visok stupanj sive ekonomije, nepoznavanje tržišta kapitala, nedovoljno poznavanje standarda i propisa, informatike, ali i nedostatak kvalificirane radne snage. Na žalost, mi više nemamo kvalitetnu radnu snagu, imamo jako nekvalificiranu radnu snagu koja je posljednji puta knjigu uzela u ruke kad je završila školu i nema dovoljno spremnosti za stručno usavršavanje«, kaže Ivan Vojnić Tunić.

Poslovni inkubator, inače, svojim stanarima nudi subvencionirani zakup poslovnog prostora, administrativne i računovodstvene usluge, potporu u nastupu na sajmovima, edukaciju i usavršavanje u aktualnim poslovnim područjima, a prima novoosnovana poduzeća do godine dana ili fizičke osobe koje će po ulasku u Inkubator u roku od tri mjeseca osnovati poduzeće u području proizvodnog i uslužnog sektora – industrijskog profila. Vrednovanje potencijalnih stanara vrši se na osnovi poslovne ideje, tržišta, proizvoda i poslovnog iskustva. Poslovni inkubator raspolaže kapacitetom od 2000 četvornih metara, trenutno je slobodno oko 400-500, što može biti prostor za pet, šest novih poduzeća.

S. Mamužić

INTERNET MARKETING JOŠ UVIJEK NEPOZNANICA U POSLOVNIM KRUGOVIMA U SRBIJI

Na pionirskom poslu

U Srbiji već sada imamo jako puno konkurenata koji su došli ovdje iz Češke, Slovačke, Mađarske. Svi oni donose svoje znanje na ovo tržište i to vam je sada kao kada bi netko došao iz budućnosti, zna što će vam se desiti i pomaže vam da ne činite iste pogreške», kaže Gábor Hajdu, vlasnik online makretnskog poduzeća »Novamedia«

Premda internetsko oglašavanje u Srbiji još uvijek nije jako popularno u poslovnim krugovima, ono će uskoro i kod nas biti neminovnost budući da je svjetska mreža svuda u svijetu u sve većoj ekspanziji. Prema pokazateljima, godišnje se na internet postavi 5,4 milijarde gigabajta podataka, pa je stoga onima koji svoje proizvode i usluge promiču putem globalne mreže sve teže izboriti povoljnu poziciju u odnosu na konkurenciju. Poznavatelji prilika savjetuju – internet marketing se mora provoditi planski i prepustiti timovima stručnjaka.

Posljednje dvije godine, od kako je u Srbiji počeo intenzivniji razvoj ADSL-a, a time i internetskog tržišta, pojavile su se i brojne online marketinške kompanije nudeći profesionalnu izradu web stranica, ali i skrb o njihovoj dobroj zastupljenosti na internetu.

PODUKA ZA DIREKTORE I LIDERE

»Mađarsko internetsko tržište trenutačno je dvije-tri godine ispred Srbije, ali Srbija ide većim i bržim koracima i očekujem da će za oko godinu i pol dana biti podjednako razvijeno. S druge strane, u odnosu na globano tržište, osobito američko, Mađarska također zaostaje godinu-dvije, prije svega zbog informatičko-tehničkog razvoja. U Srbiji već sada imamo jako puno konkurenata koji su došli ovdje iz Češke, Slovačke, Mađarske. Svi oni donose svoje znanje na ovo tržište i to vam je sada kao kada bi netko došao iz budućnosti, zna što će vam se desiti i pomaže vam da ne činite iste pogreške«, kaže *Gábor Hajdu*, vlasnik online makretnskog poduzeća »Novamedia«, koji je svoje sedmogodišnje iskustvo u ovom poslu stečeno u Mađarskoj prije dvije godine proširio i na Srbiju.

On dodaje kako srbijansko tržište još uvijek jako malo zna o internet marketingu, stoga »Novamedia« na neki način radi pionirski posao učeći direktore i lidere što znači biti na internetu, kakvo je to tržište, kako se širi. Premda je niz prednosti u odnosu na tradicionalno oglašavanje, statistike govore kako ukupan obujam ulaganja srpskih tvrtki u internet oglašavanje jedva prelazi milijun eura godišnje. Primjerice, reklamiranje na internetu može omogućiti malom poduzeću da dođe do kupaca širom svijeta, moguće je reklame plasirati samo određenoj ciljnoj skupini, prema spolu, starosti, lokaciji, interesiranjima i sl.

»U Mađarskoj je prije bilo svega 20 posto ukupnog marketinga zastupljeno na internetu, a sve ostalo je bilo offline kroz letke, liflete, oglase u novinama, itd. Sada se to promijenilo jer je online jeftiniji i učinkovitiji, pa čak i novine sve oglašavaju na

Gábor Hajdu

internet. Ovdje se još uvijek nema povjerenja u online marketing, i to je jako velika razlika između ta dva tržišta. Statistički podaci kažu kako je online marketing četiri puta učinkovitiji od offlinea, osim toga uvijek se može mjeriti koliko je posjetitelja došlo do web stranice, podaci se uvijek lako mogu promijeniti – što ne možete u televizijskog reklami, itd. Puno je raznih mogućnosti na internetu koje bismo mogli ovdje ponuditi, ali ljudi još ne znaju o čemu pričamo. Stoga idemo korak po korak, očekujem da ćemo krajem ove godine već više vidjeti na čemu

smo«, kaže Hajdu.

OPTIMALIZIRANJE ZA TRAŽILICE

Jedna od takvih mogućnosti je optimalizacija web stranice koja se poduzima radi njenog što boljeg pozicioniranja na internetskim tražilicama, osobito naravno na najpoznatijoj – Googleu.

»Cilj optimalizacije je originalnim ključnim riječima, koje na jedinstven način opisuju određenu djelatnost, privući što veći broj posjetitelja na tu stranicu. Puno poduzeća ima web stranicu, ali one nisu optimalizirane za tražilice i zbog toga ne izlaze kao zgoditak. Međutim, optimalizacija kod nas košta 2000 eura, to je teško prodati jer je skupo, ali mi znamo što prodajemo i koliko to vrijedi«, kaže Hajdu.

On objašnjava kako dodatni problem u poslovanju njegovog poduzeća predstavlja prodaja usluge putem telefona.

»Takva vrsta metode je ovdje skroz nepoznata, primjerice u školama se uči marketing ali ne i telemarketing. Ljudi vole vidjeti onoga s kim sklapaju posao, rukovati se s njim, a mi radimo sve elektroničkim putem – prodaja je putem telefona, ugovor šaljem mailom, račun preko pošte, a kupac nam novac šalje preko banke. Na ovom tržištu to jako teško funkcionira ali, primjerice, ni u Americi, gdje je prije 15 godina počeo telemarketing, ne vole poslovati tako premda to tamo funkcionira jer je jeftinije i brže. U Mađarskoj se pak otišlo na drugu stranu, jako puno poduzeća svoje usluge i proizvode nudi telefonom, pa poslije brojnih poziva tijekom dana više nitko ne želi slušati ponude«, objašnjava Gábor Hajdu.

On dodaje kako ipak ima i sličnosti između dva tržišta – premda je puno nezaposlenih, i u Budimpešti kao i u Subotici teško je naći mlade koje žele raditi telemarketing, pa je tako prosjek godina u njegovom poduzeću iznad 40.

S. Mamužić

OBNOVLJENA TRIBINA AGORA: RAZVOJ ILI STAGNACIJA GRADA

Duboko utemeljeno opiranje razvoju

*Jedan od problema stagnacije grada je u naslijeđu koje političke elite gura u poželjne, a ne potrebne poteze, smatra gradonačelnik Saša Vučinić * Ne nazire se europski duh i to je problem Srbije, ne samo Subotice, kaže politolog Boško Kovačević * Subotica je nesklna razvoju, tvrdi gospodarstvenik Stevan Santo*

Aktivnosti u svezi s neka-
dašnjom vojnom imovi-
nom u gradu, zatim rado-
vi na Y kraku, izgradnja zgrade
kazališta, gradnja bazena, razvoj
gradske infrastrukture i »umiva-
nje« Palića kako bi dobio makar
konture toplica, prioriteti su grad-
skih vlasti u ovoj godini, izjavio
je gradonačelnik Subotice **Saša**

nedovršene konstrukcije pokraj
zgrade Otvorenog sveučilišta, pa
do tužbenog zahtjeva za obešteće-
nje interijera jednog kafića i mno-
gih drugih. Gotovo se dva gradska
proračuna danas vrte oko započetih
investicija.

»Naravno da to ne znači da
nema perspektive, a jedna od stva-
ri koja obećava perspektivu je sta-

ne i to je problem Srbije, ne samo
Subotice.«

Boško Kovačević se pita i što
znači europska Subotica, pa ovaj
grad pokušava locirati u trima
ravnima: u ravni multietničnosti,
u ravni blizine granice i u ravni
srednjoeuropske duhovne proš-
losti. »Od multietničnosti smo
napravili etničke rezervate. Gdje
je tu multikulturalizam, da ne go-
vorim o interkulturalizmu? Zatim,
koju vrstu regionalizma danas nje-
gujemo u političkoj i javnoj sferi
ovoga grada? Ono što rade Sloven-
ci, ono što je urađeno u Slovačkoj
u Košicama, za nas je tabula rasa«,
kaže Kovačević.

OPTEREĆENI FORMALIZ- MOM

Treći uvodničar na Agori, gospo-
darstvenik **Stevan Santo**, upozorio
je na pokazatelje koji govore kako
je Subotica sredina koja nije sklo-
na razvoju.

»Fascinantno je kako je u našem
okruženju prije 100 godina bilo

za ovo nije dovoljno obrazloženje
da je to bilo zbog blizine granice.
Možda u jednom kraćem razdoblju
jest, ali nije to razlog zbog kojeg je
grad stagnirao.«

Santo je govorio i o pretjeranoj
opterećenosti formalizmom, gdje
nas, kako kaže, raduje to što je Su-
botica proglašena gradom, ili što
je Palić proglašen toplicama, ali
ništa nije urađeno da bi Subotica
uistinu postala grad i da bi Palić
postao toplice. »Imamo toplice na
Paliću, ali i dalje idemo u Moraha-
lom na kupanje, jer oni nemaju to-
plice ali imaju bazen«, slikovito je
to objasnio Stevan Santo. On sma-
tra kako se mora postići minimum
konsenzusa o tome u kom smjeru
treba ići grad: je li to industrijali-
zacija, ili usluge, ili nešto treće, jer
to je uvjet svih uvjeta.

Agora je serija tribina koju je
skupina subotičkih intelektualaca
pokrenula u teškim vremenima
1993. godine, na kojoj su, kao dio
angažmana civilnog sektora, raz-
matrana pitanja važna za stanov-
nike Subotice. Nakon stanke od

Boško Kovačević, Saša Vučinić,
Ljubomir Đorđević i Stevan Santo

Vučinić. Gostujući na obnovljenoj
tribini Agora, posvećenoj razvoju
grada, Vučinić je rekao kako ovdje
nedostaje komponenta stabilnosti.

»Imamo stalno nestabilno okru-
ženje koje političke elite gura u
splet poželjnih, a ne potrebnih po-
teza«, upozorio je Vučinić. »U tom
izboru između poželjnog i potrebnog
svi kalkuliraju s konstantnom
nestabilnošću, da će danas-sutra
biti izbora i bolje da radimo ono
što je poželjnije, a ne ono što je
potrebnije. Imamo naslijeđe rane,
pubertetske demokracije u Srbiji,
gdje je kontinuitet izbora, te re-
dovitih, te izvanrednih, napravio
kontinuitet laži, obećanja, nedo-
vršenih projekata, nesagledavanja
generalnog pravca u kome želimo
da ovaj grad ide, kontinuitet u im-
provizaciji – vođenje politike od
danas do sutra, bez onoga što bi
trebala biti osnova – bez strategi-
je.«

Grad Subotica se, prema ri-
ječima gradonačelnika, u ovom
momentu suočava s preko 10 mi-
lijuna eura tužbenih zahtjeva po
različitim osnovama, počevši od

ra ideja da okupimo što više ljudi
koji mogu pomoći.«

GDJE JE EUROPSKI DUH

Također govoreći na »Agori«, po-
litolog dr. **Boško Kovačević** rekao
je kako Subotica, po njegovu mi-
šljenju, nije grad iako ju je netko
službeno proglasio gradom.

»U posljednjih 20 godina Su-
boticu vidim kao tri zasebna et-
nička sela i poneki zaseok«, kaže
Kovačević. »Sve više živimo jedni
pokraj drugih, što jest dobro kao
prijelazno rješenje, ali trebamo
živjeti jedni s drugima i nastojati
da naše različitosti povežemo u
cjelinu. Ono što Europa danas po-
kušava postići, jest kako napraviti
Europu koja nije zbir nacionalnih
država, koja nije dogovor politič-
kih elita, napraviti Europu koja je
transnacionalna, transsocijalna,
koja u svojoj osnovi ima europski
duh. Mi govorimo o europskoj Sr-
biji, o europskoj Subotici, ali što je
europski duh? Nazire li se taj eu-
ropski duh u ovim našim svakod-
nevnim okvirima? Ja mislim da

75 posto ruralnog stanovništva i
25 posto urbanog, i da je danas
situacija obrnuta, a da Subotica i
dan-danas ima isti broj stanovnika
kao i prije jednog stoljeća«, smatra
Santo. »Ta nam činjenica dubo-
ko govori o tome otkuda trebamo
krenuti. U posljednjih 50 godina u
ovom gradu jest bilo rasta, ali ne i
razvoja. U vrijeme kada su se u svi-
jetu događale ogromne promjene i
velik razvoj potaknut tehnološkim
rješenjima, mi se nismo razvijali. I

osam godina Agora je sada obnov-
ljena, a prva tribina imala je na-
ziv »Razvoj ili stagnacija grada«
i održana je u subotu, 13. ožujka.
Sljedeće tribine bit će održavane
svake subote od 10 sati na Otvore-
nom sveučilištu. Iduća je 20. ožuj-
ka i nosi naziv »Ekonomska moć
Subotice: realna i potencijalna«. Organizator Agore je Otvoreno
sveučilište iz Subotice.

Z. Perušić

THP »Palić« raščerupan i prije privatizacije

O kriminalnim radnjama znala su i državna tijela još 2003. godine, o čemu svjedoči izvješće Uprave za borbu protiv organiziranog kriminala, tvrdi bivši vijećnik Skupštine općine Subotica

»U ovom gradu, nažalost, odavno postoji sprega kriminala, korupcije i lokalne uprave u kojoj je lokalna vlast u Subotici bukvalno bila servis organiziranog kriminala, odnosno grupa, u jednom razdoblju«, rekao je bivši vijećnik u Skupštini općine Subotica *Mirko Bajić* na konferenciji za novinstvo u utorak, 16. ožujka. On je konferenciju sazvao povodom teksta objavljenog u subotnjem izdanju Politike u kojemu se govori o manipulaciji dionicama THP »Palić«, vlasnika osumnjičenog narkodilera *Darka Šarića* i nedavno uhićenog direktora poduzeća *Marinka Vučetića*. Bajić tvrdi kako su takvi odnosi započeli za vrijeme Miloševićevog režima, te da su tadašnji lokalni dužnosnici, od kojih su neki i danas u vlasti, znali i znaju za sve ono što se u gradu događalo, kao i da je od njega traženo da šuti o kriminalnim radnjama za koje je saznavao. On je iznio kako su o tome znala i državna tijela još 2003. godine, o čemu svjedoči izvješće Uprave za borbu protiv organiziranog kriminala (UBPOK) o provedenoj istrazi, ali je na taj dokument stavljena oznaka službene tajne. Istraga je provedena na zahtjev *Olivera Dulića*, tadašnjeg načelnika Sjevernobačkog okruga, nakon

nalaza Anketnog odbora koji je osnovala gradska Skupština kako bi se utvrdile manipulacije oko poslovnih prostora. Bajić navodi kako se u izvješću UBPOK-a spominje i slučaj TUP »Palić«, poduzeća koje je jednim izvodom iz zemljišnih knjiga postalo vlasnikom polovice zgrade Narodnog kazališta, premda je prije toga u svom vlasništvu imalo samo tadašnji Klub umjetnika.

»Jednim izvodom iz zemljišnih knjiga, koji je dao da se uradi jedan sudac, dan je izvod prema kojemu je polovica kazališta postala vlasništvo TUP »Palić«. Na temelju tog izvoda TUP »Palić« je zamijenio tu polovicu kazališta za 11 općinskih, odnosno državnih lokala u središtu Subotice. Dakle, država je mijenjala svoje za svoje. O tome svjedoči izvješće UBPOK-a o porovedenoj istrazi, ali posljedica tih postupaka u smislu odgovornosti nema, jedina je posljedica da je srušeno kazalište. U jednom trenutku bilo je jako važno srušiti kazalište, ja tvrdim i zbog brisanja tragova ovakve vrste, jer tko sada može utvrditi koliko je tamo čega bilo«, rekao je Bajić.

Na temelju istrage UBPOK-a, 1998. zaključen je ugovor o zajedničkoj gradnji hotela »Prezident«. Direktor TUP »Palić« *Milorad*

Štavljanin je za procjenu vrijednosti nekretnina angažirao izvjesnog K. Š., koji je u to vrijeme bio zaposlen na radnom mjestu referenta za utvrđivanje tržišne vrijednosti nepokretnosti. Međutim, on nikada nije bio sudski vještak i zapravo nije bio ovlašten obavljati procjenu. Procjena je obavljena tako što je TUP »Palić« ugovorom o zamjeni od republike dobio 7,5 milijuna ondašnjih dinara, što je sada odjednom u gradnji »Prezidenta« prikazao kao vrijednost od 26 milijuna. Time je imovina TUP »Palića« za 20 milijuna obezvrijeđena, a mali dioničari prevareni.

»Dioničari su oštećeni time što je prethodno TUP »Palić« imovinski obezvrijeđen, jer je njegova imovina raščerupana. U izvješću UBPOK-a piše točno koji su to prostori: kavane Lojd, Sport, Triglav, itd. Također piše kako iz svega proizlazi da je Milorad Štavljanin zlorabeći svoj položaj omogućio stjecanje protupravne imovinske koristi«, rekao je Bajić. »Zato ovo ovako hrabro govorim jer je danas ministar policije *Ivica Dačić* iz iste stranke u kojoj je svojedobno bio visoki dužnosnik u ovom gradu Milorad Štavljanin, pa će valjda sada pokrenuti postupke da se utvrdi koliko je otuđeno, tko su sve vlasnici tih poslovnih prostora koji

Mirko Bajić

su bili na prevaru uzeti od države. Gradnja »Prezidenta« bila je šarena laža kako bi se sve ovo uvelo u tzv. zakonske tokove.«

Bajić je naveo kako UBPOK raspolaže i podacima o brisanju oko 200 poslovnih prostora iz evidencije općine, za koje se točno navode adrese, brojevi katastarskih čestica, imena vlasnika, kao i način na koji je svaki pojedinačno otuđen. »Ja inzistiram na tome da država u borbi protiv korupcije ide do kraja, kao što su to rekli, neovisno o tome o kome se radi. Hoću da poslovni prostori u Subotici budu vraćeni Subotici, svi koji su izbrisani iz Fonda poslovnog prostora, jer to je godišnji prihod od milijun eura u proračun grada. Hoću da se ispita kako je sve ovo urađeno s poduzećem TUP »Palić« u vrijeme kada ga je vodila elita iz SPS-a, zato što je danas ministar policije iz SPS-a.«

S. Mamužić

Hrvatska između dvaju svjetskih ratova

Ubojstvo austrijskog prijestolonasljednika *Franza Ferdinanda* u Sarajevu, koje je počinio pripadnik Mlade Bosne *Gavrilo Princip*, a koji je imao podršku organizacije Crna ruka pod vodstvom srpskih časnika, prouzročilo je austrijsku objavu rata Srbiji, što je ubrzo dovelo i do početka Prvog svjetskog rata.

U ratu koji je bjesnio Europom četiri godine poginulo je približno 100.000 hrvatskih vojnika koji su se borili na bojištima Balkana, Galicije i Italije, dok je u pojedinim dijelovima Hrvatske vladala glad. Počekom rata vodeći hrvatski političari *Ante Trumbić* i *Frano Supilo* odlaze u Pariz, London i Rim gdje osnivaju Hrvatski odbor i ukazuju na probleme u Hrvatskoj, a 1915. godine osnovan je Jugoslavenski odbor u koji su ušli predstavnici Hrvatskog odbora i predstavnici Slovenaca i Srba s prostora Austro-Ugarske.

FORMIRANJE KRALJEVSTVA SRBA, HRVATA I SLOVENACA

Jugoslavenski odbor potpisao je 1917. godine na Krfu sporazum o ujedinjenju dijelova Austro-Ugarske naseljenih južnim Slavenima (Slovenija, Hrvatska, Vojvodina, Bosna i Hercegovina) sa Srbijom u novu državu. Nakon rata ovaj sporazum nazvan je Krfskom deklaracijom. Cilj Krfske deklaracije je bio stvaranje slobodne i neovisne države koja će biti ustavna, demokratska i parlamentarna monarhija, u kojoj će biti poštovana prava i jednakost svih naroda, a koja će biti dovoljno jaka da se odupre mogućim teritorijalnim težnjama susjednih zemalja.

U listopadu 1918. godine u Zagrebu se osniva Narodno vijeće Slovenaca, Hrvata i Srba. To je bilo političko predstavništvo ovih triju naroda u Austro-Ugarskoj, a usmjereno prema sjedinjenju tih naroda u samostalnu državu. Hrvatski sabor je 29. listopada proglasio prekid državnopravnih veza s Austro-Ugarskom te pristupanje Hrvatske novonastaloj Državi Slovenaca, Hrvata i Srba, koja je obuhvaćala Sloveniju, Hrvatsku, Bosnu i Hercegovinu i Vojvodinu. Narodno vijeće, čiji je predsjednik bio Slovenac *Anton Korošec*, odlučilo je 24. studenoga o sjedinjenju novonastale države s Kraljevinom Srbijom. Hrvatski sabor nije potvrdio ovu odluku, a *Stjepan Radić* je poručio »Ne srljajte kao guske u maglu«.

Ipak, ujedinjenje je obavljeno 1. prosinca 1918. godine i stvorena je nova država Kraljevstvo Srba, Hrvata i Slovenaca. U Zagrebu su 5. prosinca pristaše ujedinjenja organizirale proslavu na Trgu bana Jelačića, no okupio se i veliki broj građana s kojima su bili nenaoružani pripadnici hrvatskog domobranstva koji su nosili hrvatski barjak. Ova skupina građana i domobrana mirno je prosvjedovala protiv Kraljevstva SHS, na čijem je čelu bila dinastija Karadorđevića, i tražili su uspostavu republike, ali srbijanska je vojska počela pucati na njih. Ubivši 15 i ranivši više stotina prosvjednika novonastala je država pokazala svoje pravo lice. Prosinačke žrtve, kako su ih nazvali, bile su samo prve od mnogih hrvatskih žrtava u Kraljevstvu SHS. Kraljevstvo SHS nije niti približno počivalo na ravnopravnosti svih naroda, kako je prilikom njenog

Ispraćaj Stjepana Radića

osnivanja zamišljeno. Centralistička se uprava iz Beograda najviše očitovala u izrabljivanju zapadnih dijelova države. Stanovništvo Vojvodine, Hrvatske i Slovenije plaćalo je višestruko veći porez nego stanovništvo Srbije, dok je veći dio novca išao za razvoj Srbije i Beograda. Također su Srbi činili veliku većinu u svim državnim službama. Vidovdanski ustav izglasan je 28. srpnja 1921. godine, a za njega su glasovala 223 zastupnika, dok je 35 bilo protiv, a čak 161 zastupnik (uglavnom zastupnici Hrvatske seljačke stranke) je bojkotirao glasanje. Tako je potvrđena Kraljevina SHS kao parlamentarna monarhija. Ovim ustavom zemlja je podijeljena na 33 oblasti čije je upravitelje postavljao kralj, što je dovelo do postupnog gašenja pokrajinskih uprava.

ATENTAT U SKUPŠTINI

Najveći protivnik tadašnje srbijanske politike bila je Hrvatska seljačka stranka sa svojim vođom *Stjepanom Radićem*. HSS je okupljao veliku većinu hrvatskog biračkog tijela. Stalna borba HSS-a za veća prava Hrvata i drugačiju državnu i ekonomsku upravu dovela je do toga da je zastupnik Radikalne stranke *Puniša Račić* 20. lipnja 1928. godine u skupštini pucao na zastupnike Hrvatske seljačke stranke. U tom je atentatu *Puniša Račić* ubio *Pavla Radića* i *Đuru Basaričeka*, a teško ranio *Ivana Pernara*, *Ivana Grandu* i *Stjepana Radića*. Iako je odmah operiran, *Stjepan Radić* je umro od posljedica ranjavanja 8. kolovoza.

Ubojstvo u skupštini kralj *Aleksandar* je iskoristio kao povod za

ukidanje skupštine i uvođenje diktature 6. siječnja 1929. godine. Također je promijenjen naziv države u Kraljevina Jugoslavija, a ona je podijeljena u 9 banovina, što je još više izazvalo nezadovoljstvo hrvatskog naroda.

Nakon uvođenja diktature zastupnik Hrvatske stranke prava *Ante Pavelić*, kao zagovornik samostalne Hrvatske, bio je prisiljen napustiti zemlju. U Italiji 1930. godine osniva organizaciju ustaša – Hrvatski oslobodilački pokret, čiji je cilj bio stvaranje samostalne i neovisne Hrvatske. Ustaška organizaciju u suradnji s VMRO (Makedonska revolucionarna organizacija) organizira ubojstvo kralja *Aleksandra I. Karadorđevića* 9. listopada 1934. godine u Marseilleu. Ovo je ubojstvo predstavljalo osvetu za ubojstvo hrvatskih političara u skupštini, a nakana je bila stvoriti nered i rasulo u državi, što bi trebalo iskoristiti za osamostaljenje Hrvatske i Makedonije. Nakon smrti kralja *Aleksandra* vlast u ime maloljetnog kralja *Petra* preuzima namjesništvo na čijem je čelu knez *Pavle* te dolazi do demokratizacije javnog i političkog života. Na čelu Hrvatske seljačke stranke stajao je *Vlatko Maček*, koji je s predsjednikom vlade *Dragišom Cvetkovićem* u kolovozu 1939. godine sklopio sporazum o formiranju nove vlade i stvaranju Banovine Hrvatske. Banovina Hrvatska se sastojala od Savske, Primorske te kotareva ostalih banovina u kojima su Hrvati činili više od polovice stanovništva. Banovina je dobila zakonodavnu, sudsku i upravnu autonomiju i bila je najveće postignuće hrvatskih političara u vrijeme Kraljevine Jugoslavije.

UZ 96. OBLJETNICU SMRTI ANTUNA GUSTAVA MATOŠA

Muzika je najljepša evokacija vječnosti

»U pitanju moje muzikalne kompetencije mogu gospodinu Caniću reći, da je nisam stekao na bugariji ili bisernici, nego kao praktičan glazbenik, živeći kao čelist od muzike 15 godina u inozemstvu, prošavši tako cijelu modernu orkestralnu muziku, rođen u muzikalnoj kući i upućen odgojem, radom, iskustvom i čitanjem u tajne svih muzikalnih struja«, napisao je svojevremeno Matoš

Utorak, 17. siječnja 1914. godine, umro je Antun Gustav Matoš, veliki hrvatski književnik, lucidni duh i najistaknutiji predstavnik hrvatske moderne. Bunjevac podrijetlom, Srijemac rodom, a odgojen u Zagrebu. Otac mu je rođen u Plavni gdje mu je djed Grgo bio učitelj, a Plavanci su svom kulturno-umjetničkom društvu s ponosom dali naziv »Matoš«.

Malo je poznato da je Matoš svoje prve honorare zaradio ne perom, već kao član kazališnog orkestra. »...Svirao je violončelo znalački, toplo i osjećajno«, rekao je jedan od njegovih suvremenika. Svirao je u kazališnom orkestru i pod dirigiranjem Ivana pl. Zajca, ali i u uglednim i bogatim kućama, što je još više potenciralo njegova boemska raspoloženja.

»U pitanju moje muzikalne kompetencije mogu gospodinu Caniću reći, da je nisam stekao na bugariji ili bisernici, nego kao praktičan glazbenik, živeći kao čelist od muzike 15 godina u inozemstvu, prošavši tako cijelu modernu orkestralnu muziku, rođen u muzikalnoj kući i upućen odgojem, radom, iskustvom i čitanjem u tajne svih muzikalnih struja«, napisao je o svojoj muzičkoj kompetenciji A. G. Matoš u jednom članku 1909. godine /Theatralia. Scenski pokušaji, članci o kazalištu i koncertima, Dio I (1897.-1909.), Zagreb, 1940., str.205./.

Najljepše godine svoga života Antun Gustav Matoš je proveo u Beogradu, gdje je stekao mnogo prijatelja. Suradivao je u mnogim listovima, časopisima i publikacijama, a mnogobrojni čitatelji Matoševih napisa veoma su voljeli njegove kritike, eseje, crtice i druge članke. Ilija Stanojević – Čiča, čuveni beogradski glumac, bio je očajan kada se Matoš, definitivno umoran od života, ponovno vratio u Zagreb: »Kakav drug i kakvo srce! Deceniji će proći a ovu beogradsku kaldrmu neće gaziti takav plemeniti čovjek!...«

BISERI MUDRIH I LIJEPIH IZREKA

Matoš je bio majstor riječi, ali je izvrsno poznavao društvene pri-

like i umjetnost, a svojim oštrim perom ostavio nam je brojne poticajne misli i poglede o raznim područjima ljudskoga života. Veoma su zanimljivi njegovi tekstovi o glazbi, koja mu je bila velika ljubav, a bio je i sam vrlo muzikalan čovjek i dobar violončelist. Matoševe misli i pogledi o umjetnosti, kulturi, a osobito o glazbi, pravi su biseri mudrih i lijepih izreka:

– Umjetnost je jedina struka, gdje nisi nikada gotov, pa ma koliko ispita polagao.

– Beethoven je doista razgovarao s nekim kroz šumor svoje simfonije, shvativši harmoniju ili disharmoniju svijeta dublje od svih kemičara.

– Muzika je doduše umjetnost internacionalna, ali nema dobre muzike, a da nije skroz naskroz nacionalna.

– Kultura jedne zemlje može se mjeriti brojem njenih knjižnica, knjiga i čitatelja. S tog motrišta mi nismo kulturni narod.

– Nema ni jedne europske književnosti, a da nije nastala pod utjecajem tuđe. Prema tome je studij tuđih kultura najbolje sredstvo za podizanje svoje...

– Jezik, čist materinji jezik poznavati je prva i najglavnija dužnost svakog pisca. Tko ga ne poznaje, može biti uman, odličan, zanimljiv čovjek, ali dobar, uspješan pisac – nikada.

TEKSTOVI O GLAZBI

Matoševi literarni tekstovi o glazbi na osobit način uvode čitatelja u svijet umjetnosti, koju je ovaj umjetnik volio isto toliko koliko i književnost:

»Odakle tajanstvena sila glazbi? Zašto je tako jasno u svome dojmu ovo ništa, što priča o nečemu, ili to nešto, što priča o ničemu? Možda stoga, jer je muzika najljepša evokacija vječnosti? I lijepi se dani glazbe kao da primiču kraju. Čajkovski i Brahms su pokojnici, Dvoržak i Massenet starci. U nas oslabljuje veličajno osjećanje vječnosti, zbog kojega se javljaju istovremeno Kant i Mozart, Goethe i Beethoven, Schopenhauer i Wagner... Muzika je, kao čovjek, istkana od nianse, i otud njena neopisiva sugestivnost. Ali ima muzike, kakve nema ni u jednom orkestru, ni u kojoj melankolijskoj Eolovoj harfi. Čujete li, kada vjetar sad jače, sad slabije duva kroz grane crnog čempresa ili zelene omorike...« (Dojmovi s Pariške izložbe, I.-XVI., 1900.; Nešto ni o čemu, 1904.)

Ako je itko mogao glazbu i sugestivnost glazbene umjetnosti literarno-poetski izraziti, onda je to mogao, u svakom slučaju, Antun Gustav Matoš, majstor riječi i praktični glazbenik.

Zvonimir Pelajić

HUMANOST SOMBORSKIH GIMNAZIJALACA

Pomoć za Vanju i Andreja

Mladi Somborci u posljednje vrijeme pokazuju kako imaju veliko srce i da su spremni brzo se organizirati kako bi pomogli onima kojima je pomoć najpotrebnija. Dokaz tome su akcije organizirane za pomoć 18-godišnjoj Vanji Pilipović, kojoj je potrebno presađivanje srca, a sada se prikupljaju i prilozi za 6-godišnjeg Andreja Kneževića, kojem je neophodna operacija tumora na malom mozgu.

U akcije su se uključivali mnogi, a mladi somborske Gimnazije »Veljko Petrović« višestruko su pokazali kako se novac, pa bio on i u skromnom iznosu, uz slogu i dobru organiziranost može skupiti. Tako je bilo i prošle subote u velikoj dvorani Gradske kuće, gdje je priređena

prodajna izložba i aukcija slika i fotografija somborskih umjetnika. Slike su izlagali: Zoran Stošić Vranjski, Srđan Bulat, Lj. i T. Dimitrijević, Ferenc Varga i jedan anonimni umjetnik, dok su svoje umjetničke fotografije izložili: Milica Stojkov, Teodora Litvai, Sanja Ivkov, Dubravka Malenić, Stefan Cvetičanin i Rea Terzin.

Osim gimnazijalaca u ove su se akcije uključili mnogi glazbenici, slikari i drugi umjetnici, kulturno-umjetnička društva, organizacije i institucije, a iste je večeri za istu humanitarnu namjenu priređen koncert »Wicked Coffe Shoppers« i Olje Davidov.

Z. G.

JOSIP IVANKOVIĆ, PREDSDJEDNIK PUČKE KASINE 1878 IZ SUBOTICE

Oduzete prostorije i dalje glavni problem

Članovi ove udruge smatraju se sljedbenicima Pučke kasine osnovane 1878. godine. Pučka kasina je u povijesti dugoj više od 130 godina imala nemjerljiv utjecaj u Subotici i okolici. Ključne odluke o životu i razvoju grada dogovarane su u Pučkoj kasini. Iz redova Pučke kasine birano je sedam gradonačelnika Subotice koji su izrazito odgovorno zastupali interese onog tko ih je birao. Krajem prošloga stoljeća skupina intelektualaca odlučila je obnoviti rad Pučke kasine i to je učinjeno 1998. godine.

Kakve su bile aktivnosti Pučke kasine prošle godine, te uspjesi, eventualni neuspjesi i problemi?

U proteklih 11 godina organiziramo Razgovore Ivana Antunovića 13. siječnja, kao i okrugle stolove na razne aktualne teme. Posljednji okrugli stol organizirali smo u siječnju na temu izbora novog nacionalnog vijeća i izrade posebnog biračkog popisa. Organiziramo Prelo Pučke kasine budući da je tu manifestaciju prvi put organizirala Pučka kasina 1879. godine. Najviše angažmana članova Pučke kasine utroši se na tiskanje Glasnika Pučke kasine 1878. Glasnik se tiska kao mjesečnik u punom koloru. Izašlo je 78 brojeva, list se financira donacijama i priložima članova i simpatizera Pučke kasine, a distribuirati se besplatno. Tko želi čitati Glasnik i komunicirati s Pučkom kasinom, to može činiti putem web stranice www.puckakasina.com.

Poznato je da Pučka kasina nema svoje prostorije, iako je ona stara Pučka kasina imala svoju zgradu. Kako rješavate pitanje poslovnog prostora?

Pučka kasina 1878. bit će aktivna usprkos nedostatku novca i vlastitih prostorija za rad koje su poslije Drugog svjetskog rata konfiscirane. Pučka kasina je za Suboticu u povijesti učinila puno, a sada od Subotice ne može dobiti adekvatan krov nad glavom. Vodstva Grada Subotice izrazito malo znaju o povijesti Subotice i za njih je normalno da institucija kao Pučka kasina nema svoje prostorije koje je 1904. godine sagradila svojim sredstvima u sadašnjoj Ulici Petra Drapšina 5, koje su joj oduzete i do danas zaboravljene vratiti.

Pokušat ćemo uspostaviti dijalog unutar hrvatske zajednice koja je razjedinjena. Uvijek smo znali da dijalog vodi prema međusobnom poštovanju i uvažavanju. I na ovu temu planiramo organizirati okrugli stol.

PLANOVI I AKTIVNOSTI ZA 2010. GODINU?

U 2010. godini planirali smo i već održali brojne aktivnosti. Razgovore 13. siječnja, Prelo Pučke kasine, a i tekuće aktivnosti idu svojim tijekom. Na okruglom stolu 17. ožujka razgovarali smo o učinjenom na formiranju posebnog biračkog popisa hrvatske nacionalne manjine, te pokušali pronaći razloge zbog kojih nije učinjeno više. Pučka kasina na sličnu temu organizira razgovore treći put i od početka smo govorili da će teško biti prikupiti 28.000 potpisa, jer je to u izravnoj suprotnosti s interesima čelnika naše zajednice.

Od donošenja zakona za izbore nacionalnih vijeća pozivali smo sve hrvatske stranke i institucije koje okupljaju hrvatski narod da vode zajedno kampanju oko formiranja popisa.

Kada se izbori za nacionalno vijeće biraju putem elektorske skupštine, onaj tko imenuje elektora određuje tko će biti izabran za vijećnika. Kod ovakvog načina izbora demokracija i narod su isključeni, za razliku od neposrednih izbora gdje narod bira među više ponuđenih lista. Neformiranje kompletnog biračkog popisa hrvatske nacionalne manjine je veliki neuspjeh hrvatske manjinske zajednice, a uspjeh za njene čelnike.

Pučka kasina 1878 je otvorena za sve ljude, stranke i institucije iz hrvatske zajednice i zainteresirana za različita stajališta. Ustrojili smo sljedeće sekcije: za nakladničku djelatnost, kulturu, gospodarstvo, marketing te za praćenje društveno-političkih zbivanja i svi zainteresirani se mogu uključiti.

M. K.

U VUKOVARU ODRŽANA MEĐUNARODNA KONFERENCIJA O JAVNIM USLUGAMA

Promidžba CAF modela upravljanja

Međunarodna konferencija pod nazivom »Izgradnja javnih usluga budućnosti uz korištenje CAF (KAF) modela upravljanja« održana je 13. ožujka u kongresnoj dvorani hotela »Lav« u Vukovaru. Cilj konferencije bio je omogućiti uvid u mogućnosti unapređenja kvalitete upravljanja u državnoj upravi i javnom sektoru koristeći metode modernog upravljanja i najbolja europska iskustva na tom planu.

CAF kao sustav kvalitete upravljanja u državnoj upravi i javnom sektoru primjenjuje se u Europi od 2000. godine. Posebnost ovoga modela je u tome što je on prilagođen specifičnim potrebama državne uprave i javnog sektora, i to je model upravljanja koji preporučuje Europska komisija. Navedeni sustav upravljanja primjenjuje se u zemljama čla-

nicama EU, ali i u mnogim drugim zemljama. Za sada se u Republici Hrvatskoj ovaj model primjenjuje samo u dvjema institucijama.

Svoja dosadašnja iskustva u primjeni CAF modela upravljanja nazočnima su prezentirali predstavnici Ministarstva uprave Republike Slovenije. Na konferenciji je bilo oko 80 sudionika, predstavnici Vlade Republike Hrvatske, predstavnici gradova i općina Hrvatske, kao i gosti iz Slovenije, BiH i Srbije. Srijemsku Mitrovicu predstavljali su član Gradskog vijeća Zlatko Načev i predsjednik podružnice DSHV-a »Srijem« Andrej Španović, dok je Suboticu predstavljao zamjenik gradonačelnika Pero Horvacki.

A. Španović

TANJA STANTIĆ, PREDSDJEDNICA UDRUGE GRAĐANA CROV IZ SUBOTICE

Dodatna usavršavanja za mladež

Udruga građana CroV osnovana je 2000. godine i organizira niz manifestacija i seminare koji okupljaju mlade. Udruga objavljuje, u suradnji s »Hrvatskom riječi«, list za mlade »Kužiš!«. O djelovanju udruge razgovarali smo s predsjednicom *Tanjom Stantić*.

Što je planirano i ostvareno u prošloj godini i na kakve ste probleme nailazili?

Udruga CroV je za prošlu godinu imala u planu organizirati maškare, snimanje filma »Ostanak mladih Hrvata u srijemskim selima«, sportsko natjecanje u nogometu, dva seminar o pisanju prijedloga projekata i timskom radu te redovito izlaženje iz tiska našeg lista za mlade »Kužiš!«, koji se objavljuje jednom mjesečno kao podlistak »Hrvatske riječi«. Neke planirane aktivnosti nismo bili u mogućnosti riješiti tijekom 2009. godine, pa su odgođene za prvu polovicu 2010. Takav je primjer snimanje filma. Ministarstvo kulture je imalo zastoj u isplati novca dobivenog po projektu, pa je snimanje odgođeno za 2010. godinu. No, to ćemo bez problema ostvariti ove godine. Sportsko natjecanje je organiziralo Društvo hrvatske mladeži iz Zemuna, a mi smo poslali našu ekipu nogometaša. Održane su već tradicionalne maškare na kojima je sudjelovalo preko stotinu mladih. Planirali smo dva seminar, no uspjeli smo organizirati tri, na što smo jako ponosni jer su bili vrlo uspješni. Na prvom seminaru tema je bila kako napisati prijedlog projekta i kako komuni-

cirati s projektnim timom. Trener je bio *Janoš Sekereš*. Seminar je održan početkom srpnja. U drugoj polovici kolovoza održan je drugi seminar pod nazivom »Budući lideri«. Treneri su bili *Igor Čeliković* i *Marko Balažević*. Na oba seminar sudjelovalo je oko dvadesetak mladih iz Subotice i okolice, te mladi iz drugih gradova i mjesta diljem Vojvodine. Nakon nepuna dva tjedna održan je i treći seminar pod nazivom »Prezentacijske vještine«. Seminar je održan na engleskom jeziku s ograničenim brojem od deset sudionika. Treneri su bili *Igor Čeliković* i *Louise Winnecke Jensen*, gošća iz Danske (članica Europske organizacije studenata farmacije – EPSA). Osim novca dobivenog na natjecanjima u Republici Srbiji, rad udruge CroV je omogućen novcem dobivenim na natjecanju Generalnog konzulata Republike Hrvatske u Subotici.

Prepreke na koje smo nailazili ne bismo baš nazvali problemima, već okolnostima na koje nismo mogli utjecati.

Koji su programi, ciljevi udruge? Što želite potaknuti, promijeniti?

Uspješno realiziramo izlazak našeg mjesečnika za mlade »Kužiš!« u kojem mladi također imaju priliku aktivirati se pisanjem koje se nagrađuje simboličnim honorarom. Za ovu godinu planiramo ostvariti skoro sličan plan kao i prošle godine, osim što će ova godina biti upotpunjena ne novom aktivnošću, već jednom koja se organizira svake četvrte godine, a to je Crolimpijada, odnosno Hrvatske svjetske igre koje se održavaju u Zadru. Udruga CroV je i ove godine organizator odlaska ekipe iz Srbije i pruža mogućnost mladim sportašima da se dokažu i na ovako prestižnom natjecanju u našoj matičnoj domovini Republici Hrvatskoj.

U CroVu je došlo do smjene generacije te je jedan od glavnih ciljeva okupiti takoreći novu mladež, koja će imati mogućnost steći dodatno obrazovanje iz područja jezika, liderstva, komunikacije, naučit će pisati prijedloge projekata, a imat će i priliku sudjelovati na prestižnim seminarima u Europi i još niz mogućnosti koje interesiraju suvremenu hrvatsku mladež Vojvodine.

M. K.

NASTAVLJENI RADOVI NA UREĐENJU ŠOKAČKOG DOMA U SONTI

Volja jača od besparice

Kulturno-prosvjetnoj zajednici Hrvata »Šokadija« iz Sonte prošle je godine po natječaju odobreno svega 100.000 dinara za nastavak uređenja Šokačkoga doma. Novac je prebačen tek početkom prosinca, kad više nije bilo moguće organizirati nikakve radove. Kako je sredstva trebalo potrošiti do isteka kalendarske godine, kupljen je neophodan materijal za nastavak radova na uređenju čitaoničkoga prostora, odnosno višenamjenske male dvorane površine 50 četvornih metara. Početkom ožujka održane su četiri akcije.

»Kako se trenutačno radi na uređenju unutarnjega prostora, nema potrebe za organiziranjem masovnijih akcija. Dok su ljudi zbog produljene mrtve sezone u građevinskim i ratarskim poslovima još uvijek slobodni, ovo vrijeme ćemo maksimalno iskoristiti za osposobljavanje ove višenamjenske prostorije. Čim nam vremenski uvjeti budu dopustili, sazvat ćemo što veći broj članova i simpatizera na sveobuhvatnu akciju uređenja vanjskoga prostora«, kaže član Upravnog odbora *Ivan Vidaković*, koji je, uz *Marinka Šokca*, izravno zadužen za organizaciju radova na uređenju Šokačkoga doma.

U dosadašnjem dijelu akcije osobito su se, uz Ivana Vidakovića i Marinka Šokca, istaknuli *Antun Jakšić*, *Mario Jakšić*, *Andrija Andrašić*, *Stipan Lukić* i *Antun Krstin*, a elektroinstalaterske poslove dragovoljno rade *Ivica* i *Marko Matin*. Tu je i predsjednik *Zvonko Tadijan*, koji se ne libi niti najtežih fizičkih poslova.

»Urađeni su najteži i najprljaviji poslovi. Slijedi žbukanje zidova, betoniranje poda i postavljanje laminata, a zatim će nam naši simpatizeri uraditi i ličilačke poslove. Čvrsto sam uvjeren da ćemo do jeseni uspjeti dovršiti planiranu prvu fazu uređenja doma«, kaže Marinko Šokac.

I. Andrašić

Složna ekipa – uspješan posao

DOSANJANI SNOVI IVANE ANTUNIĆ IZ SOMBORA

Glazba, ljubav od malih nogu

Mlada Somborka gotovo je nesvjesno zakoračila u glazbeni svijet, ali okolnosti su bile takve da za nju drugi put nije niti postojao. Zbog tog ne žali, dapače, ostvarila je ono što je uvijek željela i sebe ne može zamisliti u nekom drugom svijetu

Svi imamo snove. Netko male želje, netko veće, životne. Snovi se dijelom ostvare, neki i potpuno, a neki ostanu zatočeni u nama i nikada ne dodirnu javu, stvarnost, realan svijet. Govorimo o snovima koje budni sanjamo, o željama, idealima koji su na rubu zbilje, a dijelom dodiruju nestvarno, neostvarivo, ostaju zapisi naše nutrine i neostvarene mašte i zato uvijek ostaju samo snovi.

Možemo slobodno reći kako je *Ivana Antunić* iz Sombora jedna od onih kojoj se snovi ostvaruju.

PRVI GLAZBENI KORACI

Okolnosti su same nametale jasan put kojim je Ivana Antunić s puno ljubavi pošla. Rođena je u glazbenoj obitelji. Otac *Emil*, svestran glazbenik, nikada nije utjecao na svoju djecu, nikada ih nije nagovarao da se bave onim što i on radi. Ali djeca su (*Ivana* i *Marina*) već kao vrlo mala nesvjesno koračale tim putem pjevajući dječje pjesmice uz zvuke tatine gitare.

Tek u drugom razredu osnovne škole učiteljica *Lidija Hajnal* upita-

la je djecu želi li tko ići u glazbenu školu. Među zainteresiranim bila je i Ivana, koja je bez problema prošla audiciju. Uvijek će joj u sjećanju ostati prvi sat, kada su svirali u pivske boce. Trebalo se odlučiti i za pravi glazbeni instrument. Djeca su dobila slike raznih instrumenata, ipak se odlučuje za flautu. Kao flautu, jednakom ljubavlju je voljela solfeđo i teoriju, što je u njoj izazvalo previranje. Što upisati dalje nakon završene niže glazbene?

KONAČNA POBJEDA SOLFEĐA I TEORIJE

Srednju glazbenu školu upisuje u Novom Sadu u klasi profesorice *Mirjane Grlić*. Ivana kaže kako je puno napredovala zahvaljujući svojoj divnoj profesorici, a imala je i puno uspješnih solističkih koncerata. Pohađala je i seminare kod profesora iz Mađarske i Slovenije. Na jednom republičkom natjecanju osvojila je treće mjesto, a na čak sedam međunarodnih natjecanja bila je prva.

Nakon jednog natjecateljskog koncerta u Beogradu Ivani prilazi profesor *Ljubiša Jovanović* i oduševljen njenim sviranjem flaute poziva je da školovanje nastavi u Beogradu. Ona na to pristaje, prolazi na prijamnom za flautu, ali u njoj su stara previranja. Jednako voli solfeđo i teoriju. Što li će prevagnuti? Roditelji *Emil* i *Janja* predlagali su joj da nastavi s flautom, a to je bila i želja profesora. Ivana na koncu odlučuje: ako položi u Novom Sadu prijamni za solfeđo i teoriju, njena će odluka biti konačna. Na putu za Osijek, gdje je također trebala polagati prijamni ispit, javljeno joj je da je položila prijamni u Novom Sadu i druga je na listi. U Osijeku zbog ove radosne vijesti nije željela izaći na ispit. Vratila se doma zadovoljna i zbog konačne odluke se nikada nije pokajala.

U BUDUĆNOSTI RAD S DJECOM

Danas ne može zamisliti da se bavi nečim drugim, iako je kao vrlo mala željela biti veterinar. Svira

oduvijek, uvijek je bila u krugu glazbenika, tako da je glazba njena ljubav i njen život. Posebno joj je pri srcu razdoblje romantike, a potom i baroka, mada voli i skladbe suvremenih, pa i još živućih skladatelja čija je djela nerijetko izvodila na svojim koncertima. Naravno, ni popularna glazba se ne može zaobići, a najbolji joj je *Đorđe Balašević*, koji, kaže, ima super tekstove i glazbu.

Ni kulturno-umjetnička društva joj nisu strana. Osam je godina bila članica HKUD-a »Vladimir Nazor« iz Sombora, a svirala je i u KUD-u »Neven« u Novom Sadu. Okušala se i u pravljenju i sviranju starih istarskih glazbala na seminaru kojeg je za hrvatsku glazbenu mladež organizirala Hrvatska matica iseljenika. Etno glazbena radionica u kojoj je rađena specifična glazba Istre, organizirana je 2006. godine. Ivana je aktivna i u crkvi, te u somborskoj karmelićanskoj crkvi čita, pjeva psalme, svira za blagdan, a često joj se pridruže tata i sestra, koja je sada zamijenila kantora i svira orgulje u ovoj crkvi. Svojevremeno je bila članica jednog crkvenog benda u Novom Sadu, kada je kapelan bio vlč. *Josip Štefković* koji je okupljao mlade. I danas redovito u Petrovaradinu odlazi na vjeronauk, odnosno na susrete mladih. Sa svojom je obitelji sudjelovala na četiri dosadašnja Festivala duhovne glazbe »Hosana fest«, koji se održava u Subotici. Njihov obiteljski glazbeni sastav nazvali su originalnim imenom »Antunići« i jedva čekaju da im se pridruži i *David*, najmlađi član obitelji koji pohađa prvi razred osnovne škole, jako voli glazbu i pogađate, ide i u glazbenu školu.

Ivani se ostvario još jedan san koji je dugo sanjala, da sestra *Marina* i ona budu cimerice i studiraju u istom gradu, ali su se nekako stalno mimoilazile, iako i *Marina* studira glazbu. I taj je san dosanjao. Cimerice su i zajedno žive u Novom Sadu. Ostaje još jedan san, a taj je da nakon osnovnih studija upiše master i da nakon toga radi s djecom. Poželjeli smo da joj se i to ostvari, jer doista, Ivana je svojim radom, skromnošću i neposrednošću zaslužila da joj se svi snovi ostvare, a i djeca, s kojom će raditi u budućnosti, sigurno neće požaliti što će im profesorica biti Ivana Antunić.

Zlatko Gorjanac

U OSIJEKU PREDSTAVLJENA NOVA KNJIGA MILORADA NIKČEVIĆA

Strossmayer i knjaz Nikola u dokumentima

Riječ je o dugogodišnjem projektu koji donosi bogate plodove kada je riječ o crnogorsko-hrvatskim odnosima, kulturnim i književno-jezičnim vezama, rekla je Milica Lukić

U prepunom foajeu HNK u Osijeku 13. ožujka predstavljena je nova knjiga prof. dr. *Milorada Nikčevića* »Josip Juraj Strossmayer i Nikola I. Petrović Njegoš u korespondenciji i dokumentima (U duhovnim prostorima Crne Gore/Boke Kotorske)«, a promotori su bili prof. dr. *Milica Lukić* s Filozofskog fakulteta u Osijeku, profesor-emeritus *Stanislav Marijanović* i dr. *Petar Kuzmić*, rektor Evandeoskog teološkog fakulteta u Osijeku uz pomoć studenata Filozofskog fakulteta u Osijeku koji su čitali izvode tekstova iz nove knjige.

Dvadeseta je ovo knjiga književnih i metodičkih studija i ogleda ovog autora crnogorskih korijenima koji već 40 godina živi i radi u Osijeku i Hrvatskoj, rekla je u

lja teoloških prilika na ovim prostorima, dr. Stanislava Marijanovića, najboljeg poznavatelja života i djela biskupa, dobrotvora i mecene *Josipa Jurja Strossmayera*, te akademika *Radoslava Rotkovića* i dodala, kako ova knjiga sadrži većinu pisama, sada skupljenih na jednom mjestu, i omogućuje jasnije sagledavanje osobnih odnosa Strossmayera i knjaza Nikole, te cjelokupnu problematiku oko uspostave konkordata između Svete stolice i Crne Gore i konačnog objelodanjanja Parčičevog »Misala«, tako značajnog za katoličke vjernike u Crnoj Gori, odnosno Boki Kotorskoj.

Govoreći o odnosima Hrvatske i Crne Gore u vrijeme spomenutih velikana, dr. Stanislav Marijanović je istaknuo kako oni jesu bili dobri,

nog društva, poslije Akademije Lomonosov, najznačajnije institucije onodobne Rusije. To je njihovo prijateljstvo počivalo na čirilmetodskoj baštini, o čemu svjedoči i prepiska Strossmayera s *Račkim*, te prinosima na uspostavi konkordata između Rima i Knjaževine Crne Gore čime su regulirana prosvjetna, crkvena i kulturna prava katoličkog življa u Crnoj Gori, a što je bilo moguće nakon Berlinskog kongresa 1878. godine.

POVIJEST CRNOGORSKE PRAVOSLAVNE CRKVE

Novo je svjetlo na te odnose bacio i dr. Petar Kuzmić, ističući kako su i knjaz Nikola i Crna Gora bili korak ispred svojega vremena,

Strossmayer dugo poslije nije smio ići u Srbiju, a jednog velikana toga formata optužili su za uniženje.

»Za mene je značajno to što autor na kraju ove knjige objavljuje Ustav ili Statut o autokefalnosti Crnogorske pravoslavne crkve, dokumentirajući tako da Crnogorska pravoslavna crkva, baš kao i država iz koje je proizašla, ima svoju povijest, koja se danas iz političkih i inih razloga osporava, a zna se da je autokefalnost crnogorske crkve dekretom ukinuo *Alaksandar Karađorđević* u vrijeme Kraljevine SHS, a također se zna da je bio zet crnogorskog kralja *Nikole I.*«, istaknuo je dr. Kuzmić.

Dvosatno predstavljanje ove vrijedne knjige završio je autor dr. Milorad Nikčević, redoviti profesor

Petar Kuzmić, Milica Lukić, Milorad Nikčević i Stanislav Marjanović

Foaje HNK je bio prepun

uvodnom izlaganju dr. Milica Lukić i sama suradnica na projektu, te naglasila kako je riječ o dugogodišnjem projektu koji donosi bogate plodove s područja crnogorsko-hrvatskih odnosa, kulturnim i književno-jezičnim vezama, a autor je okupio i povezao brojne vrsne znanstvenika iz Hrvatske, Crne Gore i Europe, te mnogim mladim znanstvenicima otvorio vrata u svijet filološke znanosti.

ODNOŠI DOBRI, NE UVIJEK I IDILIČNI

Prof. Lukić pohvalila je recenzente, koji su ujedno i promotori: dr. Petra Kuzmića, dobrog poznavate-

ali ne uvijek i idilični, jer su opterećeni prilikama koje su vladale i ne može se predvidjeti bosansko-hercegovačka kriza i ustanak, ne može se predvidjeti dugi rat kojega su svi na ovim prostorima vodili protiv Turaka, niti rat Srbije protiv Bugarske koji Strossmayeru nije bio po volji i sve je to utjecalo na mijenjanje i drugačije dimenzioniranje odnosa. Međutim, ljudski i humani odnos knjaza Nikole i biskupa Strossmayera gotovo se i nije mijenjao, jer su iznimno cijenili i uvažavali jedan drugoga, a bili su cijenjeni i u Vatikanu, diljem Europe i u Rusiji, jer su obojica imenovani počasnim članovima Petrogradskog dobrotvor-

jer ne treba zanemariti junačku prošlost Crne Gore koja nije tako dugo trpjela pod Osmanlijama, a isto tako i velikoga Strossmayera, koji je prepoznao u knjazu Nikoli prijatelja i suradnika na pomirenju naroda i vjera i promicanju europske vjerske tolerancije. Mora se imati na umu da je Strossmayer u to vrijeme administrator Svete stolice za Srbiju, pa kada su surađivali na uspostavi konkordata između Rima i Crne Gore, a to je trajalo godinama, što je prof. Nikčević i obuhvatio ovom knjigom, a Strossmayer je imao na umu i želio da to bude model i za uređenje prava katoličkog življa u Srbiji, no tome je otpor bio veliki i

na Filozofskom fakultetu u Osijeku u trajnom zvanju i zahvalio svim suradnicima na ovom značajnom projektu kojega je prepoznala i Europa, a okupio je ekipu vrsnih znanstvenika, poštovatelja djela velikana Strossmayera. Knjiga je tiskana na Cetinju, grafička je priprema odradena u Osijeku kod Grafike, naklada je 600 primjeraka, a nakladnik je Društvo hrvatsko-crnogorskog prijateljstva *Croatica-Montenegrino* u Osijeku, a prof. Nikčević predsjednik je spomenutoga društva i predstavnik je Crnogorske pravoslavne crkve u Hrvatskoj i ima titulu arhiepiskopa.

Slavko Žebić

Curitiba

Na poziv moje brazilске prijateljice *Angelice Santos*, drugu polovicu siječnja provela sam kao njezina gošća u Curitiba, glavnom gradu oblasti Parana koja se nalazi u južnom dijelu Brazila.

Sa svojih blizu 2 milijuna stanovnika, ovaj grad zauzima sedmo mjesto po veličini u državi, ali za razliku od ostalih gradova u ovoj mnogoljudnoj južnoameričkoj zemlji zauzima prvo mjesto po

čistoći okoliša i sigurnosti življenja, pa se smatra jednim od najboljih mjesta za život.

Prva stvar koju sam zamijetila, ali i osjetila, po dolasku nakon 22 sata dugog putovanja zrakoplovom (Budimpešta-Pariz-Rio de Janeiro-Curitiba) i 12.000 pređenih kilometara bila je za naše uvjete, osobito ove zimske, velika suha toplota stalne temperature prosječnih 35 stupnjeva Celzija. A ljeto u siječnju je zbilja velika stvar.

I odmah, već na startu boravka u Brazilu moja je prijateljica organizirala rafting na obližnjoj rijeci i adrenalin mi je nakon letenja zrakoplovom ponovno bio dignut u visine. U početku je bilo malo straha, ali sam se brzo navikla i poslije je sve bilo u redu. Ipak, više od raftinga su mi godili odlasci na plažu, koje smo upriličili nekoliko puta jer do Florianopolisa, gdje smo se išli kupati, treba putovati oko 4-5 sati.

Sama Curitiba je udaljena sat vožnje od Atlantskog oceana, ali se na kupanje mora putovati malo dalje. Plaža u Florianopolisu je prava brazilska plaža od sitnog pijeska i uzburkanog oceana, u kojemu se od velikih valova niti ne može redovito plivati nego se samo brčkati u plićaku. Ali u toj prirodnoj ljepoti i to je dovoljno za uživanje, pogotovo kada je doma u to vrijeme vanjska temperatura bila daleko u minusu. Lijep doživ-

Prijateljica Angelica i J.A.

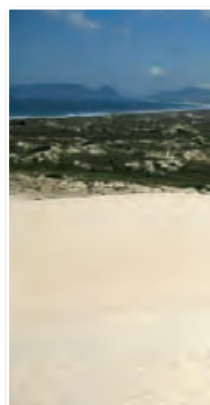
Surf na pijesku - Florianopolis

Botanički vrt

Musej Oscar Niemeye

19. ožujka 2010.

Ljaj koji će mi također dugo ostaniti u sjećanju je i posjet velikom Botaničkom vrtu koji se nalazi u Curitibi, gdje sam vidjela mnoge biljke i drveće koje nikada prije nisam imala prilike vidjeti.

Za nepuna dva tjedna, koliko sam provela u Curitibi, uspjela sam naučiti nekoliko osnovnih portugalskih riječi koje se koriste u svakodnevnoj komunikaciji, pa sam mogla i sama naručiti nešto za jelo i piće. U gastro ponudi brazil-

ske kuhinje dominira govedina na razne načine, što je i razumljivo jer je ova zemlja jedan od najvećih izvoznika ovoga mesa, a jela su kombinirana priložima od krumpira, graha i riže. Cijene su relativno pristupačne, ovisno o vrsti restorana u kojima se jede i količini novca kojim se raspolaže. Tečaj nacionalne valute, brazilskog reala je 2-1 prema američkom dolaru, a primjerice prosječna cijena Coca-Cole ili pive je 3-4 reala, što se

na onoj toploti, uz vodu i najviše pije. Žeđ gasi i egzotično voće južnoameričkog podneblja u kojemu dominiraju papaya, carambola, avocado, kokos i druge voćke, ali ja sam se zadržala samo na prvim dvjema.

Brazilci su zbilja sportska nacija, a nogomet je, kako je opće poznato, u ovoj zemlji glavni sport i mogla sam se uvjeriti kako se doista igra »na svakom koraku«. Nije ni čudo što imaju najbolje

nogometaše na svijetu. U kvartu gdje sam stanovala i sama sam nekoliko puta zaigrala nogomet, koji inače jako volim, a zahvaljujući gostoprimstvu moje prijateljice Angelice, imala sam i priliku oprobati se u surfu na pijesku.

Četrnaest dana je proteklo u dahu i uslijedio je povratak u Suboticu. Iz ljeta u zimu, ali ostale su lijepe fotografije i sjećanja na jedan lijepi odmor u Brazilu.

J. A.

Rafting

Atlantski ocean

Središte Curitibe

KRONOLOGIJA OD 13. DO 23. OŽUJKA

13. OŽUJKA 1924.

U Bačkoj Topoli, gdje je posljednjih godina živio, radio i stvarao, umro je slikar *Stipan Kopilović*. U naslijeđe nam je ostavio nevelik, ali znakovit opus, čije osnovne značajke svjedoče o izrazitom kolorističkom daru ekspresionističke provenijencije. Rođen je 24. ožujka 1887. u Bajmoku.

14. OŽUJKA 1864.

U nazočnosti goleme mase svijeta, kod tzv. Segedinske kapije počeli su zemljani radovi na izgradnji budućeg kolodvora i pruge.

14. OŽUJKA 1894.

Rođen je *Josip Andrić*, književnik, publicist, glazbenik, etnomuzikolog i skladatelj, autor prve bunjevačke opere *Dužijanica*, koja je svoju praizvedbu doživjela na sceni subotičkog Narodnog kazališta 1953. Umro je 7. prosinca 1967.

14. OŽUJKA 1959.

Rođena je *Viktorija Aladžić*, r. *Vujković-Lamić*, doktorica arhitektonskih znanosti, spisateljica, agilna javna djelatnica. Objavila je niz zapaženih studija, monografija iz područja arhitekture, te tri knjige lirske nadahnutih kratkih priča.

15. OŽUJKA 1973.

U Zagrebu je umro književnik *Matija Poljaković*, dramatik i romanopisac. Stručna kritika veli: »Kao nastavljatelj tradicije hrvatskog puč-

kog kazališta ostvario je dramski opus osebujnog obilježja. Međutim, autorovo zanimanje nadilazi lokalne okvire i u obliku komedije, satire, pa i groteske govori o općeljudskim problemima manirom pronicljiva promatrača zbivanja, likova i karaktera iz malograđanske sredine. Rođen je 23. studenoga 1909. u Subotici.

16. OŽUJKA 1912.

U Bajmoku je rođena glasovita kiparica *Ana Bešlić*. Nakon studija u Beogradu, Zagrebu, Grazu i Beču,

poslijediplomski studij okončala je u majstorskoj radionici *Tome Rosandića*. S prvim poratnim umjetničkim naraštajem kipara otvorila je nove putove i prostore suvremenim, modernim idejnim rješenjima, te je ostvarila značajan utjecaj na razvoj kiparstva u zemlji. Umrle je prije dvije godine.

16. OŽUJKA 1958.

Umro je *Ljudevit Lajčo Budanović*, rezidencijalni biskup Subotičke biskupije, sakupljač bunjevačkih narodnih pjesama, književnik, kulturni djelatnik, vrsni organizator crkvene uprave, graditelj novih crkava i općenito crkvenog života u nas. Rođen je 27. ožujka 1873. u Bajmoku.

18. OŽUJKA 1923.

Na parlamentarnim izborima za Skupštinu Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca u Beogradu izabrani su: mons. *Blaško Rajić* i dr. *Franjo Sudarević* (Bunjevačko-šokačka

stranka); dr. *Jovan Radonić* i *Marko Jurić* (Narodna stranka), te dr. *Milan Sekulić* (Socijaldemokratska partija).

19. OŽUJKA 1870.

Pokrenute su »Bunjevačke i šokačke novine«. Nakladnik i odgovorni urednik bio je biskup *Ivan Antunović*. Zadnji broj tiskan je 12. prosinca 1872. Od trećeg broja novine dobivaju podlistak *Bunjevačku i šokačku vilu*, koja od 2. siječnja 1873. postaje samostalno glasilo. Prvo ga uređuje također *Ivan Antunović*, a od 1875. do gašenja 18. rujna 1876. *Blaž Modrošić*.

19. OŽUJKA 1948.

Poslije višednevne rasprave Okružni narodni sud u Subotici izrekao je oštre kazne (višegodišnje robije) grupi na čelu sa svećenikom *Ivanom Kujundžićem* zbog navodne protunarodne, neprijateljske i proustaške djelatnosti. Istodobno je započeto suđenje grupi nastavnice *Marije Mare Čović*, koja je također prema sličnim optužbama osuđena na višegodišnju robiju.

20. OŽUJKA 1862.

Potaknuto brzim porastom pučanstva Subotice Gradsko vijeće je zatražilo od poglavara franjevačkog reda da uz postojećih pet, osigura još nekoliko dušobrižnika, kateheta koji bi pastoralnu službu obavljali na dalmatinskom (hrvatskom) jeziku.

20. OŽUJKA 1920.

Ministarstvo unutrašnjih djela u Beogradu potvrdilo je izbor subotičke gradske uprave. Čine je podnačelnik dr. *Josip Prčić*, glavni odvjetnik dr. *Mirko Ivković Ivandekić*, savjetnik *Bogdan Dimitrijević* i drugi. Za gradonačelnika je nešto ranije postavljen dr. *Stipan Matijević*.

21. OŽUJKA 1895.

Rođen je *Zlatko Baloković*, glasoviti američki violinist hrvatskog podrijetla. Između dvaju svjetskih ratova nastupao je na glazbenim scenama diljem svih pet kontine-

nata. Počasnim građaninom Subotice proglašen je 4. prosinca 1946. godine prigodom prvog svog gostovanja u našem gradu. Koncertna dvorana u subotičkoj glazbenoj školi jedno je vrijeme nosila ime ovoga umjetnika.

21. OŽUJKA 1902.

Izenada je umro *Ago Mamužić*, pravnik, glavni odvjetnik Gradskog poglavarstva, spisatelj, novinar, narodni djelatnik, pokretač i utemeljitelj više društava i novina. Jedan je od osnivača Pučke kasi- ne 1878. Bio je i izdavač novina *Bácskai ellenőr* (Bački revizor). Rođen je 27. travnja 1844.

22. OŽUJKA 1953.

Predsjednik Republike *Josip Broz Tito*, posredstvom svoga izaslanika, narodnog heroja, pukovnika *JA Dragana Stanića*, kumovao je u Đurđinu devetom djetetu *Grge Poljakovića*, u Žedniku devetog primovi *Šandora Vojnića*, a u Donjem Gradu, također, djetetu *Ivana Lulića*.

22. OŽUJKA 2002.

U Stonu kod Dubrovnika umro je istaknuti subotički književnik, kritičar, povjesničar književnosti i antologičar *Geza Kikić*. Tvorac je dvaju najznačajnijih djela - Antologija poezije bunjevačkih Hrvata i Antologija proze bunjevačkih Hrvata. Zbog sudjelovanja u pokretu hrvatskog proljeća rasturen mu je slog *Zbornik preporodnog pokreta* biskupa Ivana Antunovića, dok su rukopisi antologije drame i eseja bunjevačkih Hrvata - zagubljeni! Rođen je u Subotici 15. rujna 1925.

23. OŽUJKA 1999.

U večernjim satima (oko 21 h) predsjednik Vlade Savezne Republike Jugoslavije *Momir Bulatović* priopćio je odluku Vlade o proglašenju stanja neposredne ratne opasnosti. Odluka je trenutačno stupila na snagu. Prije toga je Narodna skupština odbila jednoglasno prihvatiti strane vojne postrojbe na bilo kojem dijelu Jugoslavije.

Sutra počinje Festival amaterskog teatra u Ljutovu

LJUTOVO – U organizaciji HKUD-a »Ljutovo« od 20. do 27. ožujka održat će se XIV. festival amaterskog teatra.

Prvu večer festivala, u subotu 20. ožujka, u dvorani Doma kulture u Ljutovu u 19 sati bit će upriličeno svečano otvorenje. Zatim će biti održana predstava »Martinove mengule« autora *Geze Kopunovića*, u režiji *Nandora Klinockog*,

koju će izvesti domaća dramska skupina HKUD-a »Ljutovo«.

U sljedeću subotu, 27. ožujka, u dvorani Doma kulture u Ljutovu od 18 i 30 nastupit će glumci Hrvatske čitaonice s predstavom »E, moj doktore«, koju je po vlastitom tekstu režirao *Marjan Kiš*. Od 20 sati HKUD »Vladimir Nazor« iz Sombora izvest će komad *Vanče Kljakovića* »Oporuka« u režiji *Marije Šeremešić*.

Festival je natjecateljskog karaktera, te će završne večeri biti dodijeljena priznanja za najbolju predstavu, glumačka ostvarenja i scenografiju.

Književna večer posvećena Tinu Ujeviću

BEOGRAD – Zajednica Hrvata Beograda »Tin Ujević« u subotu, 20. ožujka, organizira književnu večer posvećenu velikom hrvatskom pjesniku *Tinu Ujeviću*, koja će se održati u Domu kulture »Vuk Karadžić« (Bulevar kralja Aleksandra 77) s početkom u 20 sati i 30 minuta. U okviru večeri bit će prikazan dokumentarni film o pjesniku »Odlazak« u produkciji HRT-a. O личности Tina Ujevića govorit će psihijatar dr. *Petar Bokun*, o Tinovom stvaralaštvu teatrolog i kazališni kritičar *Jovan Ćirilov*, dok će o ženi koju je pjesnik volio govoriti gošća iz Splita *Neda Milić-Bumbak*. Pjesnikove stihove kazivat će dramski umjetnici *Aljoša Vučković*, *Iva Širlić* i *Saša Alač*, a u okviru večeri nastupit će i splitska klapa »Morek«.

Pjesnik Tin Ujević je, podsjetimo, znatan dio svog života, između dva svjetska rata, proveo u Beogradu, pišući svoje najkvalitetnije i najljepše pjesme, i provodeći noći po beogradskim kavanama, te se družeći s velikanima hrvatske i srpske književnosti.

»Fragile!« osječkog HNK-a gostuje u Subotici

SUBOTICA – Sutra (subota, 20. ožujka) u Subotici gostuje Hrvatsko narodno kazalište iz Osijeka s predstavom »Fragile!«, koja će biti izvedena na Sceni Jadran s početkom u 19:30. Ovu predstavu, radenu po tekstu mlade hrvatske dramatičarke *Tene Štivičić*, režirala je *Snežana Banović*.

Drama »Fragile!« (u prijevodu: Lomljivo!) originalno napisana na engleskom, govori o problemima (uglavnom) mladih emigranata koje je u London dovela tranzicijska zbilja njihovih domovina. Na pozornici najzujbudljivijeg i najizazovnijeg grada na svijetu susreću se Hrvatica, Srbin, Norvežanin, Novozelandska, Bugarin, Bosanka i jedna »iz Istočne Europe!«. Na koji su sve način njihove priče isprepletene, i hoće li im se želje za novim životom ostvariti, odgovore potražite u predstavi, navodi se u najavi.

Tekst je praiizveden u SNG Ljubljani 2005., nakon toga je imao izvedbe u Londonu i Kölnu, a na sajmu dramskih tekstova u Heidelbergu osvojio je dvije nagrade.

»'Fragile!' je predstava posvećena ljudskom srcu u kojoj su likovi takvi da se u njih morate zaljubiti, jer su u stanju beskrajno vas zagrijati za svoju priču i održavati vas toplima dugo, dugo iza spuštanja zastora i napuštanja kazališne zgrade« (»Vjesnik«, listopad 2009.).

Uloge: *Sandra Lončarić Tankosić* (Mila), *Ivana Soldo* (Tjaša), *Vjekoslav Janković* (Erik), *Miroslav Čabraja* (Marko), *Tatjana Bertok* – *Zupković* (Gayle), *Milenko Ognjenović* (Michi), *Ljiljana Krička Mitrović* (Marta).

Scenografiju potpisuje NUMEN, kostimografiju *Dženisa Pecotić*, scenski pokret *Vuk Ognjenović*, a glazbeni suradnik je *Igor Valeri*.

Uskršnja izložba slamarki i likovnjaka

SUBOTICA – Slamarska sekcija HKPD-a »Matija Gubec« iz Tavankuta i Likovni odjel HKC-a »Bunjevačko kolo« priređuju Uskršnju izložbu u vestibulu Gradske kuće, na kojoj će biti predstavljani radovi njihovih članova. Izložba će biti otvorena u ponedjeljak, 22. ožujka, u 18 sati. Izloženi radovi moći će se pogledati do utorka, 30. ožujka, svakoga dana od 10 do 20 sati.

Robert Perišić u KC Grad

BEOGRAD – Književna večer jednog od trenutačno najpoznatijih hrvatskih pisaca *Roberta Perišića* bit će održana u utorak, 23. ožujka, u Kulturnom centru Grad (Braće Krsmanović 4) u Beogradu. Moderatorica večeri je *Tijana Spasić*. Početak je u 19 sati.

Nakon književne večeri biće prikazan film »100 minuta slave« *Dalibora Matanića* (2004.), za koji je Robert Perišić napisao scenarij.

Predstavljanje »Zaboravljenog rječnika« Ilije Žarkovića

SUBOTICA – Predstavljanje prve knjige u nakladi Zavoda za kulturu vojvodanskih Hrvata »Zaboravljeni rječnik – govor golubinačkog kraja« *Ilije Žarkovića* bit će održano u čitaonici Gradske knjižnice u Subotici u utorak, 30. ožujka, u 19 sati.

Predstavljanje rječnika mjesnog govora srijemskih Hrvata bit će u znaku 190. obljetnice rođenja *Ambrozija (Boze) Šarčevića*, istaknutog sudionika kulturnog preporoda hrvatskog bunjevačkog puka u Podunavlju u 19. stoljeću i autora više rječnika govora bunjevačkih Hrvata, te učenika narodnog prosvjetitelja *Ivana Antunovića*.

O Ambroziju Šarčeviću i povijesti rječnika u bunjevačkih Hrvata govorit će dr. sc. *Slaven Bačić*, urednik »Leksikona podunavskih Hrvata – Bunjevaca i Šokaca«.

»Zaboravljeni rječnik – govor golubinačkog kraja«, knjigu prošle godine preminulog *Ilije Žarkovića* predstaviti će prof. dr. sc. *Ljiljana Kolenić* s osječkog Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera.

Natječaj za književnu nagradu »Tin Ujević«

ZAGREB – Upravni odbor Društva hrvatskih književnika (DHK) objavio je natječaj za književnu nagradu »Tin Ujević« na kojemu mogu sudjelovati nakladnici i autori pjesničkih zbirki objavljenih u vremenu od svibnja 2009. do svibnja ove godine, objavila je Hina.

Tri primjerka zbirke kandidati trebaju poslati do 1. svibnja na adresu - DHK, Trg bana Josipa Jelačića 7/I, 10.000 Zagreb.

Nagrada »Tin Ujević« dodjeljuje se za novu zbirku pjesama i sastoji se od plakete - rad akademskoga kipara *Krune Bošnjaka*, diplome i novčanog iznosa. Njome se nagrađuju značajni doprinosi u hrvatskome pjesništvu i smatra se najprestižnijom nagradom u hrvatskome pjesništvu.

Nagrada nosi ime hrvatskoga pjesnika Tina Ujevića i njemu u čast 1980. utemeljilo ju je Društvo hrvatskih književnika koje ju i dodjeljuje od 1981.

Proглаšenje pobjednika bit će na Godišnjoj skupštini DHK-a u Zagrebu. Do 1993. nagrada se dodjeljivala u Zagrebu, a nakon toga u Ujevićevu rodnu Vrgorcu, na njegov rođendan 5. srpnja, tijekom manifestacije »S Tinom u Vrgorcu«.

STIPAN MILODANOVIĆ, FILMSKI AUTOR IZ SUBOTICE

Niskobudžetni princip od početka do kraja

Dakle, nadam se da će »Prvi radni dan« u dolazećim godinama stalno stizati do nove i nove publike, jer će biti preveden na razne jezike kanalima koji se smatraju piraterijom, a u ovom slučaju autorska prava našeg filma nemaju takvu zabranu. Već sam iznenađen koliko se pozornosti može osvojiti internetom i drugim jeftinim sredstvima

Razgovar vodio: Davor Bašić Palković

Film »Prvi radni dan« Stipana Milodanovića, samostalnog filmaša iz Subotice i regionalno priznatog autora niskobudžetnog filma, nastao u produkciji Ulješura Picturesa i KLJUN-a, nedavno je imao svoju premijeru. Kako ova vijest ne bi zazvučala previše pompozno, valja pojasniti da se radi o tzv. bezbudžetnom filmu (troškovi su bili ukupno oko 10 eura). S druge strane, eventualni kuriozitet bi se mogao tražiti u jednoj drugoj činjenici: »Prvi radni dan« jest prvi dugometražni (71 minuta) filmski uradak »subotičkog Petera Jacksona«, kako Milodanovića u njegovom nesvakidašnjem esnafu nazivaju.

»Film bih žanrovski svrstao u komediju (točnije: tragikomediju) s tim da ima i dokumentarnih trenutaka«, objašnjava u razgovoru za HR Stipan Milodanović. »Također, postoji i jednominutni crtani dio na bunjevačkom dijalektu, koji mi je osobito drag. Ovaj insert ima smisla i sam za sebe i na internetu se zove 'Sritna Nova godina!'. Kao scenarist sam nadležan odgovoriti i za ideju, radnju i poruku, ali bolje da netko samo pogleda film bez mog tumačenja koje bi me odvelo u opširnije objašnjavanje. Sada ću bar napomenuti kako postoji uputa za gledanje filma, koja je gledateljima navedena prije samog početka.«

Film je zapravo snimljen još prije šest godina. Zašto se tako dugo čekalo na premijeru?

Naš je film snimljen prije 6 godina i imao je pretpremijeru, ali samo stare, radne verzije. Nakon nekoliko mjeseci me je prijatelj *Josip File* pozvao na ekspediciju kroz Južnu Ameriku, pa kada je počelo njeno planiranje nisam imao mogućnosti posvetiti se u potpunosti završavanju »Prvog radnog dana«. Dakle, dogodila se i vrlo uspješna ekspedicija i došao sam u situaciju da pred sobom imam dva materijala, a za mene podjednako važna. Naravno, i iz drugih, pa i osobnih razloga, prolazile su godine ispunjene raznim aktivnostima i tako se dogodila i jedna mala projekcija za tuce ljudi one radne verzije filma o kojoj sam tada već jako malo razmišljao. Uhvatio sam sebe kako se čudim i smijem onome što smo bili uradili, jer sam čak zaboravio mnoge detalje! Dođe mi želja da ipak nekako pokušam izvesti montažu slike i zvuka do kraja... I mic po mic, probudila se u meni ponovno velika želja da to postane upravo ovako kako sada napokon i jest.

Priču vezanu uz »Prvi radni dan« proširili ste pokrenuvši istoimenu kontakt emisiju koja se emitira uživo iz studija lokalne TV K23? O čemu se tu

zapravo radi i koja je ideja ove emisije?

Želio sam naš film poduprijeti dodatkom po uzoru na holivudsku produkciju i emisije poznate pod nazivom »Kako je snimano...«, s tim da smo se u ovom slučaju poigrali parodijskom metodom i vrlo sam zadovoljan učinkom. Planiram da u budućem izdanju DVD, pokraj engleskog titla, sadrži baš i ovu emisiju. Još sam htio iskoristiti nekoliko minuta iz nje za stvarni početak sasvim novog filma. Pokušaj je imao odlične aspekte, ali trenutačno nisam uvjeren da će doista tako početi novi film, iako smo u svakom slučaju bogatiji za to iskustvo pa će možda neki novi film imati još bolji zamajac.

Kakav je budući život »Prvog radnog dana«? Hoće li biti prikazivan u drugim gradovima, na festivalima?

Sigurno ću nastojati jeftinim pristupom plasirati film publici, na isti niskobudžetni način kao što smo ga i napravili. Već sam iznenađen koliko se pozornosti može osvojiti internetom i drugim jeftinim sredstvima. Krajem ožujka će biti premijera u inozemstvu, odnosno u Zagrebu, gdje sam pozvan kao gost, a to ću iskoristiti da malo odem i teta u

posjet. Eto kako se spajanjem lijepog i korisnog može postići puno više nego silom i novcem. Na Facebooku sam napravio grupu, a na YouTubeu playlistu »Prvi radni dan«. Promocija DVD-a je 21. ožujka u subotičkom Platou, a tim povodom ćemo imati i filozofsku (estetičku) tribinu i konferenciju za medije, nakon čega će prijatelji iz benda »Omladinac 11« održati koncert. Napominjem kako ovaj bend ima korijene još iz našeg filma jer članovi u njemu glume, i kao glazbu za odjavnu špicu sviraju obradu »A Hard Days Night« od The Beatlesa. Dakle, nadam se da će »Prvi radni dan« u dolazećim godinama stalno stizati do nove i nove publike, jer će biti preveden na razne jezike kanalima koji se smatraju piraterijom, a u ovom slučaju autorska prava našeg filma nemaju takvu zabranu.

Početkom 90-ih osnovali ste svoju nezavisnu filmsku kuću »Ulješura pictures«. Koliko ste dosad snimili filmova i koji vam je posebno drag?

Napravio sam desetak kratkih filmova i glazbenih i TV spotova, pa i radijskih emisija, i kad me već pitate što bi mi bilo posebno drago izdvojiti ću samo »Europa preko plota« *Želimira Žilnika*, gdje sam imao čast biti potpisan kao asistent režije. Inače, sada neću izdvajati

niti jedan svoj posebni rad, jer ih doživljam kao jedinstven skup u kojem se međusobno nadopunjuju elementi, a i lakše mi je tako vam odgovoriti...

Kako doživljavate nadimak »subotički Peter Jackson«?

Tko je to? Ma, šalim se! Ne vjerujem da će mi to zaživjeti kao nadimak, mada je zanimljiva asocijacija. Mog pokojnog djeda su zvali 'bać Števo' a prdačno ime moje familije je 'Brnić', e to već ima težinu. Kad sam bio mali dio rodbine me je zvao 'Pipan', a pokojnog ujaka, koji se isto zvao Stipan, ljudi su zvali 'Pićo', a imenjak mi je i poznati harmonikaš 'Markuš Cipa'. Dakle onaj nadimak nema veze s mojim imenom. Najbolje da me zovete Stipan – jer tako se i zovem, fala lipo!

još ne razmišljaju u kategorijama budžeta i profita, oni su za mene najobjektivniji kritičari.

Kakva je, po vašem mišljenju, pozicija neovisne umjetničke produkcije u Srbiji?

To je tema koja je – najčešće, uglavnom i nažalost – ili politička ili antipolitička. Ne želim se petljati u rasprave te vrste pa da me samo boli glava bez svrhe. Znam da ću nastaviti kako budem mogao »voditi svoju politiku«, jer sam vidio u prethodnim godinama, sve do sada, da sam tada na kraju krajeva miran. Naravno, ono što uradim nije bez pogrešaka, ali što se mene tiče nema problema! Čak me i one nadahnjuju za nove stvari. Međutim, ako se nekom drugom sviđa moj neovisni trud, to me iskreno raduje... Pa, i ja volim

što rade mnogi drugi ljudi.

Osnivač ste Jugoslavenskog festivala jeftinog filma (JFJF), koji se nekoliko godina zaredom, od 1998. do 2001., održavao u Subotici. Kako danas gledate na taj festival?

Sve u svoje vrijeme... To su bile teške godine i nakon jednog desetljeća vidim kako je kod mnogih sačuvano lijepo sjećanje na JFJF. Bio je super! Šalim se... Na primjer u Hrvatskoj sada postoji RAF (Revija amaterskog filma u Zagrebu) koji je počinjao u vrijeme kada je JFJF već bio omiljen. Takve stvari se pojavljuju i nestaju, a JFJF je otišao u povijest. Počivao u miru!

Radili ste sa Želimirom Žilnikom, išli na turneju s Dušanom Makavejevom. Što ste

naučili od ove dvojice čuvenih filmaša?

Iskustva su od pečenja palačinki do provođenja reda. Kalibar takvih ljudi može nekome mnogo značiti kada oni svoj autoritet pretoče u riječi i djela podrške i ohrabrenja, dakle na međuljudskom planu postoji snažan temelj koji je dobar za podlogu stvaranja. Sjetio sam se još jedne takve osobe: pokojni profesor filozofije dr. *Lazar Vrkić*, koji je bio član žirija na JFJF-u i kao svom bivšem studentu tada mi je rekao takve riječi koje same svojim tonom daju čvrstinu kao kada te neko uhvati pod ruku da ti da oslonac.

U posljednje vrijeme »profesionalno« igrate on-line poker? Jeste li u plusu ili minusu?

Nedavno je niskobudžetni horror »Paranormal Activity«, koji je koštao svega oko 15 tisuća dolara, zahvaljujući internet-skim socijalnim mrežama, ušao u kino distribuciju i zaradio milijune na box-officeu. Kakva je po vašem mišljenju budućnost niskobudžetnog filma, posebice ovdje u Srbiji, odnosno regiji?

Odgovoriti ću samo u svoje ime: nemam želju da film zaradi »nova« jer bi onda raznim ljudima bilo samo to najvažnije. Čak želim da ovaj film ama baš ništa ne zaradi i da se zato lakše sviđa ljudima. Možda će netko pomisliti: »Vidi, ovi nisu ništa ni potrošili ni zaradili, baš me zanima što su to napravili.« Raduje me što vidim da se djeci sviđa film, a kako oni

Zagrebačka projekcija

»Prvi radni dan« Stipana Milodanovića bit će prikazan idućeg tjedna, u petak 26. ožujka, u Zagrebu u Kino klubu »Grič« (Jurišićeva 6). Početak je u 16 sati.

Što je s materijalom za film »Putevima Tibora Sekelja«, putopisom s vaše ekspedicije kroz Južnu Ameriku?

Na sigurnom je, hvala na pitanju. Polovicom travnja u subotičkom Gradskom muzeju bi trebala biti obilježena petogodišnjica od našeg povratka u Suboticu, za to planiram prikazati reprezentativne dijelove sirovog materijala. Mislim da će mi biti korisno čuti uzvratno mišljenje publike. Ako Bog da zdravlja imat ćemo jednoga dana premijeru i toga filmskoga putopisa.

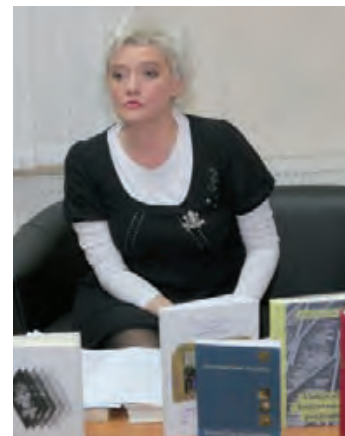
Suma sumarum – u plusu sam dovoljno, ali najvažnije mi je da sam naučio kroz tu igru neke nove pojmove i metode koji važe i u širem smislu i pomažu u životu. Na primjer; što je blef, upravljanje proračunom, strpljenje, predviđanje, odnos prema drugim igračima raznih vrsta i stilova... Važno je tu još mnogo što-šta, ali podvlačim – moramo se čuvati ovisnosti, jer tko i taj poker ne shvati kao istinsku igru, nažalost će brzo potonuti u kocku, a ona je na svoj način jako težak problem – kao i sve druge opasne ovisnosti. Nije za svakoga ni poker, ni jeftin film, ni filozofija. Međutim, ako znate da volite nešto kreativno što vas ispunjava onda preporučujem: udahnite duboko i »Punom parom naprijed!«, što je ujedno i citat iz filma »Prvi radni dan«.

Provokacija složenog projekta

*Za razliku od nekih drugih manjinskih zajednica u pokrajini, Hrvati u Vojvodini nemaju cjeloviti panoramski pregled svoje književnosti kao sustava – od bibliografije, preko valorizacije do kanonizacije * Izrada takvog projekta pretpostavlja timski rad i suradnju s institucijama u matičnoj državi*

Znanstveni kolokvij održan je u prostorijama Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata

Prof. dr. Helena Sablić-Tomić iz Osijeka

Ukoliko mjeri iskustva drugih hrvatskih regionalnih književnosti mogu biti korisna za osmišljavanje i ustrojavanje sustavnog književno-znanstvenog pristupa hrvatskoj književnosti u Vojvodini – pitanje je kojemu je bio posvećen četvrti po redu znanstveni kolokvij Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata održan u utorak, 16. ožujka, u prostorijama ove institucije. O ovoj temi, na primjeru hrvatske književnosti u Slavoniji, govorila je prof. dr. Helena Sablić-Tomić, književna teoretičarka i kritičarka, predavačica na Filozofskom fakultetu u Osijeku i dekanica Umjetničke akademije u Osijeku.

Ključna knjiga na kojoj je temeljila svoje izlaganje jest »Slavonski tekst hrvatske književnosti« iz 2003. godine, povjesnica slavonske književnosti od XII. stoljeća do kraja XX. stoljeća, koju potpisuje u koautorstvu s Goranom Remom. Također, glede ove teme značajna je i njezina suradnja s Hrvatima u Mađarskoj, budući da je upravo Ogranak Matice hrvatske Osijek 1998. godine objavio knjigu *Stjepana Blažetina* »Književnost Hrvata u Mađarskoj od 1918. do danas«.

VLASTITA SPECIFIČNA PRAVILA

Govoreći o radu na knjizi »Slavonski tekst hrvatske književnosti« Helena

Sablić-Tomić se osvrnula na kriterije koje su uspostavili glede uvrštanja autora, načina njihova čitanja, sačinjavanja periodizacije. »Prva etapa je popis, potom slijedi utvrđivanje dominantni u pojedinim dijelovima toga korpusa, zatim utvrđivanje kako se one referiraju u odnosu na nacionalni kontekst te na kraju sagledavanje po čemu smo mi specifični u odnosu na taj kontekst«, rekla je Helena Sablić-Tomić dodavši, kako je najbitnije napraviti vlastitu periodizaciju i specifične kanone, koje onda na argumentiran način treba staviti u širi kontekst.

Glede jezičnih pitanja, ona smatra da u cjeloviti književno-povijesni pregled o hrvatskoj književnosti u Vojvodini treba uvrstiti i autore koji pišu na dijalektu, te autore koji su u određenom razdoblju pisali na srpskom jeziku, ali su relevantni za valorizaciju u nacionalnom kontekstu.

Po njezinu mišljenju, ovaj projekt bi trebali zajednički realizirati Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata i Matica hrvatska – ogranak u Subotici. »Oni bi trebali napraviti jezgru, ali je nužno povezati se i to raditi u koprodukciji s institucijama u matičnoj državi, koje će tu građu moći staviti u širi kontekst, kao integralni dio sveukupne matične književnosti. Isto tako, važno je nadvla-

dati sentimentalizam i profilirati relevantne autore koji mogu korespondirati s autorima u nacionalnom kontekstu«, rekla je ona dodavši, kako ovakvi projekti ukazuju na specifičnosti hrvatskog identiteta, bez obzira gdje se on nalazio.

BROJNI DEFICITI

Ravnatelj Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata Tomislav Žigmanov je ukazao na deficite u planskom i organiziranom pristupu književnoj baštini i aktualnoj književnoj produkciji Hrvata u Vojvodini. Osim, kako je pojasnio, znanstveno utemeljenih (*Ante Sekulića* i *Jasne Melvinger*) i mahom esejistički intoniranih uradaka (*Geze Kikića*, *Lazara Merkovića*, *Bele Gabrića*, *Vojislava Sekelj*, *Milovana Mikovića*) još uvijek izostaju svestraniji književno-teorijski i književno-povijesni zahvati u književnost Hrvata u Vojvodini, kao cjelovitog i relativno samostalnog kulturnog fenomena. U tom smislu, ovaj znanstveni kolegij je poticaj otvaranju tog složenog pitanja, a ostalo će, kako kaže, ovisiti o kadrovskim i financijskim potencijalima.

Žigmanov je naglasio kako projekt izrade takvoga cjelovitog pregleda pretpostavlja timski rad – od

onih koji će prikupljati elementarne podatke, preko onih koje će te podatke obrađivati, do onih koji će ih moderirati. »Mi nemamo preveliko iskustvo timskog rada, nemamo dugotrajno iskustvo kada su u pitanju institucije, i za nadati se je da će se stvoriti pozitivna klima, te da će se, s inputima koje trebamo dobiti iz Hrvatske, ovakav projekt realizirati«, rekao je Žigmanov.

On je ukazao i na odsustvo infrastrukturne osnove za ozbiljniji pristup istraživanju ove teme unutar hrvatskog manjinskog kulturnog prostora. »Mi, primjerice, nemamo knjižnicu u kojoj bi se na jednom mjestu nalazila ta književna građa. Budući da nemamo Katedru za kroatistiku u Srbiji, te da nemamo studenata iz ovih krajeva koji studiraju kroatistiku, mi smo započeli razgovore sa sveučilištem u Osijeku da vidimo – može li naša književna baština i naslijeđe ući u diplomske i poslijediplomske radove njihovih studenata? Drugim riječima da, s obzirom na deficite koje imamo, uđemo u proces interesa, jer bojim se da još dugo nećemo imati pristojnu intelektualnu snagu da bismo uradili ono što Hrvati u Mađarskoj imaju. I nemamo ono što uz cjelinu ide, a to je stručna valorizacija«, rekao je on dodavši, kako su ovakve preglede vlastite književnosti napravile neke druge manjinske zajednice u Vojvodini.

D. B. P.

Vesna Parun

Priređuje: Miranda Glavaš-Kul

Vesna Parun, najistaknutija hrvatska pjesnikinja druge polovice 20. stoljeća rođena je na otoku Zlarinu u blizini Šibenika prije 88 godina. Otac Ante radio je kao općinski činovnik koji je često bio premještan i ostajao bez posla, zbog čega je brojna obitelj (četvero djece) živjela u prilično teškim uvjetima. Vesna je dobar dio djetinjstva i mladosti provela kod tete i tetka u Splitu, Biogradu na Moru i u Šibeniku. Osnovnu je školu završila na Visu, a gimnaziju je pohađala u Šibeniku i Splitu. Bila je odlična učenica koja se od 14. godine uzdržavala podučavanjem. Studij romanistike upisala je 1940. godine, prekinula ga je zbog rata i pobjegla u Split. Poslije završetka rata nastavila je studij na Filozofskom fakultetu u Zagrebu, ali je tada upisala čistu filozofiju. Studij prekida zbog teške bolesti (tifusa) i nesretne ljubavi koja je trajala još od 1938. godine. Od 1962. do 1967. boravila je u Bugarskoj gdje se udala, razvela i doživjela novi niz nedaća. Od tada je živjela uglavnom u Zagrebu i radila kao slobodna književnica. Pola je stoljeća proživjela u zagrebačkoj Dubravi, a svoj je skromni dom 2000. zauvijek napustila. Pjesnikinja zadnjih

godina živi u bolnici u Stubičkim Toplicama u dobrovoljnoj društvenoj i umjetničkoj izolaciji. Ondje je proslavila već sedam rođendana i napisala nekoliko knjiga. Samoću i »otpadništvo« od sadašnje kulture izabrala je sama, ne želeći se nikome klanjati. Sve u svemu, po njenim vlastitim riječima, provela je vrlo težak život, od djetinjstva nadalje, te je okušala više patnje i stradanja nego radosti. Prva je žena u hrvatskoj književnosti koja živi isključivo od književnosti i za književnost.

Zahvaljujući raskošnosti pjesničkog izraza, bogatstvu tema i motiva te stvaralačkoj plodnosti, ubrajamo ju među najpoznatije suvremene hrvatske pjesnike. U književnosti se javlja 1947. godine pjesničkim prvijencem znakovita naslova »Zore i vihori«. Ostatak će zapamćena jer je svojom prvim zbirkom razbila monotoniju tadašnje hrvatske poezije zamećući vjor nakon kojega će zasjati zora. Osnovne preokupacije njezine poezije su ljubav, ljepota, priroda, vječno pitanje života i smrti. Kasnijim zbirkama »Crna maslina, 1955.; Vidrama vjerna, 1957.; Ti i nikad, 1959.; Bila sam dječak, 1963.; Ukleti dažd, 1969.; Sto soneta, 1972.; i dr. razvila je svoju

Mati čovjekova

Bolje da si rodila zimu crnu,
o mati moja, nego mene.
Da si rodila medvjeda u brlogu,
zmiju na logu.
I da si poljubila kamen, bolje
nego lice moje,
Vimenom da me je dojila
zvijerka, bolje bi bilo nego
žena.

I da si porodila pticu, o mati
moja, bila bi mati.
Bila bi sretna, krilom bi
ogrijala pticu.
Da si porodila drvo, drvo bi
oživilo na proljeće.
Procvala bi lipa, zazelenio
šaš od pjesme tvoje.

Do nogu bi ti počivalo janje,
da si mati janjetu.
Da tepaš i da plačeš, razumjelo
bi tebe milo blašće.
Ovako sama stojiš i sama di-
jeliš muk svoj s grobovima,
Gorko je čovjek biti, dok
nož se s čovjekom brati.

osnovnu temu: ljubav, strasnu i samoprijegornu ljubav žene, nabijenu ponekad divljom čulnošću, a ponekad natopljenu smirenom emocionalnošću. Objavljeno joj je preko 60 knjiga poezije i proze i uprizorena su četiri njezina dramska djela. Ona stvara dulje od pedeset godina i već pripada književnoj povijesti, a još je uvijek aktivna. Za svoj je pjesnički rad primila značajne nagrade i priznanja. Zbirka »Pjesme« (1948.) nagrađena je Nagradom Matice hrvatske, a za zbirku »Crna maslina« (1955.) dobila je Nagradu grada Zagreba, a zbirka dječje poezije »Mačak Džingiskan i Miki Trasi« (1968.) dobila je nagradu »Grigor Vitez«. Vesna je Parun kao najuspješnija dječja pjesnikinja nagrađena Zmajevom nagradom Matice srpske u Novom Sadu (1972.), a 1970. u Parizu je dobila Diplomu za poeziju.

JEZIČNI SAVJETNIK

O Chelseaju

Piše: Miranda Glavaš-Kul

Utorak 16. ožujka odigrana je uzvratna utakmica Lige prvaka u kojoj je londonski Chelsea ugostio milanski Inter. Ukoliko pogledamo posvojne pridjeve uz naziv klubova, možemo vidjeti kako su oba kluba muškoga roda. Športski komentatori nerijetko, a na žalost i neki lektori, izvlače analogiju sa ženskim imenom Chelsea, kako se zove i keči bivšega američkoga predsjednika *Bila Clintona*, pa pogriješno tvore riječi od te imenice, ali i krivo sklanjaju naziv spomenutoga sastava.

Problem je umetanje suglasnika j u deklinaciji:

N Chelsea (izgovara se, grafijski pojednostavljeno: Čelsi)
G Chelseaja (Čelsija, a ne Čelse)
D Chelseaju (Čelsiju)
A Chelsea
V Chelsea
L Chelseaju
I Chelseajem (Čelsijem).

Korizmena duhovna obnova za djelatnike i volontere
Radio Marije Srbije

Napredovati u znanju, mudrosti i milosti

Jednodnevna duhovna obnova za djelatnike i volontere Radio Marije Srbije održana je 13. ožujka u Novom Sadu. Duhovnu obnovu je predvodio mons. *Stanislav Hočevar*, nadbiskup i metropolit beogradski, a sastojala se od zajedničke molitve časoslova, razmatranja, pobožnosti križnoga puta i svete mise. Misno slavlje je također predvodio nadbiskup Hočevar uz koncelebraciju ravnatelja programa Radio Marije Srbije mons. dr. *Andrije Kopilovića*, duhovnog asistenta Radio Marije Srbije vlč. *Roberta Erharda* i predstavnika Svjetske obitelji Radio Marije vlč. *Tadeusza Bienasza*.

Tijekom obnove bilo je prilike za svetu ispovijed, klanjanje pred Presvetim i razgovor. Nadbiskup Hočevar je u svom razmatranju istaknuo važnu ulogu sredstava informiranja danas i usporedio svećenika – komunikatora Božje riječi – s novinarima, napose s djelatnicima u Radio Mariji.

Na duhovnoj obnovi su sudjelovali djelatnici, kao i volonteri, Radio Marije iz Novog Sada i Subotice. Bio je to bratski susret radosti zajedništva. Slušatelji Radio Marije Srbije su također bili uključeni u jedan dio duhovne obnove koji se prenosio uživo na programu, kao što je nadbiskupovo predavanje, križni put i sveta misa.

Korizmena tribina u Somboru

Obitelj – slika Božja na zemlji

Na četvrtoj korizmenoj duhovnoj večeri organiziranoj prošloga ponedjeljka u »Kući pomirenja s Bogom« u Somboru, predavač o. *Vjenceslav Mihetec* govorio je o obiteljskom odgoju za vjeru i poziv.

Predavač je na samom početku izlaganja naveo kako je obitelj zajednica i slika nebeske obitelji, jer Bog je obitelj – Otac, Sin i Duh Sveti – nebeska obitelj koja ima svoj odsjaj na zemlji.

»Čovjek je jedan u dvije osobe – muškarac i njegova žena, vezani dahom Božje ljubavi, koji ih povezuje u jedno. Bog je jedan, trojstven, vezan ljubavlju. Dakle, slika Božja je čovjekova obitelj na zemlji«, rekao je o. Vjenceslav te je nastavio govoriti o jednoj drugoj obitelji, o Crkvi, jednako značajnoj obitelji koju je osnovao Isus. Upozorio je potom na čovjekovu sklonost prema pobožanstvenju. Stoga je Isus rekao »Tko više ljubi oca ili majku nego mene, nije me dostojan«, jer čovjek je sklon pobožanstveniti samog sebe, osobu pokraj sebe ili skupinu.

Otac Vjenceslav je u nastavku govorio o dvjema vrstama obitelji: patrijarhalnoj i nuklearnoj. U patrijarhalnoj obitelji vidljivo je veće zajedništvo. Zaduženja su imali djeca, starci, svi članovi obitelji, svatko je znao svoj zadatak i međusobno su se pomagali, ali bila je tu i silna povezanost s Bogom, molitva je imala svoje mjesto.

Kada je govorio o nuklearnoj obitelji, otac Vjenceslav je naveo kako industrijalizacija ima svoj odraz u obitelji. Čovjek je sve manje u obitelji, nema vremena za svoju obitelj. Stoga i naziv »nuklearna«, jer se obitelj sastaje u nuklearnim trenucima, toliko malim, sitnim, da je pitanje kako se uopće mogla održati do danas na takav način. Ali, on tvrdi da duhovnih zvanja ima jednako, u obje spomenute obitelji, premda mnogi smatraju da ih je više bilo u patrijarhalnoj, jer »ne ovisi to o čovjeku, već o Bogu koji izabire«.

Na koncu je otac Vjenceslav spomenuo i župne zajednice, koje su ustvari obiteljske zajednice. Govorio je i o majčinskoj ulozi Crkve, koja je i djevica i majka, baš kao i Blažena Djevica Marija, te je govorio o važnosti kršćanskog stava svakog vjernika, čvrstog stava gdje krštenici uvijek trebaju biti dosljedni u svom kršćanskom pozivu.

Na koncu ove duhovne večeri o. Vjenceslav Mihetec svima je poželio puno vjerničke hrabrosti, zrelosti i provođenja vjere u djelo.

Z.Gorjanac

U susret događajima

- 19. ožujka (danas) – Blagdan Sv. Josipa
- 20. ožujka – Hodočasnički križni put mladih - Subotica i okolica
- 21. ožujka – Pobožnost križnoga puta na subotičkoj Kalvariji u 15 sati - predvode mladi
- 21. ožujka – Tribina mladih u 19 sati u Katoličkom krugu u Subotici
- 25. ožujka – Blagovijest
 - Kršćanska tribina grada Subotice u 20 sati u Katoličkom krugu.
- Gost-predavač pater Božidar Nagy, isusovac iz Zagreba
- 28. ožujka – Cvjetnica
 - Pobožnost križnoga puta na subotičkoj Kalvariji u 15 sati – predvode obitelji
- 1. travnja – Veliki četvrtak
- 2. travnja – Veliki petak – u 10 sati križni put na subotičkoj Kalvariji
- 3. travnja – Velika subota – blagoslov jela i obred Uskrsnuća Gospodinova
- 4. travnja – Uskrs – Vazam

U sklopu devetnice u čast sv. Josipa, koje su održane u župnoj crkvi sv. Roka u Subotici, subotički biskup mons. *Ivan Penzeš* blagoslovio je obitelji koje očekuju dijete

SVETI JOSIP PRAVEDNI

Genijalac u duhovnom pogledu

Piše: mons. dr. Andrija Kopilović

Danas je blagdan Svetoga Josipa. Zaštitnika doma i domovine. U ovom svom razmišljanju poslužit ću se jednim nadahnućem koje sam nedavno čitao kod profesora *Ivančića*. Slijedim tok njegovih misli: Uobičajeno je svece promatrati kao izvanredne, neobične i pomalo čudne ljude. Kad kažemo nekome da je svetac, tada mislimo da je on toliko pravedan, pošten, krepstan i pobožan da to izaziva poštovanje i divljenje, ali i podsvesnu odbojnost. Sveci su stavljeni na oltar. Njima se u čast prave kipovi, služe liturgijske službe, njima se vjernici obraćaju u molitvi, časte njihove sličice, mole ih za zaštitu. Jedni su sveci zagovornici uspješnih poslova, drugi putovanja, treći bolesnika, jedni su zagovornici za djecu, drugi za domaće blago, jedni za urod njiva, drugi za brak, za obitelj, jedni za dobar porod, za slogu među ljudima, za psihički bolesne i tome slično. To sve rezultira uvjerenjem da su sveci božanski, neobični ljudi. Oni kao da ne spadaju u naše sfere, kao da nisu živjeli na zemlji ili kao da nemaju ništa s našim svagdašnjim životom. Tako su, nažalost, sveci postali suprotnost od onoga što se njihovim proglašenjem svetima htjelo. Naime, Crkva je htjela dati ljudima uzor kako da svi postanemo sveti, a ne da se svecima samo mole za zemaljske, sitne potrebe. Nastao je rascjep, i stoga jedva kakva mogućnost da sveci budu uzor, da bi ih netko od ljudi pokušao nasljedovati. Oni se čine nedokučivima, pompoznošću naših slavlja njima u čast odijeljeni su od nas, pa nitko i ne pomišlja da bi trebao biti kao oni. Gledamo li pak živote svetaca, vidimo da u njima nema ništa što bi stvorilo takav mentalitet.

BEZ VELIKIH GOVORA I VELIČANSTVENIH DJELA

Sveti Josip je bio jednostavan, pozadinski čovjek, radnik, tesar komu je u dio palo da bude hranitelj Isusa Krista i Blažene Djevice Marije. Nema u njegovom životu velikih govora, veličanstvenih djela. On nije vodio neku ustanovu ili činio socijalnu i duhovnu obnovu u ljudima. Nije bio poznat čovjek niti u bilo čemu izvanredan. Ili bolje, izvanredan je bio samo u tome što je bio spreman raditi po savjesti, što je bio spreman činiti onako kako je Božja volja. On je, prema vjeri Crkve, odlučio živjeti u braku, ali bez bračnih odnosa i djece. Bog mu je prekrizio te planove. Bog je htio da njegova zaručnica, snagom stvarateljskog duha Božjega, utjelovi i rodi Spasitelja ljudske povijesti, te da Josip bude hranitelj, zakonski otac i odgojitelj tog djeteta. Isus nije njegovo dijete, ali niti od njega posvojeno dijete. To je dijete njegove zaručnice, ali ne snagom njegova braka, niti bilo kojeg čovjeka, nego samoga Boga.

Nije bio poznat

čovjek niti u bilo

čemu izvanredan. Ili

bolje, izvanredan je

bio samo u tome što

je bio spreman raditi

po savjesti, što je bio

spreman činiti onako

kako je Božja volja

Drugim riječima, Josip nije bio velik u ljudskom, materijalnom pogledu, ali je bio genijalan i velik u duhovnom pogledu. On je vjerovao da Bog može istom snagom kojom je stvarao gene, stanice i živote ljudi, svoga Sina utjeloviti u krilu njegove zaručnice. On je povjerovao da se u njegovu braku s Marijom treba roditi Spasitelj čitavog svijeta. On je pristao na nešto takvo, što je bilo nevjerovatno za ljudski rod. On je, dakle, bio čovjek genijalne vjere. Za njega kaže evanđelje da je bio pravednik. A pravednik je čovjek koji hodi s Bogom, kaže Stari zavjet.

OSEBUJAN UNUTARNJI ŽIVOT

Uz svoj tesarški i stolarski rad Josip je bio vjernik. On je znao moliti i čitati Sveto pismo, on je pristao Bogu biti prijatelj, da s njime druguje, da vrši njegovu volju i da Bog po njegovu životu čini svoja djela. Josip je bio toliko spreman Bogu vjerovati da nije sumnjao ni onda kada mu je Bog govorio u snovima. Bog mu je u snu rekao da uzme Mariju za svoju ženu i da se ne boji onoga što je u njoj začeto. Onda mu je također priopćio da ustane, uzme Mariju i dijete i ode u Egipat, i da se također u određeno vrijeme vrati iz Egipta i nastani u Nazaretu.

Drugim riječima, Josip je bio dobro upućen u Božje govore i drugovanja s ljudima. On je znao ocijeniti koji mu to duh govori, a to znači da je bio čovjek pobožan, da je znao razlikovati duhove i uvijek ići pravim putem.

Gledajući izvana, čini nam se da je Josip sasvim običan čovjek bez velikih svetačkih dimenzija. No, gledajući iznutra, on pred našim očima izrasta kao jedan od najvećih pravednika Staroga zavjeta. On je očito imao duboki, raznovrstan, bogat i osebujan unutarnji život. Takve pravednike, muževe i starce nalazimo među radnicima, tesarima, ribarima, seljacima i intelektualcima. Ima ljudi koji su izvana čestiti, pravedni i radini, a iznutra su tako uronjeni u Boga i duhovnu stvarnost da nas njihove riječi pogađaju kao proročki govori. Sveti Josip je stoga blizak takvima i oni ga razumiju. Nikakvo čudo da su i naši preci u Hrvatskom saboru svojevrstno Josipa izabrali za zaštitnika Hrvatskoga naroda. Pokraj sve jednostavnosti na izvanjskom planu i genijalnosti na duhovnom planu Josip je blizak našem čovjeku, on jednako nadahnjuje intelektualca, političara, seljaka, radnika, bogatog i siromašnog, neukog i učenog. Josipov život danas stoji pred nama kao veličanstveno duhovno umjetničko djelo. Diveći se njemu, gledajući kako je živio, mi postajemo plemeniti, sposobni i sami biti umjetnici života, ali i stvarati za novi život.

Prijedlog za nedjeljni ručak

... i još po nešto...

TOPLO PREDJELO - RIBLJA JUHA

Potrebno: 2 litre vode, ½ kg bijele ribe (miješane), nekoliko zrna papra, 1 veća mrkva, 1 peršinov korijen i list, 3-4 čena češnjaka, 1 lovorov list, 1 del maslinova ulja, malo soli, mljevenog papra i malo vegete.

Priprema: Očistiti i oprati sve povrće, te ga staviti u lonac s vodom da se napola prokuha. U vodu uliti maslinovo ulje, dodati očišćenu i opranu ribu, te pustiti da se kuha. Kada je riba kuhana, izvaditi je, a juhu procijediti. Ribu očistiti od kostiju i kože, te ju izmrviti i vratiti u juhu. Dodati isjeckani peršinov list, sol, mljeveni papar i vegetu, te je kuhati još koju minutu.

GLAVNO JELO - FILETI LOSOSA S KRUMPIROM

Potrebno: 2 zamrznuta fileta lososa (od po 250 g), 800 g krumpira, 1/2 vrećice majčine dušice, sol, papar, 4 žlice ulja, 1-2 žlice soka od limuna, grubo mljeveni papar.

Priprema: Filete lososa odmrznuti i ostaviti da se ocijede. Krumpir oguliti, oprati i grubo naribati.

Oprati majčinu dušicu, posušiti je i iskidati listiće. Preko

krumpira staviti začinsko bilje, a na kraju posoliti i popapriti. Zagrijati dvije žlice ulja u tiganju, te pržiti krumpir stavljajući po tri žlice naribanog krumpira u jednu porciju, pritisnuti žlicom i pržiti uz povremeno okretanje dok ne dobije smeđu boju. U međuvremenu oprati filete lososa, dobro iscijediti od vode i prosušiti kuhinjskim ubrusom. Ribu posoliti, popapriti i preliti sokom od limuna. Na ostatku ulja pržiti filete 4-5 minuta na tihoj vatri uz povremeno okretanje. Krumpir posušiti od ulja i služiti kao prilog uz ribu.

DESERT - BUNARSKO TIJESTO

Potrebno: 1 šalica mlijeka, 1 kvasac, 2 jaja, 1 vanilin šećer, glatko brašno koliko primi tijesto i kristal šećer.

Priprema: Mlako mlijeko sipati na već razmrvljen kvasac i šećer, te dodati jaja, brašno i vanilin šećer. Sve skupa zamijesiti i ostaviti nekoliko sati (ili preko noći) u hladnjaku (tijesto prekriti providnom folijom ili vrećicom).

Od tijesta praviti »kobasice« i stalno ih valjati u kristal šećeru. Tijesto se ne posipa brašnom, nego se na radnu površinu (dasku) stalno sipa šećer i na toj »slatkoj« površini se pravi valjkasti oblik promjera oko 2-2,5 cm. Rezati na komadiće duljine oko 6-7 cm i saviti ih u oblik potkovice. Tijesto peći u zagrijanoj pećnici dok ne dobije smeđu boju.

SVJETSKI DAN VODA OBLIJEŽAVA SE SVAKE GODINE 22. OŽUJKA

Voda – izvor života

Da je bez vode život nemoguć, jasno je svima. O vodi, koja tvori čak 65 posto našega organizma, ovisi naše zdravlje. Prirodna i čista voda postaje sve nedostupnija, pa zato potrebu za tekućinom sve više zadovoljavamo negaziranom ili gaziranom vodom u bocama.

Svjetski dan voda obilježava se svake godine 22. ožujka, a ovogodišnja tema je kvaliteta vode, pod sloganom »Čista voda za zdrav svijet«.

Prve važne preporuke o problemima vezanim za vodu i vodne resurse bile su formilirane na konferenciji Ujedinjenih naroda o vodama koja je održana 1977. godine u Mar del Plati (Argentina). Nakon konferencije Ujedinjenih naroda o okolišu i razvoju u Rio de Janeiru, Opća skupština UN je rezolucijom od 22. veljače 1993. odlučila da se 22. ožujka svake godine obilježi kao Svjetski dan voda i da se na taj dan, diljem svijeta, posebno skrene pozornost na probleme vezane za vodu i vodne resurse, s tim da se svake godine obilježava uz drugi moto. Svakog dana prosječno kućanstvo potroši nekoliko stotina litara vode, dok jedan od šest ljudi na Zemlji nema dnevnih 20-50 litara osigurane svježe vode, a svakodnevno od

OČNA KUĆA
optika i ordinacija
na jednom mjestu

 551-045

Subotica
Maksima Gorkog 20
KOD GLAVNE POŠTE

RADIO MARIA

NOVI SAD 90,0 MHz - SUBOTICA 90,7 MHz
SOMBOR 95,7 MHz - PLANDIŠTE 89,7 MHz
LESKOVAC 107,4 MHz

Kontakt:
NOVI SAD
Koste Abraševića 16
Redakcija: 021/4790529
Program: 021/4790464
SMS: 063/598441
radiomarija.srbija@gmail.com
www.radiomarijasrbije.org

Kontakt:
SUBOTICA
Starine Novaka 58
Redakcija: 024/692255
Program: 024/692259
SMS: 063/445523
mariaradio@tippnet.rs
www.mariaradio.rs

POMOZITE RADIO MARIJI!

Broj računa: 160-324873-16
Banca Intesa a.d., Prima: Udruženje Marija,
21000 Novi Sad, Koste Abraševića 16

Dobro nam došlo proljeće!

Drugi čitatelji Hrkovog kutka, u ovome vam broju donosimo i naš podlistak koji je namijenjen upravo vama. Iako je još uvijek hladno i često nam se ujutro čini kako je zima tek počela, proljeće nam stiže, ako ne drugačije – onda bar kalendarski. Svi se nadamo kako će ono zapravo i doći, te kako će nas sunce ugrijati.

Vjerujem je da svi znate kako je proljeće jedno od četiri godišnja doba, koje traje od 21. ožujka, pa travanj, svibanj i dio lipnja, do 21. Na prvi nadnevak proljeća dan i noć jednako traju i to se zove proljetna ravnodnevica. Postoje tri razdoblja kroz proljeće: pretproljeće počinje u vrijeme pojavljivanja proljetnica, često zvanih »vjesnici proljeća«; rano proljeće

je razdoblje kad se pojavljuju cvjetovi i listići na drveću, a pravo proljeće je razdoblje u kojem lista mnoštvo listopadnog drveća. Neki od najpoznatijih vjesnika proljeća su visibaba, ljubica, jaglac, šafran i šumarica. Ove vjesnike proljeća možete pronaći na poljanama, livadama, pa i uz put na travnatim površinama. Nadam se kako ćemo ih svakim danom imati sve više, te kako će nas proljetno sunce što prije ogrijati.

Svjetski dan voda obilježavamo samo jedan dan nakon kalendarskog dolaska proljeća, dakle 22. ožujka. Mislim da svi znamo kako je voda sastavni dio svakog života i da bez nje nema opstanka. Zato, dragi moji, čuvajte okoliš i štedite vodu.

Željka V.

EKOLOŠKI KVIZ »LIJEPNA NAŠA«, PULA 2010.

Po prvi put sudjelovali i gimnazijalci

Državno i svehrvatsko natjecanje Ekološkog kviza »Lijepna naša« održano je ove školske godine po sedamnaesti put u Puli, od 12. do 14. ožujka 2010. godine. Na natjecanju su sudjelovali učenici osnovnih i srednjih škola iz Republike Hrvatske i Federacije BiH, a već treću godinu i učenici iz hrvatskih odjela iz Vojvodine, te drugi put učenici hrvatskih škola iz Mađarske. Sudjelovalo je 40 osnovnih i 27 srednjih škola. Učenici su se ravnopravno natjecali u znanju iz nekoliko školskih

predmeta koji svojim gradivom zaokružuju sadržaje iz područja zaštite prirode i okoliša (ekologije) i vjeronauka.

Na ovogodišnjem natjecanju hrvatske odjele iz Vojvodine predstavljali su učenici iz dviju osnovnih škola – OŠ »Matija Gubec« iz Tavankute s dvjema natjecateljskim ekipama i OŠ »Matko Vuković« iz Subotice – i po prvi put jedna srednja škola – Gimnazija »Svetozar Marković« iz Subotice.

Natjecatelji hrvatskih odjela iz Vojvodine u Pulskoj areni

19. ožujka 2010.

Predstavnici iz Vojvodine

Svaku ekipu predstavljala su po 4 učenika i to po jedan učenik od 5. do 8. razreda osnovne škole i po jedan učenik od 1. do 4. razreda srednje škole. Učenici koji su predstavljali OŠ »Matija Gubec« su: *Hrvoje Benčik, Jasmina Šimić, Renata Remeš, Nikola Stantić, Maša Moravčić, Martina Stantić, Tanja Gurinović, Dragana Orčić* i njihovi mentori *Branko Stantić, Miroslav Stipić* te ravnateljica škole *Stanislava Stantić-Prčić*. U ime OŠ »Matko Vuković« bili su učenici: *Mario Kujundžić, Korina Francisković, Karla Rudić, Luka Bačić* i njihova mentorica *Andrea Erdelji*. Ekipu Gimnazije »Svetozar Marković« predstavljali su *Marko Tumbas, Snežana Nović, Ivana Rudić, Nevena Balažević* s mentorom *Zoranom Nagelom*.

Program županijskoga natjecanja sastojao se od: power point prezentacije (prikaz ostvarenog praktičnog rada učenika pod motom »Istražili smo – uradili smo – predložimo«), pisanog dijela (test) i usmenog dijela.

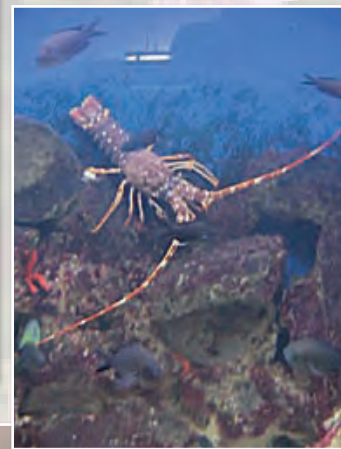
Najbolja prezentacija iz Tavankuta

Ekipa su postigle zavidan uspjeh. Ekipa »Čista soba« OŠ »Matija Gubec« iz Tavankuta osvojila je nagradu za najbolju power point prezentaciju, osvojivši maksimalni broj bodova. Nagrada će im biti uručena na svečanosti dodjele nagrada u Zagrebu. U generalnom plasmanu ekipe OŠ »Matija Gubec« iz Tavankuta osvojile su 14. i 18. mjesto, ekipa OŠ »Matko Vuković« Subotica 17. mjesto. Na razini srednjih škola Gimnazija »Svetozar Marković« iz Subotice zauzela je 15. mjesto.

Povjerenstvo kviza dodijelilo je svim natjecateljima pohvalnice, a mentorima zahvalnice za sudjelovanje i potporu natjecanju, kao i prigodne darove. Svim sudionicima natjecanja omogućen je obilazak Pule uz stručno vodstvo i posjet akvariju. Sudionici su bili smješteni u hotelima »Histria« i »Palma« u turističkom naselju Verudela kraj Pule.

Sudjelovanje na ovome natjecanju našim školama omogućila je Udruga »Lijepa naša«, pod pokroviteljstvom Agencije za odgoj i obrazovanje i Hrvatskog nacionalnog vijeća.

Nikola Stantić, 8. a razred, OŠ »Matija Gubec« Tavankut

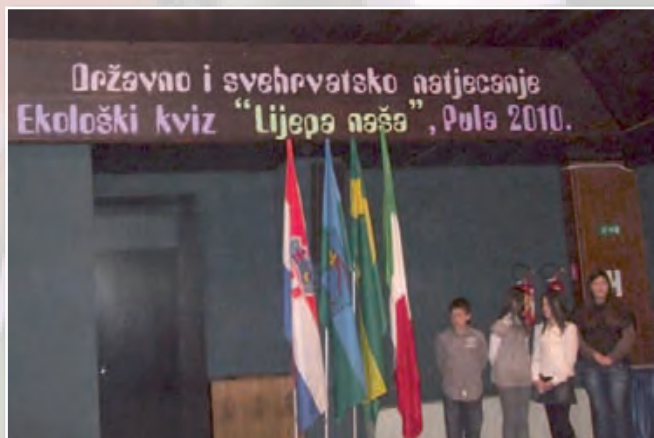

OŠ »VLADIMIR NAZOR« IZ ĐURĐINA

Otvorena vrata škole

Prošle je godine pedagoginja OŠ »Vladimir Nazor« iz Đurđina, *Margareta Ursal*, došla na ideju da otvorimo vrata škole roditeljima, točnije da ponudimo roditeljima mogućnost vidjeti svoje dijete za vrijeme nastave. Iako je ideja možda neobična, i djeci i roditeljima je bilo zanimljivo, roditelji su se ujedno podsjetili svojih školskih dana provedenih u klupama. Kako su učitelji bili oduševljeni tom idejom, rado su i ove školske godine pristali, na ovakav način, upoznati roditelje sa svakidašnjicom svoje djece. Ovoga puta vrata škole su bila otvorena dva dana, u četvrtak i petak, 11. i 12. ožujka. Svaki dan po tri učitelja ove škole rado su prihvaćali roditelje u svoje učionice. Za razliku od prošle školske godine, ove se godine više roditelja odazvalo pozivu. Bilo je divno gledati ovaj neobičan prizor – kako roditelji ulaze u učionicu zajedno sa svojom djecom. Sada je ovo već postalo praksa đurđinske škole, pa se nadamo da će se nastaviti i iduće godine.

Sanela Kolar

PRIČA O FOTOGRAFIJI

Piše: Stanka Čoban

Moj dida Mata

Kada nam u ruke dođu ovakve fotografije, prva misao koja nam prođe kroz glavu je »ma, fotografija kao i svaka druga« – grupa austro-ugarskih vojnika u trenutku predaha, ništa osobito, ili, »zašto da je gledam kada se ionako nikoga ne mogu sjetiti, nikoga više ne prepoznajem« i slično. No, kada se malo bolje zagledamo u ta lica, pronalazimo među njima nekog svog dragog i bliskog. Još kada se na poledini mogu pročitati ovakvi rukopisi i poruke, sjećanja polako naviru.

Jedan od ovih austrougarskih vojnika je *Mata Filipović* – dida *Mata*, brkati dobričina, kojega život nije baš uvijek mazio (na slici sjedi prvi s lijeva). Sin jedi-

nac iz, u ono vrijeme, dobrostojeće obitelji odlazak u rat nije baš lako podnio. Kod kuće je ostavio mladu suprugu i roditelje kojima je bio osobito privržen, što se može zaključiti iz prvih nekoliko redaka ovog neobičnog pisma »Faljen Isus moji roditelji«. Suprugu tek na kraju pozdravlja. »Sad vam šaljem sliku da vidite kako izgledam«, što navodi na misao kako je kod kuće bio zasigurno davno.

Iz rata se vratio živ i zdrav. Rat je završio, život je krenuo svojim uobičajenim tijekom. Uz svakodnevne zemljodjelske poslove, svjestan Hrvat, dida *Mata* se uključio u Hrvatsku seljačku stranku i pomalo politizirao. O ratu nije volio pričati, ali o politici, sastancima, *Stjepanu Radiću* – uvi-

jek. Zimi, kada se na salašu upali petrolejka, posjedali bi u zapećak, a on bi započinjao priče o svojim susretima i putovanjima u Zagreb, Miholjac, Vukovar, Turopolje. Slike su iz njegovih priča oživljavale, a on kao da je htio dobro ih usaditi u naše male glavice – da nikada ne zaboravimo tko smo, što smo i čiji smo. U tome je uspio.

Uz »liječ« i »micu« pripovijedao je o teškom životu poslije drugog rata. O teškom radu, obavezi, zatvoru. »Sve smo morali dati, ostalo nam je samo ono što smo sakrili. A bila nas je puna kuća.« Da su ga već pred zid

stavili zbog konja i čabrice masti (ili možda zbog nečeg trećeg) nije volio pripovijedati. No, njegov je svijet bio salaš, konji, plug i zemlja. Dobričina, već u poznim godinama, najviše je volio biti na salašu. A i mi s njim. Sami s didom na salašu – to je bio život. Torte su se pekale u zidanom štednjaku, ovce su se jagnjile, vatra se gasila na ledini, vrbovi štapovi se šarali, krave se čuvala, pjesme se pjevale, od oblaka se slike pravile. Grožđe se bralo, vino se pravilo, kartalo se – varalo se, brkove češljalo, »divanilo se«, šokački, da se ne zaboravi! Kod dide i s didom sve se moglo i sve se smjelo. Na salašu! A nedjeljom kod kuće, sve se moralo. Rano ustati, papuče naviksati, na misu ići, prije ručka zajedno moliti. Učiti, u školu ići, dobri đaci biti. Takav je bio moj dida *Mata*. Običan seljak, a veliki čovjek.

I zato, kada nam u ruke dođu ovakve fotografije, nemojmo ih tek odložiti. Zagledajmo se malo bolje u njih i zapišimo sjećanja na draga nam lica. Jer sjećanja blijede brzo, tisuću puta brže nego ovakva slova na fotografiji napisana mastiljavom olovkom davne ratne 1917. godine. Tko bi rekao?

www.supijace.co.rs

OD NJIVE DO TRPEZE.

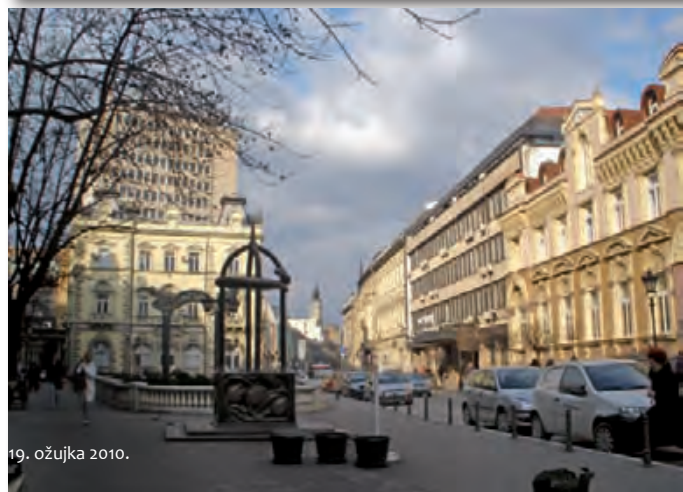

JKП СубОТІЧКЕ ПІЯЦЕ
Szabadkai Piacok KK
JKP Subotičke pijace

Novi Sad

19. ožujka 2010.

U NEKOLIKO REDAKA

Hladno-toplo

Vrijeme se posljednjih tjedana »ponaša« po sustavu hladno-toplo, jer je čas bio minus i snijeg je napadao, a za dan-dva je već bilo više od deset u plusu. Baš kao što to sve češće biva u svakodnevnom životu koji nas je proteklih godina naučio na brojne skokovite promjene. A mi bismo malo da predahnemo u »zlatnoj« sredini, bez šokova i hladno-toplih skokova.

FOTO KUTAK

Mačka na auto krovu!

KVIZ

Sandra Bullock

Za koji je film Sandra Bullock dobila Oscara za najbolju žensku ulogu?

A za koji je film dobila Zlatnu malinu kao najgora glumica u 2009. godini?

Koja su prva tri filma koja su je proslavila?

Kako se zvala njezina majka i što je bila po zanimanju?

U kojem je europskom gradu živjela Sandra Bullock?

Kako se zove njezin suprug?

Blind side.
All about Steve.
Demolition man, Speed, While you were sleeping.
Helga D. Meyer – njemačka operna pjevačica.
Nürnberg (Njemačka) do 12. godine.
Jesse G. James.

VICEVI

Ulazi haker u mesnicu i zatraži pola kilograma mesa.

- Da vam narežem?
- Ne, nego mi stavite na flash!

Zatraži haker pozajmicu od svog kolege:

- Posudiš mi 1000 dinara?
- Evo ti 1024, neka bude okruglo!

Pita haker sina:

- Kako kaže maca?
- Mijau, mijau - odgovara mališa.
- A kako kaže miš?
- Klik, klik...

NOGOMET

Srbija – Hrvatska 1:5

SUBOTICA – Mladi nogometaši Hrvatske U-16, u drugom od dva prijateljska susreta igrana prošlog tjedna u Subotici, dostojno su se pobjedom od 5-1 na Gradskom stadionu revanširali vršnjacima iz Srbije za poraz u prvom susretu odigranom na stadionu NK Bačke (1-2). Izabranici *Ivana Gudelja* pokazali su znatno bolju i zreliju igru u uzvratu, realizirajući gotovo sve izgledne prilike za gol. Oba susreta su protekla u lijepom i prijateljskom ozračju uz fair igru na objema stranama, a subotička publika je imala prilike vidjeti »budućnost« nogometa Hrvatske i Srbije.

KOŠARKA

Važna pobjeda

SUBOTICA – Bodovi osvojeni protiv Kovina (72-67) u derbiju začelja Prve A lige za košarkašice, mogli bi biti presudni u borbi za ostanak Spartaka u elitnom društvu ženske klupske košarke. Zahvaljujući odličnoj igri u prvoj i trećoj četvrtini susreta (24-14, 24-15), Subotičanke su stvorile razliku koja im je na kraju susreta donijela željenu pobjedu i osvojeni bod u prvenstvu. ŽKK Spartak se trenutačno nalazi na 10. mjestu, a sljedeći, prvenstveni susret 22. kola igrat će subotu, 20. ožujka, u Zrenjaninu protiv domaće ekipe Proleter.

ODBOJKA

Novi poraz od Crvene zvezde

SUBOTICA – Nakon poraza u polufinalu Kupa Srbije, ŽOK Spartak je doživio novi poraz od Crvene zvezde (2-3), ovoga puta u 5. kolu Mini lige za odbojkašice. Iako susret nije imao rezultatske draži, s obzirom da su Beograđanke već osigurale prvu, a Subotičanke drugu poziciju u doigravanju za prvaka, tribine u Gradskoj dvorani sportova bile su tijesne za sve ljubitelje ženske odbojke. Viđena je lijepa odbojka, Spartak je vodio dva puta (1-0, 2-1), ali su na koncu gošće iz Beograda slavile u odlučujućem petom setu (15-12). Prije početka susreta igračici Spartaka *Sari Klisuri* uručeno je priznanje kao najboljoj igračici lige u veljači.

RUKOMET

Superiorni Spartak Vojput

SUBOTICA – Uvjerljivom pobjedom protiv gostujućeg Hajduka iz Čuruga (-24), rukometaši Spartak Vojputa pokazali su još jednom kako su glavni favoriti za osvajanje prvoga mjesta u Drugoj ligi. Nakon što je

već u prvom dijelu susreta osigurana nova prvenstvena pobjeda, trener domaćina *Jovović* ukazao je šansu i mladim igračima s klupe koji su je na najbolji način i iskoristili završivši susret s 17 golova razlike u svoju korist.

PLIVANJE

Osmo mjesto na prvenstvu Srbije

ZRENJANIN – Tijekom protekloga vikenda (13. i 14. ožujka) u Zrenjaninu je održano prvenstvo Srbije za pionire na kojemu je nastupilo 25 klubova sa 175 natjecatelja. Plivački klub Spartak je nastupio s 9 plivača i ekipno zauzeo 8. mjesto. Najuspješniji plivač Spartaka bio je *Bojan Rasković* koji je osvojio 3 medalje (srebrnu 200 slobodno, srebrnu 800 slobodno i brončanu 400 slobodno). Sljedećih tjedana plivače Spartaka očekuju državna prvenstva za mlađe pionire, kadete, juniore i apsolutnu kategoriju.

STOLNI TENIS

Novi uspjeh za Spartak II

SUBOTICA – Stolnotenisači druge ekipe Spartaka nastavljaju uspješne igre u prvenstvu Druge lige i sve su bliži osvajanju naslova prvaka. Ovoga puta, u 14. kolu, na domaćem terenu su svladali STK Goricu iz Bačke Topole s 4-1 i potvrdili 4 boda prednosti pred drugoplasiranom ekipom STK Lepenke iz Novoga Kneževca. Sljedeće nedjelje trebao bi se odigrati i odloženi susret 13. kola, derbi prvenstva između dvije prvoplasirane momčadi, Spartaka II i Lepenke, dok u 15. kolu Subotičani gostuju u Adi kod Mlinoprodukta.

Otvorena nova dvorana

SUBOTICA – Prošloga je petka (12. ožujka) Subotica dobila novu »malu« dvoranu za stolni tenis popularno nazvanu Rekreativski centar za stolni tenis. JP »Stadion« adaptirao je prostor ispod tribina na Gradskom klizalištu (ulaz kod Pošte), postavio tri stola i podlogu za igranje, pa su subotički stolnotenisači svih uzrasta dobili novi prostor za vježbanje i igranje.

Ravnatelj JP Stadion *Zoran Kalinić* u kraćoj izjavi povodom otvorenja dvorane naglasio je kako je u pitanju funkcionalno iskorištavanje prostora u sklopu Gradskog klizališta (nekada je tu bila garderoba za klizače), kojim je dobivena mogućnost proširenja prostora za stolni tenis koja je do sada bila znatno limitirana u gradu. U očekivanju dovršetka radova na izgradnji Dvorane za stolni tenis koja se gradi u sklopu Gradske dvorane sportova, ovaj prostor će biti, ponajprije, predviđen za brojne subotičke stolnotenisačke rekreativce. Dvorana će biti otvorena od 10-24 sati po popularnoj cijeni za unajmljivanje stolova od 100 dinara za pola sata igre.

PLIVANJE

Plivanje s perajama i brzinsko ronjenje

SOMBOR – Društvo podvodnih aktivnosti »Sombor« bilo je domaćinom prvog kola lige u plivanju s perajama i brzinskom ronjenju. Na ovoj nesvakidašnjoj sportskoj manifestaciji sudjelovali su najbolji klubovi iz ronilačkog sporta u Srbiji. Članovi DPA Sombor obranili su titulu viceprvaka države s prošlogodišnjeg natjecanja održanog u Nišu, dok su Somborci imali prigodu vidjeti najbrže utrke u povijesti somborskih vodenih sportova.

Z. G.

NAJVEĆI USPJEH SUBOTIČKOG HOKEJA

Spartak pobjednik doigravanja za naslov prvaka

Prva titula državnog prvaka izborna je u dramatičnoj finalnoj penal završnici protiv Vojvodine u Novom Sadu

Nakon poraza Spartaka protiv Vojvodine na domaćem ledu (4-4, 4-5 poslije produžetka) u prvom finalnom susretu ovogodišnjeg doigravanja za naslov prvaka države u hokeju, malo je tko vjerovao da bi subotički »oklopnici« mogli načiniti sportsko čudo i dva

puta uzastopno poraziti favorizirane Novosađane u njihovom gradu. Pogotovo što je u drugom susretu Vojvodina vodila s 5-1...

Ali prkos mlade subotičke momčadi predvođeneiskusnim trenerom Šemsedinovićem odolio je svim iskušenjima, dostigao veliko

vodstvo protivnika, izjednačio rezultat na 5-5 i na koncu je izborna pobjeda golom u produžetku. No, ovo poravnanje rezultata u finalu doigravanja na 1-1 donijelo je novu snagu hokejašima Spartaka koji su u odlučujućoj trećoj utakmici ponovno zaigrali odlično, uspjeli izboriti neodlučni rezultat u regularnom dijelu susreta (3-3), odoljeli naletima protivnika u produžetku i potom uspjeli, zahvaljujući sjajnim obranama vratara Zvezdana Vidakovića, sačuvati svoj gol u penal seriji. A onda je Bogdan Janković postigao gol i veliko slavlje Subotičana je

započelo. Spartak je, prvi puta u povijesti, osvojio naslov prvaka.

Luka Bošnjak, hokejaš Spartaka

Poslije poraza u prvom susretu odlučili smo dati sve od sebe i pokušati nadoknaditi propuštenu priliku s našeg leda. U drugoj utakmici smo gubili 1-5, ali se nismo predavali i zahvaljujući velikoj želji uspjeli smo izjednačiti i na koncu i pobijediti. Ipak, kruna našeg ovogodišnjeg truda je odlučujući treći susret kada smo uspjeli sačuvati neodlučni rezultat i stići do penal serije. Jankovićev gol, nakon Vidakovićevih obrana, zaslužno nam je donio naslov prvaka.

Osporavanje naslova

Naslov prvaka države koji je HK Spartak osvojio regularnim nastupom u doigravanju, sada je predmet osporavanja od strane beogradskog Partizana koji traži odigravanje superfinala za naslov prvaka. Subotičani ne žele igrati superfinale, a prvi zakazani susret nije odigran i registriran je službenim rezultatom za Beograđane.

PLES

Subotica Open 2010

SUBOTICA – Tijekom ovoga vikenda (19.-21. ožujka) Subotica će biti domaćin velikog plesnog natjecanja u standardnim i latinoameričkim plesovima na kojemu će sudjelovati, prema pristiglim prijavama, 225 parova iz 23 zemlje svijeta. Natjecanje će biti održano u subotičkoj Dvorani sportova.

KARATE

Vikend bogat odličnim rezultatima

Proteklog vikenda Karate klub ENPI imao je niz aktivnosti na kojima je ostvario odlične rezultate.

U Staroj Pazovi u okviru Karate saveza Vojvodine održano je seniorsko Prvenstvo Vojvodine, na kojem je Enpi nastupio s dvoje natjecatelja i osvojeno su dvije medalje. Nakon srebrne medalje na nedavno održanom Prvenstvu Europe u Turskoj Aleksandra Mijić dokazala je ponovno da je najbolja seniorka u Vojvodini i Srbiji i osvojila je zlatnu medalju. Njen brat Aleksandar Mijić osvojio je brončanu medalju u veoma jakoj konkurenciji.

U Ruskom Krsturu u okviru Srpske karate unije za uzrast 1997., 1998., 1999. i 2000. godište održano je 3. i 4. kolo Vojvodanske karate lige za dječake i djevojčice. Djevojčice su bile sigurnije u katama i u borbama i nakon 4 održana kola uvjerljivo se nalaze na prvom mjestu u objema konkurencijama. Dječaci su imali polovičan uspjeh – po pobjedu i poraz i nakon četiri održana kola nalaze se na 4. mjestu Vojvodanske karate lige. Osim ovih službenih natjecanja klub je nastupio i na nekoliko prijateljskih turnira:

Karate turnir »Bač 2010« – Bač

Tri zlatne medalje u katama – Leon Biro Blagojević, Dragoslav Jovičić, Nemanja Bosanac.

Kup »Šid 2010« – Šid

Zlatne medalje – kata tim (Branislav Vidović, Nedeljko Vidović, Nikola Vidović), Nikola Vidović – pojedinačno.

Internacionalni karate turnir »Srebrenik 2010« – Srebrenik, BiH

Zlatna medalja u katama – Leon Biro Blagojević.

Srebrne medalje u borbama – Dragoslav Jovičić, Nemanja Bosanac.

U tijeku su pripreme za 11. tradicionalni Super ENPI kup, koji će se održati 28. ožujka u Subotici. Do sada su prijave stigle od ekipa iz Poljske, Bugarske, Njemačke, Slovačke, Mađarske, Sjeverne Irske, R. Srpske, Makedonije, Rumunjske, a očekuju se potvrde dolaska ekipa iz Slovenije, Italije, Hrvatske, Češke, FBiH...

POGLED S TRIBINA

I opet Blanka

Hrvatska atletika ponovno ima zlato na velikom natjecanju. Svjetsko zlato u dvorani. U skoku u vis.

I opet *Blanka Vlašić*. Najbolja hrvatska i svjetska skakačica u vis prošle subote je osvojila svoju šestu zlatnu medalju na Svjetskim prvenstvima. Dva puta je bila najbolja juniorka svijeta (2000. i 2002.), a potom dva puta najbolja na otvorenom (2007. i 2009.) i dva puta u dvorani (2008. i 2010.)

Pokraj mnogih rekorda koje postupno obara, čeka se još samo onaj najvažniji - svjetski (209 cm). Blanka je ovim posljednjim rezultatom iz Dohe postala jedna od rijetkih sportašica koja je uspjela obraniti sve svoje naslove svjetske prvakinja. Stasita 26-godišnja Splitska nastavlja započeti niz odličnih rezultata i u nastavku sezone realno bi bilo očekivati i najozbiljniji napad na visinu novog ženskog rekorda u skoku u vis. Svakodnevni treninzi pod stručnim nadzorom njezinog stožera na čelu s ocem *Joškom* i trenerom *Bojanom Marinovićem* garancija su kako će Hrvatska još dugo imati primat u jednoj od najcjenjenijih i najprestižnijih atletskih disciplina.

D. P.

HOKEJ

Medveščak – Red Bull Salzburg 1:5

Porazom na svom ledu u ledenoj dvorani zagrebačkog Doma sportova u četvrtom susretu polufinala doigravanja EBEL regionalne lige protiv austrijske momčadi Red Bull Salzburg (1-5) hokejaši Medveščaka udaljili su se od velikog finala. Nakon odlične partije u trećoj utakmici i pobjede u Salzburgu (4-1), »medvjedi« su imali veliku priliku izjednačiti ukupni rezultat, ali su »bikovi« pokazali veću kvalitetu i bolji hokej i posve zaslužno slavili u Zagrebu.

NOGOMET

Neodlučeno u Zagrebu i Splitu

Dinamo je na svom Maksimiru odigrao slabih 0-0 sa Zadrom, dok je Hajduk primljenim golom u posljednjim trenucima susreta protiv Rijeke (1-1) prokockao priliku za novu pobjedu i pomak prema vrhu tablice. Minimalnom pobjedom protiv Lokomotive (1-0), Cibalia se približila Dinamu na šest bodova zaostatka.

Ostali rezultati 20. kola HNL: Međimurje – Osijek 1:1, Šibenik – Inter 0:0, Karlovac – Slaven 0:0, Istra 1961 – Croatia Sesvete 1:0, Zagreb – Varteks 3:0

KOŠARKA

Težak poraz Cibone

Gostujuća Olimpija nanela je Ciboni težak poraz (59-85) u 24. kolu NLB regionalne košarkaške lige i omogućila beogradskom Partizanu bodovno izjednačavanje sa Zagrepčanima na vrhu tablice.

Poraz na domaćem parketu doživio je i Zagreb (77-83) od vršačkog Hemofarma i znatno umanjio svoje izgleda za plasman na završni turnir četiri najbolje ekipe, dok se i Cedevita priključila trojstvu poraženih svojim neuspjehom protiv Širokog (74-88). Jedina hrvatska momčad koja je zabilježila pobjedu u ovom kolu je Zadar, koji je s 83-78 bio bolji od podgoričke Budućnosti.

TENIS

Ljubičić – Đoković

Ždrijeb osmine finala na turniru u Indian Wellsu (Masters 1000) ponovno je spojio *Ivana Ljubičića* i *Novaka Đokovića*. Probijanjem do četvrtog kola, Ljubičić je otišao najdalje od svih hrvatskih predstavnika u singlu, ali treba spomenuti vrijedan rezultat plasmana u 3. kolo rekonvalescenta *Marija Ančića*, koji se pokušava vratiti u svijet vrhunskog profesionalnog tenisa.

SKIJANJE

Hrvatska četvrta na Kupu nacija

Mješovita ski reprezentacija Hrvatske u sastavu: *Tea Palić*, *Ana Jelušić*, *Ivica Kostelić* i *Natko Zrnčič-Dim* osvojila je četvrto mjesto na završnom natjecanju ski sezone 2009/10, na Kupu nacija održanom u Garmisch-Partenkirchenu. Zanimljivost ovoga ski kupa je vožnja paralelnih utrka u kojima se dvije momčadi bore jedna protiv druge, a natjecanje se odvija po eliminacijskom sustavu.

U malom finalu za treće mjesto Austrija je bila bolja od Hrvatske.

NAMA JE DOVOLJNO
DA ZNATE ZA NAS

FUNERO

Privatno pogrebno poduzeće
- Subotica, Karađorđev put 2,
- Telefon (danonoćno):
(024) 55-44-33

Raspored sprova i umrlice na
Internetu: www.funero.rs
e-mail: funero@funero.rs
Mogućnost odloženog plaćanja

POVRATAK NA VELIKU SCENU

Subotica je ponovno grad sportova

Sljedeće sezone nekoliko klubova zaigrat će u višem natjecateljskom rangu

Piše: Dražen Prčić

Malo bolji poznavatelji sporta u Subotici, ali i oni sasvim prosječni, mogli bi se sjetiti nekog sportskog uspjeha i rezultata sportaša koji su ih ostvarili braneći boje nekog od gradskih klubova ili nastupajući za reprezentativnu vrstu nekadašnje zajedničke države. U ta vremena, Subotica je s ponosom nosila epitet grada sportova. I s razlogom. Hrvači

Momir Petković i Refik Memišević su osvajali zlata na najvećim svjetskim natjecanjima, stolnotenisač Zoran Kalinić je bio prvak svijeta u parovima, košarkašica Eleonora Wild je bila srebrna na Olimpijskim igrama, a natjecatelji u momčadskim sportovima nastupali su u elitnim savezima i ligaškim razredima. A onda su došla neka druga vremena i sve je stalo...

EKIPNO SPORTSKO BUĐENJE

Sezona u tijeku (2009./10.) bit će zabilježena kao jedna od najuspješnijih u posljednja dva desetljeća, gledano s aspekta ekipnog klupskog natjecanja u brojnim sportovima. Jer, kako trenutačno stvari stoje na brojnim ligaškim tablicama, već od jeseni multiplicirat će se sudjelovanje subotičkih klubova u višim rangovima natjecanja od onih u kojima trenutačno nastupaju, dok su ekipe i klubovi koji se nalaze u elitnim razredima na dobrom putu zadržati pozicije u njima.

ŽOK SPARTAK

Najuspješniji sportski kolektiv prema svim gradskim izborima, Ženski odbojkaški klub Spartak, ima odličnu ligašku sezonu u ženskoj Prvoj ligi Srbije i u doigravanje za naslov prvaka ući će kao drugoplasirana ekipa prvenstva. Na europskoj Challenge kupu stigle su do osmine finala i nesretnim okolnostima izgubile uzvrat protiv suparnica iz Francuske.

NK SPARTAK ZLATIBOR VODA

Povratnička sezona u prvoligaško društvo Super lige, nakon deset godina igranja po nižim natjecateljskim rangovima, donijela je pravu renesansu subotičkog nogometa, a prošlotjedni plasman na treće mjesto ligaške tablice i najveći rezultatski uspjeh u povijesti kluba. Nastave li s dobrim igrama, »spartakovci« bi na koncu prvenstva mogli vizirati i mjesto u nogometnoj Europi.

ŽKK SPARTAK

Košarkašice Spartaka oslabljene brojnim odlascima i reduciranim igračkim kadrom vode tešku bitku za ostanak u prvoligaškoj eliti A lige, a posljednja pobjeda protiv izravnog rivala za ostanak daje realnu nadu da će uspjeti u jedinom imperativu aktualne sezone.

Pojedinačni šampionski dometi

Subotički sportaši u pojedinačnim sportskim disciplinama, u ovoj sezoni, također sve više skreću svojim rezultatima pozornost sportske javnosti na sebe. Hrvač Davor Štefanek je među najboljima u Europi i svijetu u svojoj disciplini, mladi boksač Vanja Bačić, osim na domaćim, uspješan je i na inozemnim natjecanjima, plivačica Milica Šoštarec i plivač Bojan Rašković reprezentativni su kandidati, šahisti Nikola Sedlak i Novak Čabarkapa napreduju u igri na 64 polja, biciklist Gabor Kassza sve je bolji, tenisačice Nataša Zorić i Jelena Džinić osvajaju turnire...

HK SPARTAK

Unatoč posve nedakvatnim uvjetima za trening i igranje natjecateljskih susreta, subotički hokejaši su uspjeli napraviti veliki sportski podvig i pobjedama nad Vojvodinom u finalu doigravanja za prvaka države uspjeli po prvi puta u svojoj klupskoj povijesti osvojiti naslov prvaka. Plus, nakon mnogo godina nekoliko mladih igrača je izborilo poziv u državnu reprezentaciju mladih natjecateljskih kategorija.

KK SPARTAK

Nakon godina rezultatskih posrtanja, košarkaši Spartaka, koji trenutačno nastupaju u Srpskoj ligi, već su praktički osigurali plasman u viši rang natjecanja, a prvo mjesto drže sa stopostotnim rekordom nepobjedivosti u dosadašnjem dijelu prvenstva.

OK SPARTAK

Slično košarkašima i odbojkaši Spartaka su na dobrom putu povratka u Prvu ligu, jer su trenutačno vodeći na tablici, a pobjedom protiv izravnog konkurenta navijestili su čvrste šampionske ambicije u natjecanju Druge lige.

STK SPARTAK II

Druga ekipa stolnotenisača Spartaka suvereno vodi na tablici Druge lige i najozbiljniji je konkurent za osvanje naslova i plasman u Prvu ligu.

RK SPARTAK VOJPUT

Rukometaši Spartak Vojputa su lideri prvenstva Druge lige i samo ih još nekoliko pobjeda dijeli od promocije naslova prvaka i plasmana u Prvu ligu.

NK BAČKA

Treće mjesto na tablici s minimalnim zaostatkom iza dvije prvoplasirane momčadi u prvenstvu Vojvođanske lige, daje realne naznake kako bi i najstariji nogometni klub na ovim prostorima mogao od sljedeće sezone zaigrati u višem rang natjecanja.

**PETAK
19.3.2010.**

05.50 - Najava programa
05.55 - Trenutak spoznaje
07.00 - Dobro jutro, Hrvatska
07.05 - Vijesti
07.10 - Dobro jutro, Hrvatska
07.35 - Vijesti
07.40 - Dobro jutro, Hrvatska
09.10 - Dolina sunca
10.00 - Vijesti
10.10 - Vijesti iz kulture
10.15 - Afrika, čarobni kontinent: Upravljanje parkovima prirode, dokumentarna serija
10.42 - Afrika, čarobni kontinent: Parkovi prirode - Zaštita, dokumentarna serija
11.10 - Oprah show
12.00 - Dnevnik
12.30 - Moj grijeh, telenovela
13.20 - McLeodove kćeri 5
14.10 - Vijesti s prijevodom za gluhe
14.35 - Glas domovine
15.00 - Drugo mišljenje
15.30 - Znanstvena petica
16.10 - Hrvatska uživo - Vijesti
16.20 - Hrvatska uživo
17.50 - Iza ekrana
18.21 - Kod Ane
18.35 - Dolina sunca
19.30 - Dnevnik
20.10 - Tito, dokumentarno-igrana serija
21.00 - Ničiji sin, hrvatski film
22.45 - Lica nacije
23.40 - Vijesti
23.55 - Poslovne vijesti
00.00 - Vijesti iz kulture
00.10 - Drugi red partera, emisija o kazalištu
01.05 - Zvezdane staze: Voyager 7, serija
01.50 - Podzemna igra, brazilski film
03.35 - Vip Music Club LP
05.35 - Moj grijeh, telenovela

06.45 - Najava programa
06.50 - Dječak i vjeverica, crtana serija
07.10 - Legenda o Tarzanu, crtana serija
07.35 - TV vrtić: Strašilo
07.45 - Tajni dnevnik patke Matilde: Ljenost
--- - Život u obitelji vodenkonja: Škare
--- - Brum: Brum i mladenka na skateboardu
08.10 - Krava i Pile, crtana serija
08.35 - Hollyni junaci, serija

09.00 - Hannah Montana, serija za djecu
09.25 - Vip Music Club
10.00 - Prijenos sjednice Hrvatskog sabora
13.30 - Prijatelji 9, humoristična serija
13.50 - Zovem se Earl 3, humoristična serija
14.10 - Ksenia - princeza ratnica 6, serija
14.55 - Kod Ane
15.10 - Puni krug
15.25 - Izazovi: We will rock, finski dokumentarni film za mlade
15.40 - TV vrtić: Strašilo
15.50 - Tajni dnevnik patke Matilde: Ljenost
--- - Život u obitelji vodenkonja: Škare
--- - Brum: Brum i mladenka na skateboardu
16.15 - Zvezdane staze: Voyager 7, serija
17.05 - Drugi red partera, emisija o kazalištu
18.00 - Vijesti na Drugom
18.20 - Županijska panorama
18.50 - Vip Music Club
19.25 - Doctor Who 3, serija
20.15 - Čarolija 10, serija
21.10 - Muškarci na stablima
21.55 - Vijesti na Drugom
22.10 - Wallander, mini serija
23.45 - Malo mi je jedan život s tobom - koncert u čast Đodru Novkoviću
01.05 - Kraj programa

06.15 Naši najbolji dani, serija
07.00 Jackie Chan, crtana serija
07.25 Jagodica Bobica, crtana serija
07.50 Fifi i cvjetno društvo, crtana serija
08.05 Bumba, crtana serija
08.15 Ezo TV, tarot show
10.10 Oдавde do vječnosti, serija
11.10 Magična privlačnost, serija
12.10 IN magazin
13.00 Naša mala klinika, serija
14.00 Provjereno, magazin
15.00 Oдавde do vječnosti, serija
16.00 Magična privlačnost, serija
17.00 Vijesti Nove TV
17.25 Naša mala klinika, serija
18.25 IN magazin
19.15 Dnevnik Nove TV
20.00 Charliejevi anđeli, igrani film
21.50 Detektiv za prljave poslove, igrani film
23.45 Operacija pandora, film
01.40 Vidoviti Milan, tarot show

02:40 Gospodin pravi, igrani film
04:15 Muškarac za ženidbu, igrani film
06:10 Kraj programa

07.10 Krava i Pilić, crtana serija
07.35 Miffy, animirana serija
07.55 Malcolm u sredini, humoristična serija
08.20 Princ iz Bel-Aira, humoristična serija
09.10 Astro show, emisija
11.15 Pod istim krovom, humoristična serija
11.45 Dadilja, humoristična serija
12.15 Kralj Queensa, humoristična serija
12.45 Ekkluziv, magazin
13.00 Večera za 5, lifestyle emisija
13.50 Drugo lice, telenovela (dvije epizode)
15.30 Andeo i vrag, telenovela
16.15 Malcolm u sredini, humoristična serija
16.40 Princ iz Bel-Aira, humoristična serija
17.10 Pod istim krovom, humoristična serija
17.35 Dadilja, humoristična serija
18.00 Kralj Queensa, humoristična serija
18.30 Vijesti
18.55 Ekkluziv, magazin
19.05 Večera za 5, lifestyle emisija
20.00 Danteov vrh, igrani film, akcijski
21.50 Opasna zona, igrani film, akcijski
23.40 Vijesti
23.50 Vlak smrti, film, akcijski
01.35 Noćne ptice, igrani film, akcijski triler
03.05 Astro show, emisija

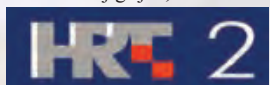
**SUBOTA
20.3.2010.**

06.40 - Najava programa
07.00 - Znanstvena petica
07.30 - Iza ekrana
08.00 - Vijesti
08.15 - Kinoteka - ciklus klasičnog vesterna: Englez na divljem zapadu, britanski film
10.00 - Vijesti
10.10 - Vijesti iz kulture
10.15 - Kućni ljubimci
10.50 - Veterani mira, emisija za branitelje
12.00 - Dnevnik
12.30 - Moj grijeh, telenovela

13.20 - Prizma, multinacionalni magazin
14.05 - Duhovni izazovi
14.35 - Reporteri: Zaboravljene izbjeglice
15.45 - Euromagazin
16.20 - Vijesti
16.30 - Kulturna baština
16.45 - Deseti dan 20. stoljeća, dokumentarni film
17.20 - Eko zona
17.50 - Svirci moji, glazbena emisija
18.40 - Luda kuća 5, humoristična serija
19.15 - LOTO 7/39
19.30 - Dnevnik
20.10 - Zvijezde pjevaju (2.)
21.55 - Vijesti
22.20 - Mamutica 2, kriminalistička serija
23.15 - FILMSKI

VIKEND S ALFREDOM

HITCHCOCKOM PTICE američki film
01.10 - Filmski maraton: Silver City, američki film
03.15 - Filmski maraton: Lijek za nesanicu, američki film
05.15 - Moj grijeh, telenovela

06.30 - Najava programa
06.35 - Vrijeme je za Disneyja: 101 dalmatinac
07.00 - Vrijeme je za Disneyja: Legenda o Tarzanu
07.25 - TV vrtić
07.35 - Danica
07.40 - Ninin kutak
07.45 - Čarobna ploča
08.00 - Izazovi: We will rock, finski dokumentarni film za mlade
08.15 - Navrh jezika
08.25 - Pripovjedač
08.50 - Kokice
09.15 - Parlaonica
10.15 - Briljanteen
11.00 - Uspostava Bjelovarsko-križevačke biskupije i ređenje biskupa mons. Vjekoslava Huzjaka, prijenos
14.05 - Hrvatski pisci na TV ekranu - Miroslav Feldman: U pozadini, TV drama
15.30 - Auto-magazin
16.00 - 4 zida
16.40 - Na legendarnom putu čaja: U srcu Shangri-Laa, dok. serija
17.35 - Kandidat, američki film
19.10 - Sportski program
19.30 - Nove avanture stare Christine 3, humoristična serija

**HRT1,
SUBOTA, 20.3.2010., 16.45**

DESETI DAN 20. STOLJEĆA - dokumentarni film

Po rođenju Antun Lučić ili Anthony Francis Lucas jedan je od dvije stotine najvećih Amerikanaca 20. stoljeća. To je čovjek čija je snaga bila znanje, a želja za otkrivanjem smisao života. Lučićevim imenom nazvan je prvi veliki izvor nafte na svijetu i tim događajem je započela nova era civilizacije.

20.10 - HNL - prijenos
22.05 - HNL - emisija
23.05 - Sportske vijesti
23.20 - Ritam tjedna
00.00 - Dobre namjere, TV serija
00.50 - Noć u kazalištu - Richard Strauss: Saloma
02.30 - Kraj programa

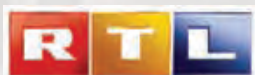
06.45 Totalna zbrka, igrani film
08.10 Superheroj Spiderman, crtana serija
08.35 Timmy Time, crtana serija
08.50 Dora istražuje, crtana serija
09.15 Spužva Bob, animirani film
10.35 U slučaju frke, serija
11.05 Frikovi, serija
12.05 Čarobnice, serija
13.05 Kasandrin dvorac, igrani film
15.10 Charliejevi anđeli, igrani film
17.00 Vijesti
17.10 Nad lipom 35, humoristično-glazbeni show
18.10 Lud, zbunjen, normalan, serija
19.15 Dnevnik Nove TV
20.00 Strijelac, igrani film
21.50 Špilja straha, igrani film
22.55 Kličko vs. Eddie Chambers, boks
00.00 Špilja straha, igrani film -nastavak
00.45 Grimizne rijeke, igrani film
02.35 Vidoviti Milan, tarot show
03.35 Mreža prijave, igrani film
04.05 Osam ludih noći,

Svoje životne snove i ciljeve ostvario je daleko od rodno-
ga kraja, na jugu Texasa i ne
sluteći da će značaj njegova
uspjeha prerasti snove samo
jednog čovjeka.

Amerika ga je priznala kao
velikog čovjeka, a nama tek
predstoji vrijeme u kojem
će ime Antuna Lučića ući
u društvo najvećih Hrvata
prošlosti, ali i budućnosti.
Redateljica: Ljiljana Mandić
Scenaristi: Nenad
Obrenović i Ljiljana
Mandić
Snimatelj: Damir Bednjanec
Montažer: Mirko Krenenić
Urednik Dokumentarnog
programa:
Miro Branković

igrani film

05:25 Frikovi, serija
06:10 Kraj programa

06:45 Andeo i vrag, telenovela
07:35 Miffy, animirana serija
08:15 Dexterov laboratorij,
crtana serija
08:40 Bakugan, crtana serija
09:05 Bikeri s Marsa,
crtana serija
09:45 Skrivena poruka,
humoristična serija
10:15 Spot, igrani film,
komedija
12:05 Jumpin' Jack Flash,
igrani film, komedija
13:55 McHaleova mornarica,
igrani film, komedija
15:55 Premier liga: Everton -
Bolton, prijenos
18:00 Zvijezde Ekstra:
Najveće holivudske
tragedije (3. dio),
zabavna emisija
18:30 Vijesti
19:10 Hrvatska traži zvijezdu,
glazbeni show
20:00 Iron Man, igrani film,
avanturistički
22:05 Hulk, film, akcijski
00:30 Ukleti brod,
igrani film, horor
02:00 Astro show,
emisija uživo

**NEDJELJA
21.3.2010.**

06:15 - Najava programa
06:20 - Glas domovine
07:00 - Euromagazin
07:30 - Duhovni izazovi
08:00 - Vijesti
08:10 - Pijanist Dangng Thai

Sin - recital u
Zagrebu 1984.
09:25 - Opera box
10:00 - Vijesti
10:10 - Vijesti iz kulture
10:15 - Ružmarin i majčina
dušica 3, serija
11:00 - Ružmarin i majčina
dušica 3, serija
12:00 - Dnevnik
12:25 - Plodovi zemlje
13:20 - Split: More
13:50 - Živjeti zdravije,
emisija
pod pokroviteljstvom
14:00 - Nedjeljom u dva
15:05 - Mir i dobro
15:40 - Vijesti
15:50 - Zmajevno srce,
američki film
17:35 - Lijepom našom:
Poreč (1/2)
18:35 - U istom loncu,
kulinarski show
19:15 - LOTO 6/45
19:30 - Dnevnik
20:10 - Tko želi biti
milijunaš?, kviz
21:10 - Odmori se, zaslužio
si 4 - TV serija
21:50 - Paralele
22:25 - Vijesti
22:40 - Vijesti iz kulture
22:50 - Filmski vikend s Jetom
Lijem: Neustrašivi,
kinesko-hongkonško-
američki film
00:35 - Ružmarin i majčina
dušica 3, serija
01:20 - Ružmarin i majčina
dušica 3, serija
02:05 - Fotografija u Hrvatskoj
02:15 - Paralele
02:45 - Lijepom našom:
Poreč (1/2)
03:40 - U istom loncu,
kulinarski show
04:20 - Plodovi zemlje
05:10 - Split: More

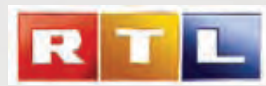

06:15 - Najava programa
06:20 - Zgode Toma i Jerryja,
crtana serija
06:45 - Paulino ljeto, serija
07:10 - Tommy Tricker u
carstvu maraka,
kanadski film za djecu
08:50 - Prijatelji
09:50 - Nora Fora, TV igra
10:40 - Biblija
10:50 - Portret crkve i mjesta
11:00 - Bjelovar: Misa
12:05 - Zvijezde pjevaju (2.)
14:00 - Humanitarna akcija
"Pomozi Centru
Stančić"
16:05 - Olimp - sportska emisija
20:05 - Strani igrani film
22:10 - Sportske vijesti
22:50 - FILMSKI
VIKEND S ALFREDOM

HITCHCOCKOM
PSIHO - američki film
23:45 - Vrijeme je za jazz:
Davor Kajfeš
00:45 - Kraj programa

06:10 Spužva Bob, crtani film
07:25 Superheroj Spiderman
07:50 Timmy Time
08:05 Dora istražuje,
crtana serija
08:30 U slučaju frke, serija
09:00 Ulica sjećanja, serija
10:00 Automotiv, auto-moto
magazin
10:30 Magazin Lige prvaka
11:00 Novac,
business magazin
11:30 Eli Stone, serija
12:30 Zbogom, bivši, serija
13:30 Žene američkih vojnika,
serija
14:30 Kasandrin dvorac,
igrani film
16:40 Vijesti
16:50 Ogledalo ima dva lica,
igrani film
19:15 Dnevnik Nove TV
20:00 Farma, reality show
22:20 Red Carpet,
showbiz magazin
23:40 Televizijska posla, serija
00:10 Špijunjska veza, film
02:00 Uredski ubojica, film
03:20 Red Carpet,
showbiz magazin
04:30 Televizijska posla, serija
04:55 Zbogom, bivši, serija
05:40 Kraj programa

06:15 Skrivena poruka,
humoristična serija
06:45 Miffy, animirana serija
07:25 Dexterov laboratorij
07:50 Bakugan, crtana serija
08:15 Bikeri s Marsa
08:40 Jesen stiže, Dunjo moja,
dramska serija
10:00 Jedna od dečki,ju,
humoristična serija
10:25 Jezikova juha,
reality show
11:20 Discovery: Bez cenzure,
dokumentarna serija
12:15 Iron Man, igrani film
14:25 Premier liga:
Manchester United -
Liverpool, prijenos
16:35 Columbo: Kandidat za
ubojstvo, serija
18:30 Vijesti
19:05 Ekkluziv, magazin
20:00 Na vatrenoj liniji, igrani
film, akcijski triler
22:10 CSI: Miami, serija
23:00 Zakon braće, serija
(dvije epizode)
00:40 Hulk, film, akcijski

**PONEDJELJAK
22.3.2010.**

05:40 - Najava programa
05:45 - Mir i dobro
06:15 - Drugo mišljenje
07:00 - Dobro jutro, Hrvatska
07:05 - Vijesti
07:10 - Dobro jutro, Hrvatska
07:35 - Vijesti
07:40 - Dobro jutro, Hrvatska
09:10 - Dolina sunca
10:00 - Vijesti
10:15 - Posljednji Rimljani u
Turskoj, dok. film
11:10 - Treća dob, emisija
12:00 - Dnevnik
12:32 - Moj grijeh, telenovela
13:20 - McLeodove kćeri 5
14:10 - Vijesti s prijevodom
za gluhe
14:35 - Normalan život
15:35 - Mijenjam svijet
16:10 - Hrvatska uživo - Vijesti
16:20 - Hrvatska uživo
17:40 - Najslabija karika, kviz
18:20 - Kod Ane
18:35 - Dolina sunca
19:30 - Dnevnik
20:10 - Pustinje svijeta:
Taklamakan,
dokumentarna serija
20:45 - Potrošački kod
21:20 - Velegradnja 3 - Dubai:
Palača snova,
dokumentarna serija
22:20 - Otvoreno
23:15 - Vijesti
23:30 - Poslovne vijesti
23:35 - Vijesti iz kulture
23:45 - Na rubu znanosti:
Svjetlosna bića
00:40 - Zvezdane staze:
Voyager 7, serija
01:25 - Ksena - princeza
ratnica 6, serija
02:10 - Dr. House 5, serija
02:55 - Pregovarači, serija
03:40 - Skica za portret
04:00 - Pustinje svijeta:
Taklamakan,
dokumentarna serija
04:35 - Potrošački kod
05:05 - Moj grijeh, telenovela

06:45 - Najava programa
06:50 - Dječak i vjeverica
07:10 - Legenda o Tarzanu
07:35 - TV vrtić: Obitelj
--- - Brlog: Ovca
--- - Nogalo: Ah, ta rupa
07:53 - Čarobna ploča - učimo
engleski (8.)
08:10 - Krava i Pile
08:35 - Hollyni junaci, serija
09:00 - Hannah Montana
09:25 - Vip Music Club

10:00 - Cranford, serija
10:45 - Boja mljeka, norveški
film
12:15 - Dubrovački tramvaj,
dokumentarni film
12:45 - Ritam tjedna
13:30 - Prijatelji 9,
humoristična serija
13:50 - Zovem se Earl 3,
humoristična serija
14:10 - Ksena - princeza
ratnica 6, serija
14:55 - Kod Ane
15:10 - Ton i ton (5/10)
15:25 - Etika (5/10)
15:40 - TV vrtić: Obitelj
--- - Brlog: Ovca
--- - Nogalo: Ah, ta rupa
15:58 - Čarobna ploča - učimo
engleski (8.)
16:15 - Zvezdane staze:
Voyager 7, serija
17:05 - Na rubu znanosti:
Svjetlosna bića
18:00 - Vijesti na Drugom
18:20 - Županijska panorama
18:50 - Vip Music Club
19:25 - Doctor Who 3, serija
20:15 - TV Bingo Show
21:10 - Tračnica, serija
22:00 - Vijesti na Drugom
22:15 - Dr. House 5, serija
23:05 - Hunger, britanski film
00:40 - Pregovarači, serija
01:25 - Kraj programa

06:10 Naši najbolji dani, serija
06:55 Jackie Chan
07:20 Jagodica Bobica
07:45 Fifi i cvjetno društvo
08:00 Bumba, crtana serija
08:10 Odavde do vječnosti
10:10 Magična privlačnost
11:10 IN magazin
12:00 Naša mala klinika, serija
13:00 Najbolje godine, serija
14:00 Odavde do vječnosti
16:00 Magična privlačnost,
serija
17:00 Vijesti Nove TV
17:25 Naša mala klinika, serija
18:25 IN magazin
19:15 Dnevnik Nove TV
20:00 Najbolje godine, serija
21:00 Farma, reality show
22:00 Navy CIS, serija
23:05 Vijesti
23:20 Heroji, serija
00:20 Seinfeld, serija
00:50 Bračne vode, serija
01:20 Medij, serija
02:20 Vidoviti Milan,
tarot show
03:20 Kako ubiti susjedova
psa, igrani film
05:05 Seinfeld, serija
05:30 IN magazin
06:10 Kraj programa

06.55 Krava i Pilić
 07.20 Miffy, animirana serija
 07.35 Drugo lice, telenovela (dvije epizode)
 09.25 Malcolm u sredini, serija
 09.55 Princ iz Bel-Aira, serija
 10.40 Pod istim krovom, serija
 11.10 Dadilja, serija
 11.40 Kralj Queensa, serija
 12.05 Ekkluziv, magazin
 13.00 Večera za 5, lifestyle emisija
 13.50 Drugo lice, telenovela (dvije epizode)
 15.30 Andeo i vrag, telenovela
 16.15 Malcolm u sredini, serija
 16.40 Princ iz Bel-Aira, serija
 17.10 Pod istim krovom, serija
 17.35 Dadilja, serija
 18.00 Kralj Queensa, serija
 18.30 Vijesti
 18.55 Ekkluziv, magazin
 19.05 Večera za 5, lifestyle emisija
 20.00 Žestoki udar, film, znanstveno-fantastični
 22.00 Specijalist, igrani film
 00.05 Vijesti
 00.15 Reži me, dramska serija (dvije epizode)
 01.55 Astro show, emisija uživo

UTORAK
23.3.2010.

05.50 - Najava programa
 05.55 - Normalan život
 07.00 - Dobro jutro, Hrvatska
 07.05 - Vijesti
 07.10 - Dobro jutro, Hrvatska
 07.35 - Vijesti
 07.40 - Dobro jutro, Hrvatska
 09.10 - Dolina sunca
 10.00 - Vijesti
 10.15 - Riddim: Portoriko, dokumentarna serija
 10.44 - Riddim: Kostarika, dokumentarna serija
 11.10 - Oprah show
 12.00 - Dnevnik
 12.31 - Moj grijeh, telenovela
 13.20 - McLeodove kćeri 5
 14.10 - Vijesti
 14.35 - Među nama
 15.35 - U Cvjetnicu Jelo, emisija
 16.10 - Hrvatska uživo - Vijesti
 16.20 - Hrvatska uživo
 17.40 - Najslabija karika, kviz
 18.20 - Kod Ane
 18.35 - Dolina sunca
 19.30 - Dnevnik
 20.10 - Globalno sijelo
 20.45 - Država, selo, grad (1/7)
 22.00 - Poslovni klub
 22.35 - Otvoreno
 23.30 - Vijesti
 23.45 - Poslovne vijesti
 00.00 - Drugi format
 00.55 - Zvezdane staze: Voyager 7, serija

01.40 - Ksena - princeza ratnica 6, serija
 02.25 - Zločinački umovi 3
 03.10 - Pregovarači, serija
 03.55 - Skica za portret
 04.10 - Globalno sijelo
 04.40 - Poslovni klub
 05.10 - Moj grijeh, telenovela

06.50 - Najava programa
 06.55 - Delta-stanje
 07.15 - Legenda o Tarzanu
 07.40 - TV vrtić: Medo
 --- - Danica: Danica i jelen koji nije jelen
 --- - Gusarske priče: Duhovi
 --- - Profesor Baltazar: Horacijev uspon i pad
 08.10 - Krava i Pile
 08.35 - Hollyni junaci, serija
 09.00 - Hannah Montana
 09.25 - Vip Music Club
 10.00 - Cranford, serija
 10.55 - Nestašna Katy, kanadski film
 12.25 - Dokuteka - Matko Peić-Višnja Lasta: Ljubav na putu, dokumentarni film (1987.)

13.25 - Prijatelji 9, serija
 13.45 - Zovem se Earl 3, humoristična serija
 14.10 - Ksena - princeza ratnica 6, serija
 14.55 - Kod Ane
 15.10 - Koga briga?
 15.40 - TV vrtić: Medo
 --- - Danica: Danica i jelen koji nije jelen
 --- - Gusarske priče: Duhovi
 --- - Profesor Baltazar: Horacijev uspon i pad
 16.15 - Zvezdane staze: Voyager 7, serija
 17.05 - Drugi format
 18.00 - Vijesti na Drugom
 18.20 - Županijska panorama
 18.50 - Vip Music Club
 19.25 - Doctor Who 3, serija
 20.15 - Nepokoreni grad: Burevjesnik, serija
 21.40 - Vijesti na Drugom
 22.00 - Zločinački umovi 3
 22.50 - Fawlt Towers 1, humoristična serija
 23.25 - Pregovarači, serija
 00.10 - Pregovarači, serija
 00.55 - Naši životi: Život s pola mozga, dokumentarna serija
 01.45 - Kraj programa

06.10 Naši najbolji dani, serija
 06.55 Jackie Chan
 07.20 Jagodica Bobica
 07.45 Fifi i cvjetno društvo
 08.00 Bumba, crtana serija
 08.10 Odavde do vječnosti

10.10 Magična privlačnost, serija
 11.10 IN magazin
 12.00 Farma, reality show
 13.00 Najbolje godine, serija
 14.00 Odavde do vječnosti, serija
 16.00 Magična privlačnost, serija
 17.00 Vijesti Nove TV
 17.25 Naša mala klinika, serija
 18.25 IN magazin
 19.15 Dnevnik Nove TV
 20.00 Najbolje godine, serija
 21.00 Farma, reality show
 22.00 Napojnica od 2 milijuna dolara, igrani film
 23.50 Vijesti
 00.05 Seinfeld, serija
 00.35 Bračne vode, serija
 01.05 Medij, serija
 02.05 Vidoviti Milan, tarot show
 03.05 Oko kamere, igrani film
 04.50 Seinfeld, serija
 05.15 Bračne vode, serija
 05.40 IN magazin
 06.10 Kraj programa

07.30 Krava i Pilić
 07.55 Miffy, animirana serija
 08.10 Drugo lice, telenovela (dvije epizode)
 10.00 Malcolm u sredini, humoristična serija
 10.30 Princ iz Bel-Aira, humoristična serija
 11.15 Pod istim krovom, humoristična serija
 11.45 Dadilja, serija
 12.15 Kralj Queensa, serija
 12.45 Ekkluziv, magazin
 13.00 Večera za 5, lifestyle emisija
 13.50 Drugo lice, telenovela (dvije epizode)
 15.30 Andeo i vrag, telenovela
 16.15 Malcolm u sredini, humoristična serija
 16.40 Princ iz Bel-Aira, serija
 17.10 Pod istim krovom, serija
 17.35 Dadilja, serija
 18.00 Kralj Queensa, serija
 18.30 Vijesti
 18.55 Ekkluziv, magazin
 19.05 Večera za 5, lifestyle emisija
 20.00 Jezikova juha, reality show
 21.00 Hrvatska traži zvijezdu, glazbeni show
 22.15 Ljubav je na selu: Specijal, dokumentarna sapunica
 23.10 Vijesti
 23.25 Sarah Connor: Kronike, serija
 00.10 Reži me, dramska serija (dvije epizode)
 01.55 Astro show, emisija uživo

SRIJEDA
24.3.2010.

05.50 - Najava programa
 05.55 - Među nama
 07.00 - Dobro jutro, Hrvatska
 07.05 - Vijesti
 07.10 - Dobro jutro, Hrvatska
 07.35 - Vijesti
 09.10 - Dolina sunca
 10.00 - Vijesti
 10.10 - Vijesti iz kulture
 10.15 - Riddim: Senegal, dokumentarna serija
 10.41 - Riddim: Timor, dokumentarna serija
 11.10 - Oprah show
 12.00 - Dnevnik
 12.33 - Moj grijeh, telenovela
 13.20 - McLeodove kćeri 5
 14.10 - Vijesti s prijevodom za gluhe
 14.35 - Riječ i život, religijski program
 15.35 - Alpe Dunav Jadran
 16.10 - Hrvatska uživo - Vijesti
 16.20 - Hrvatska uživo
 17.35 - Najslabija karika, kviz
 18.15 - Kod Ane
 18.30 - Dolina sunca
 19.15 - LOTO 7/39
 19.30 - Dnevnik
 20.10 - A sad u Europu!
 21.00 - Dossier.hr
 21.50 - Proces
 22.25 - Otvoreno
 23.25 - Vijesti
 23.40 - Poslovne vijesti
 23.45 - Vijesti iz kulture
 23.55 - e-Hrvatska
 00.30 - Znanstvene vijesti
 00.50 - Zvezdane staze: Voyager 7, serija
 01.35 - Ksena - princeza ratnica 6, serija
 02.20 - Urednica tabloida 2
 03.00 - Skica za portret
 03.05 - Dossier.hr
 03.50 - A sad u Europu!
 04.35 - Alpe Dunav Jadran
 05.05 - Moj grijeh, telenovela

06.50 - Najava programa
 06.55 - Delta-stanje
 07.15 - Legenda o Tarzanu
 07.40 - TV vrtić: Semafor
 --- - Ninin kutak: Šablone
 --- - Vitaminix: Gomolji
 --- - Luckaste pačje pustolovine: Gradska legenda
 08.10 - Krava i Pile
 08.35 - Hollyni junaci, serija
 09.00 - Hannah Montana, serija za djecu
 09.25 - Vip Music Club
 10.00 - Prijenos sjednice Hrvatskog sabora

13.30 - Prijatelji 9, humoristična serija
 13.50 - Zovem se Earl 3, humoristična serija
 14.10 - Ksena - princeza ratnica 6, serija
 14.55 - Kod Ane
 15.10 - Koga briga?
 15.40 - TV vrtić: Semafor
 --- - Ninin kutak: Šablone
 --- - Vitaminix: Gomolji
 --- - Luckaste pačje pustolovine: Gradska legenda
 16.15 - Zvezdane staze: Voyager 7, serija
 17.05 - e-Hrvatska
 17.40 - Znanstvene vijesti
 18.00 - Vijesti na Drugom
 18.20 - Županijska panorama
 18.50 - Vip Music Club
 19.25 - Crtani film
 20.00 - KUP Hrvatske 1/2 finale 1. utakmica, nogomet
 22.20 - Vijesti na Drugom
 22.35 - Urednica tabloida 2
 23.25 - Ciklus azijskog filma: Dalkomhan insaeng (Bittersweet Life), južnokorejski film
 01.20 - Pregovarači, serija
 02.05 - Kraj programa

06.10 Naši najbolji dani, serija
 06.55 Jackie Chan
 07.20 Jagodica Bobica
 07.45 Fifi i cvjetno društvo
 08.00 Bumba, crtana serija
 08.10 Odavde do vječnosti, serija
 10.10 Magična privlačnost, serija
 11.10 IN magazin
 12.00 Farma, reality show
 13.00 Najbolje godine, serija
 14.00 Odavde do vječnosti, serija
 16.00 Magična privlačnost
 17.00 Vijesti Nove TV
 17.25 Naša mala klinika, serija
 18.25 IN magazin
 19.15 Dnevnik Nove TV
 20.00 Najbolje godine, serija
 21.00 Farma, reality show
 22.00 Privatna praksa, serija
 23.05 Vijesti
 23.20 Nestali, serija
 00.20 Seinfeld, serija
 00.50 Bračne vode, serija
 01.20 Medij, serija
 02.20 Vidoviti Milan, tarot show
 03.20 Večer s Kevinom Smithom, igrani film
 04.55 Medij, serija
 05.40 IN magazin
 06.10 Kraj programa

07.30 Krava i Pilić
07.55 Miffy, animirana serija
08.10 Drugo lice, telenovela (dvije epizode)
10.00 Malcolm u sredini, humoristična serija
10.30 Princ iz Bel-Aira, humoristična serija
11.15 Pod istim krovom, humoristična serija
11.45 Dadilja, humoristična serija
12.15 Kralj Queensa, humoristična serija
12.45 Ekkluziv, magazin
13.00 Večera za 5, lifestyle emisija
13.50 Drugo lice, telenovela (dvije epizode)
15.30 Andeo i vrag, telenovela
16.15 Malcolm u sredini, humoristična serija
16.40 Princ iz Bel-Aira, humoristična serija
17.10 Pod istim krovom, humoristična serija
17.35 Dadilja, serija
18.00 Kralj Queensa, humoristična serija
18.30 Vijesti
18.55 Ekkluziv, magazin
19.05 Večera za 5, lifestyle emisija
20.00 CSI: NY, serija
21.00 Mentalist, kriminalistička serija
21.50 Zaboravljeni slučaj, kriminalistička serija
22.40 Najgori neprijatelj, kriminalistička serija
23.40 Vijesti
23.50 Reži me, (dvije epizode)
01.25 Astro show, emisija uživo

ČETVRTAK 25.3.2010.

05.50 - Najava programa
05.55 - Riječ i život
07.00 - Dobro jutro, Hrvatska
07.05 - Vijesti
07.10 - Dobro jutro, Hrvatska
07.35 - Vijesti
09.10 - Dolina sunca
10.00 - Vijesti
10.15 - Riddim: Škotska, dokumentarna serija
10.42 - Riddim: Maroko, dokumentarna serija
11.10 - Oprah show
12.00 - Dnevnik
12.31 - Moj grijeh, telenovela
13.20 - McLeodove kćeri 5
14.10 - Vijesti
14.35 - Trenutak spoznaje
15.35 - Čiribirci, dok. film
16.10 - Hrvatska uživo - Vijesti
16.20 - Hrvatska uživo
17.40 - Najslabija karika, kviz
18.20 - Kod Ane
18.35 - Dolina sunca
19.30 - Dnevnik
20.10 - Tko želi biti milijunaš?, kviz
21.10 - Dome, slatki Dome - humoristična serija
21.50 - Pola ure kulture
22.25 - Otvoreno
23.20 - Vijesti
23.35 - Poslovne vijesti
23.50 - Indeks, emisija o školstvu
00.20 - Zvezdane staze: Voyager 7, serija

01.05 - Ksena - princeza ratnica 6, serija
01.50 - Bez traga 5, serija
02.35 - Oprah show
04.10 - Čiribirci, dokumentarni film
04.40 - Pola ure kulture
05.05 - Moj grijeh, telenovela

06.50 - Najava programa
06.55 - Delta-stanje
07.15 - Legenda o Tarzanu
07.40 - TV vrtić: Novinar
-- -- Danica: Danica i panda
-- -- Profesor Baltazar: Duhovita priča
-- -- Vitaminix: Plava riba
-- -- Matylda: Jaje za posvojenje
08.10 - Krava i Pile
08.35 - Hollyni junaci, serija
09.00 - Hannah Montana
09.25 - Vip Music Club
10.00 - Prijenos sjednice Hrvatskog sabora
13.30 - Prijatelji 9, humoristična serija
13.50 - Zovem se Earl 3, humoristična serija
14.15 - Ksena - princeza ratnica 6, serija
15.00 - Kod Ane
15.15 - Kokice
15.45 - TV vrtić: Novinar
-- -- Danica: Danica i panda
-- -- Profesor Baltazar: Duhovita priča
-- -- Vitaminix: Plava riba
-- -- Matylda: Jaje za posvojenje
16.20 - Zvezdane staze:

Voyager 7, serija
17.10 - Berač kamena, dokumentarni film
17.30 - Indeks, emisija o školstvu
18.00 - Vijesti na Drugom
18.20 - Županijska panorama
18.50 - Vip Music Club
19.25 - Doctor Who 3, serija
20.15 - Pasja sudbina, američki film
21.55 - Vijesti na Drugom
22.10 - Bez traga 5, serija
23.00 - Vip Music Club LP
01.00 - Kraj programa

06.10 Naši najbolji dani, serija
06.55 Jackie Chan
07.20 Jagodica Bobica
07.45 Fifi i cvjetno društvo
08.00 Bumba, crtana serija
08.10 Odavde do vječnosti
10.10 Magična privlačnost
11.10 IN magazin
12.00 Farma, reality show
13.00 Najbolje godine, serija
14.00 Odavde do vječnosti
16.00 Magična privlačnost
17.00 Vijesti Nove TV
17.25 Naša mala klinika, serija
18.25 IN magazin
19.15 Dnevnik Nove TV
20.00 Najbolje godine, serija
21.00 Farma, reality show
22.00 Proverjeno, magazin
23.05 Vijesti
23.20 Nestali, serija
00.20 Seinfeld, serija
00.50 Bračne vode, serija
01.20 Medij, serija
02.20 Vidoviti Milan

03:20 Gangster No. 1, igrani film
05:00 Seinfeld, serija
05:25 IN magazin
06:05 Kraj programa

07.30 Krava i Pilić
07.55 Miffy, animirana serija
08.10 Drugo lice, telenovela (dvije epizode)
10.00 Malcolm u sredini, serija
10.30 Princ iz Bel-Aira, serija
11.15 Pod istim krovom, serija
11.45 Dadilja, serija
12.15 Kralj Queensa, serija
12.45 Ekkluziv, magazin
13.00 Večera za 5, lifestyle emisija
13.50 Drugo lice, telenovela (dvije epizode)
15.30 Andeo i vrag, telenovela
16.15 Malcolm u sredini, humoristična serija
16.40 Princ iz Bel-Aira, serija
17.10 Pod istim krovom, serija
17.35 Dadilja, serija
18.00 Kralj Queensa, serija
18.30 Vijesti
18.55 Ekkluziv, magazin
19.05 Večera za 5, lifestyle emisija
20.00 CSI: Miami, serija
21.00 Uvod u anatomiju, serija (dvije epizode)
22.40 Kućanice, dramska serija
23.40 Vijesti
23.50 CSI: NY, serija
00.40 Mentalist, serija
01.25 Astro show, emisija uživo
02.25 Zaboravljeni slučaj, kriminalistička serija

HRVATSKI PROGRAM NA RTV-U

Informativna emisija na hrvatskom jeziku »Dnevnik« emitira se od pone-
djeljka do subote u terminu od 17,45 minuta na Drugom programu Radio-
televizije Vojvodine. Osim novosti iz života hrvatske manjinske zajednice,
emisija donosi i informacije o događajima u zemlji i okruženju.
Emisija »Izravno« - razgovor na aktualne teme emitira se subotom u
16,30 a emisija iz kulture »Svjetonik« nedjeljom u 17,30 sati.

Glas Hrvata

Radijska emisija »Glas Hrvata« u produkciji HKUD »Vladimir Nazor« iz
Stanišića emitira se na valovima Radio Sombora nedjeljom od 17 do 18 sati.

KRONIKA

Polusatna emisija na hrvatskom jeziku »Kronika« u produkciji »Cro Medije«
prikazuje se nedjeljom na subotičkoj kabelskoj televiziji K23 s početkom u
13,15 sati, kao i na somborskoj Televiziji »Spektar« u istom terminu.

ZVUCI BAČKE RAVNICE

Emisija na hrvatskom jeziku »Zvuci bačke ravnice« emitira se četvrt-
kom u 19 sati, na valovima Radio Bačke (99,1 MHz).

GLAS DOMOVINE

Emisija o životu Hrvata izvan domovine pod nazivom »Glas domovine«,
emitira se na HRT1 petkom od 14,35 sati.

PROGRAM NA HRVATSKOM JEZIKU RADIO SUBOTICE

SHEMA ZA RADNE DANE:

18,00 - 19,00

• Najava programa • Večernji dnevnik • Agencijske
vijesti iz zemlje • Agencijske vijesti iz RH •
Kronologija - Dogodilo se na današnji dan • Jezični
savjetnik 'Govorimo hrvatski'

19,00 - 19,30

• Poetski predah • 'Populame melodije' - zabavna
glazba (ponedjeljkom) • 'Na valovima hrvatske glaz-
bene tradicije' - narodna glazba (utorkom) • 'Veliki
majstori glazbe' - ozbiljna glazba (srijedom) • 'Rock
vremeplov' (četvrtkom) • 'Minute za jazz' (petkom)

19,30 - 20,00

• 'Europski magazin' - magazin Radija Deutsche
Welle (ponedjeljkom) • 'Kulturna povijest' (utorkom)
• 'Putokazi' (srijedom) • 'Iz hrvatske književne bašti-
ne' (četvrtkom) • 'Tjedni vodič' (petkom)

20,00 - 20,30

• »Razgovor s povodom« (ponedjeljkom) • »DW
Aktualno« - regionalni magazin Radija Deutsche
Welle (utorkom) • »Otvoreni studio« (srijedom) •
»Kultur café« - magazin iz kulture Radija Deutsche
Welle (četvrtkom) • »Vodič za moderna vremena«

- emisija Hrvatskoga radija
(petkom)

20,30 - 21,00

• Narodna glazba • Blic vijesti
i odjava programa

SHEMA ZA DANE VIKENDA:

Subota

• 18,00 Najava programa, Vijesti dana, Vojvodanski
tjedan, Kronologija, zabavna glazba • 18,30
'Deutsch - warum nicht?' - tečaj njemačkog jezika
Radija Deutsche Welle • 19,00 'Vjerska emisija',
duhovna glazba • 20,00 'Stazama agrara', narodna
glazba • 20,55 Odjava programa

Nedjelja

• 18,00 Najava programa, Vijesti dana • 18,10
Nedjeljni mozaik (kronologija, zanimljivosti, zabav-
na glazba) • 18,30 'Deutsch - warum nicht?' -
tečaj njemačkog jezika Radija Deutsche Welle •
19,30 »Putnici kroz vrijeme« - emisija za djecu
Hrvatskoga radija • 20,00 'Ljudi zine' - talk show
Bele Franciskovića • 20,30 Narodna glazba • 20,55
Odjava programa

104, 4 Mhz

KRIŽALJKA

www.kviskoteka.hr

	BEŽANEC ILI ESCORTAL	AMERIČKI KNJIŽEV. NIK, ELDER	SPLITSKI PJEVAČ (MAJKO STARA)	HORMON UZBUĐENJA	MESNA IN- DUSTRIJA U PETRINJI	MAKEDON- SKO KOLO	JEREMY IRONS	NJEMAČKA	LJETINA PRINOS	PRISTAŠA VERIZMA	JEDINICE SILE	AMERICIJ	DJELAK TEKUĆINE
NAŠ POZ- NATI RU- KOMETAŠ													
KRALJEVI I KANOVI								REUMATI- ZAM ĐURĐEVAČ- KA FEŠTA					
CRNOGOR- SKI OTOK							LUKA (TUD.) VIRKATI U ŠTO					PORTUGAL BIVŠ NO- GOMETAS HAJDUKA, ANDRIJA	
POKLONIK ROCKA (FON.)						DEBELI ZID ODJEVNI TREND							NAŠA TV VODITE- LJICA (VE- ČERA ZA 9)
ČOVJEK NEPOZNAT JAVNOSTI, ANONIMUS									NOVINAR- KA KARLI SRĐAN ANDRIĆ				
RIMSKA STOTICA		NEPLOD- NOST KUTNJAK									"KUNA" OPERA PJEVAČICA CALLAS		
PUHAČKO GLAZBALO S KLAVIJATUROM VELIKI DUBROVAČKI HOTELSKI KOMPLEKS										TAJNI ZNAK U BRIŠKULI ... KAO ĐAKOVO			
BOLIVUSKI NOVCI									VRAG NALOG PSU APORTERU				
KČI SLAVENA BILIČA						GLUMICA SAVINA MINEIN ALBUM				"RINOLOŠ- KI" KOMAD TOPLJE- NOG SALA			
"BAVARSKI"				MESNI VA- LJUŠČICI U SOMUNU, ČEVAPI SUMPOR									
HIMALAJ- KA BOST- JANČIĆ					GRAD U ITALJI (SVEUČI- LIŠTE!! ... KAMENI							JAPAN NAŠ REDA- TELJ, DAVOR	
NORVEŠKA		... KAO ČIČARIJA KONOPAC (NJEM.)		VRAČARA, GATALICA SUPARNIK							ŽELJKA ANTUNOVIĆ OLAF THON		
KRUNO SARIĆ			TAL. SLI- KAR, GUIDO UREĐENA MORSKA OBALA					KRVNI UGRUŠAK BRKAJLIJA					
LIVADE, TRATINE (DIO NOVOG ZAGREBA)							BELGIJA RIMSKI PODZEMNI SVIJET (ORCUS)		AMERIČKI MAJMUJ, HVATAČ ZRAK (GRČ.)				
RASKORAK												GALIJ KARLOVAC	
PRIREDILA REDAKCIJA ENIGMATSKOG TJEDNIKA "KVISKOTEKE"	GLUMICA SULENTIĆ "SOUTH"				LAĐE SLIČNE NOINOJ "POND"					MJESTO KOD NO- VOG SADA (ODBOJKA?) N+J			
INDIJAN- SKI TROFEJ						ŽELVE I KARETE							

domagoj duvjak, vladar, reuma, ostrvo, port, p, roket, zidina, anonimac, sina, c, jalovost, kn, melodika, mol, bolivar, davo, alan, ija, rn, bay, čevapčići, irs, padova, j, n, c, gajara, za, ks, rent, tromb, utrine, b, atel, krivi korak, ga, iva, arke, kac, skalp, komjače,

RJEŠENJE KRIŽALJKE: